

Vuosikertomus 2004

VARMA
ELÄKKEIDEN TURVAAJA

*Varma
eläkkeiden turvaaja*

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma on Suomen suurin työeläkeyhtiö ja sijoittaja. Yhtiö vastaa yli 700 000 henkilön työeläketurvasta. Vuonna 2004 Varman maksutulo oli 2,6 miljardia euroa ja se maksoi eläkkeitä 2,6 miljardia euroa. Yhtiön sijoitusten arvo oli vuoden 2004 lopussa yli 21 miljardia euroa.

Vuosikertomus 2004

Vuosi 2004 lyhyesti	6
Varma kirkasti strategiaansa	8
Toimitusjohtajan katsaus: Tuloksekas vuosi	12
Uskottava eläkejärjestelmä luo vakautta kansantalouteen	14
Tavoitteena palvelun parantaminen	16
Suotuisa sijoitusvuosi	22
Palveluja elämän eri tilanteisiin	28
Vastuullinen toiminta turvaa hyvinvoinnin	34
Eläkeuudistus näkyi varmaisten arjessa	36
Hallinto ja johtaminen	38
Hallintoneuvosto	44
Hallitus	46
Johto	48
Varma palvelee	52

Emmi Smolskyn kuvasi Katri Uus-Mäkelä.

SYYSKUU 2004

20 Maanantai
Varpu Vuola
09.10-10.00

21 Tiistai
Matti
09.00-10.00

22 Keskiviikko
Maan
09.00-10.00

23 Torstai
Matti
09.00-10.00

24 Perjantai
Matti
09.00-10.00

25 Lauantai
Kultainen
09.00-10.00

ammyruppa! 8.00-9.00

hoonas/Satu

Sähly

*LEFFAPAJA
TEKIJÄKÄN
WIPAK. 18.15*

TIIKKIPALAVEKI

Kehitys-keskustelu

...lle!

*...a
...ullat!*

Ilta Työhyväis Viikoksi
to Kalle

BBM **AJASTO**

25-26.9. Likol Sporttineuvola 2004, Turku

**ENERGIAA
eläkkeelle asti**

Vuosi 2004 lyhyesti

Tuloksekas vuosi

Vuosi 2004 oli Varmalle taloudellisesti ja toiminnallisesti suotuisa. Vakuutusmaksutulo kasvoi noin 7 % 2,6 miljardiin euroon. Kasvu johtui pääasiassa vakuutettujen määrän ja palkkasumman kasvusta. Keskimääräinen TEL-maksu pysyi ennallaan.

Vuoden aikana tehtiin yli 38 000 eläkepääätöstä. Eläkkeitä maksettiin noin 4 % edellisvuotta enemmän, ja eläkkeensaajien määrä nousi 286 000 henkilöön.

Yhtiön kokonaistulos 878 miljoonaa euroa oli hyvä jo toista vuotta peräkkäin, mikä on pääasiassa hyvien sijoitustuottojen ansiota. Sijoitukset tuottivat 8,0 %.

Varman yhtiökokous pidetään 22. maaliskuuta 2005 kello 10 osoitteessa Annankatu 18, Helsinki.

Vuosikertomus julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Varman kaikkia julkaisuja voi tilata osoitteesta www.varma.fi. Verkkosivuilta löytyvät myös ajantasaiset tiedot yhtiöstä.

Varma julkaisee vuoden 2005 osavuosi-raporttinsa elokuussa.

Tuloslaskelma käyvin arvo in (emoyhtiö)

	2004	2003
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 615	2 455
Maksetut korvaukset ¹⁾	-2 277	-2 182
Vastuuvelan muutos ²⁾	-946	-747
Sijoitustoiminnan nettotulos ¹⁾	1 596	1 473
Kokonaisliikekulut	-78	-75
Muut kulut	-11	-11
Verot	-20	-3
Tulos käyvin arvo in ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoitusmäärän muutosta	878	910

1) pl. liikekulut

2) pl. lisävakuutusvastuut ja tasoitusmäärä

Tunnuslukuja

	2004	2003
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 615	2 455
Maksetut eläkkeet, milj. €	2 579	2 475
Vastuuvelka, milj. €	20 029	18 812
Toimintapääoma, milj. €	3 986	3 193
Toimintapääoma/vastuuvelka, % ¹⁾	22,8	19,4
Toimintapääoma/vakavaraisuusraja	2,4	2,1
Sijoitukset, milj. €	21 233	19 459
Sijoitustuotot, milj. €	1 566	1 461
Sitoutuneen pääoman tuotto, %	8,0	8,1
Siirto asiakashyvityksiin, milj. €	51	35
% TEL-palkkasummasta	0,43	0,32
Vakuutuksenottajat 31.12.	62 000	61 000
Vakuutetut 31.12.	443 000	429 000
Eläkkeensaajat 31.12.	286 000	284 000
Emoyhtiön henkilöstö 31.12.	660	623

1) Laskettu prosentteina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta.

Myös toiminnan tehokkuudessa vuosi oli Varman historian paras. Vakuutusmaksuihin sisällyvistä hoitokustannusosista yhtiö käytti liikekuluina vain 75 %, ja säästöä syntyi 23 miljoonaa euroa.

Asiakashyvityksiin siirrettiin 51 miljoonaa euroa eli 0,43 % palkkasummasta.

Työeläkeyhtiön tilinpäätösinformaation parantamiseksi Varma julkistaa ensimmäistä kertaa yhtiön tuloslaskelman ja taseen käyvin arvoin. Ne löytyvät tilinpäätöslitteen sivuilta 38–39.

Valmistauduttiin eläkeuudistukseen

Vuoden 2005 alussa voimaan tullut eläkeuudistus näkyi varmalaisten arjessa koko vuoden 2004.

Uudesta lainsäädännöstä johtuvat tietojärjestelmämuutokset sujuivat Varmassa suunnitelmien ja aikataulun mukaisesti. Loppuvuodesta toteutettiin yhtiön historian laajin koulutus- ja valmennusohjelma.

Varma jakoi vuonna 2004 ennätyskellisen paljon tietoa eläketurvasta muun muassa asiakastapaamisissa, julkaisuissa ja verkossa. Neuvontapalvelut järjesti 280 räätälöityä eläkeneuvonta- ja koulutustilaisuutta. Kasvua edellisvuoteen oli 74 %. Osallistujia tilaisuuksissa oli runsaat 8 500.

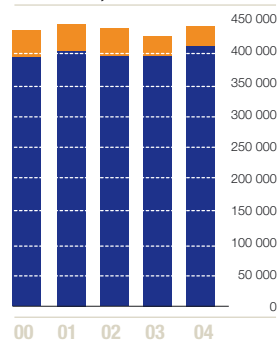
Omistajaohjauksen läpinäkyvyyttä lisättiin

Runsaan 21 miljardin euron sijoitusomaisuudellaan Varma on Suomen suurin yksityinen sijoittaja. Yhtiö on merkittävä ja pitkäjänteinen omistaja useissa yrityksissä, mikä tuo mukanaan suuren vastuun.

Lisätäkseen toimintansa läpinäkyvyyttä yhtiö julkisti elokuussa omistajaohjauksensa periaatteet.

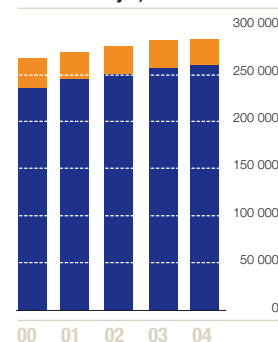
Varma tähtää omistajaohjauksellaan eläkevarojen pitkäjänteiseen ja tuottavaan sijoittamiseen. Koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat yhtiön sijoituspäätösten tärkeitä perusteita.

Vakuutetut, hlöä

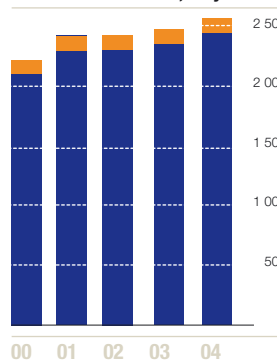
YEL
TEL

Eläkkeensaajat, hlöä

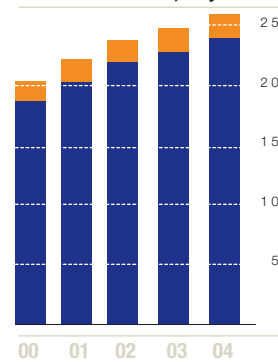
YEL
TEL

Vakuutusmaksutulo, milj. €

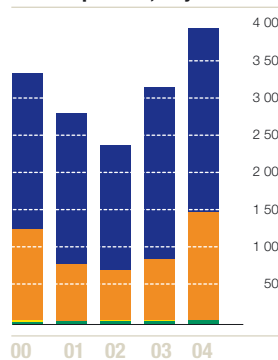
YEL
TEL

Maksetut eläkkeet, milj. €

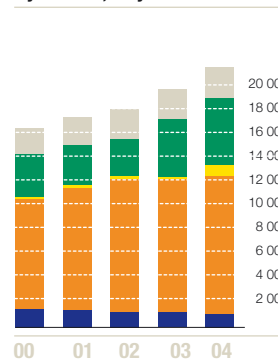
YEL
TEL

Toimintapääoma, milj. €

Osittamaton lisävakuutusvastuu
Arvostuserot
Tilinpäätössiirtojen kertymä
Oma pääoma

Sijoitukset, milj. €

Lainasaamiset
Joukkovelkakirjalainat
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset
Osakkeet ja osuudet
Kiinteistöt

VAIHDE
010 51513

, käynnit kuukausi

Varman perustehtävä

Käsitlemme eläkkeet oikein ja ajallaan sekä edistämme työhyvinvointia

Toimintamme perustuu suomalaisen työhön ja työeläkejärjestelmän kehittämiseen

Varma
eläkkeiden
turvaaja

Huolehdimme asiakkaidemme työeläketurvasta tehokkaasti ja kilpailukykyisesti

Sijoitamme eläkevarat tuottavasti ja turvaavasti

VARMA

Varma kirkasti strategiaansa

Varma parantaa toimintansa läpinäkyvyyttä kertomalla entistä selkeämmin toiminnastaan ja siitä, kuinka tehokkaasti yhtiö onnistuu perustehtävässään. Varmalaisten tehtävänä on varmistaa, että yhtiö kehittyy ja että sen asiakkuudet ja velvoitteet asiakasyritysten vakuutettuja työntekijöitä kohtaan hoidetaan hyvin.

Varma täsmensi strategiaansa vuonna 2004. Uudistettuun strategiaan sisällytettiin haasteellisia tavoitteita, joilla pyritään varmistamaan yhtiön menestys tulevana vuosina. Toimintakaudella 2004 keskityttiin strategian kirkastamiseen ja johtamisjärjestelmän uudistamiseen.

Varman päämääränä on olla taloudellisesti tehokkain ja asiakaspalvelussa paras työeläkeyhtiö, joka täyttää työeläkejärjestelmän toimeenpanoon liittyvät vastuunsa ja velvoitteensa.

Hyvää hallintoa ja läpinäkyvyyttä

Varman strategian avaintekijöitä ovat tehokkuus, edelläkävijäisyys ja alan paras palvelu.

Menestyäkseen Varman tulee toimia taloudellisesti kestäväällä tavalla ja tarjota asiakkailleen parasta palvelua tehokkaasti. Pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi Varman on varmistettava sijoitustoimintansa kilpailukyky ja parannettava jatkuvasti kustannustehokkuutta.

Työ uudistetun strategian mukaisten toimintamallien kehittämiseksi ja asetettujen päämäärien saavuttamiseksi aloitettiin syksyllä 2004.

Tehokkuuden järjestelmällinen analysointi ja palvelukokonaisuuksien kehittäminen ovat vuonna 2004 käynnistettyjä hankkeita. Toimintojen ja palvelujen kilpailukykyä kehitetään kilpailijavertailun avulla. Toiminnan tavoitteet sidotaan strategiaan ja suorituksia mitataan aiempaa järjestelmällisemmin ja ymmärrettävämmiin.

Organisaation toiminnan ja johtamisen laadun kehittämisen sekä uusien toimintamallien käyttöönoton tueksi on käynnistetty useita hankkeita.

Varman perustehtävät

Henkilöstö

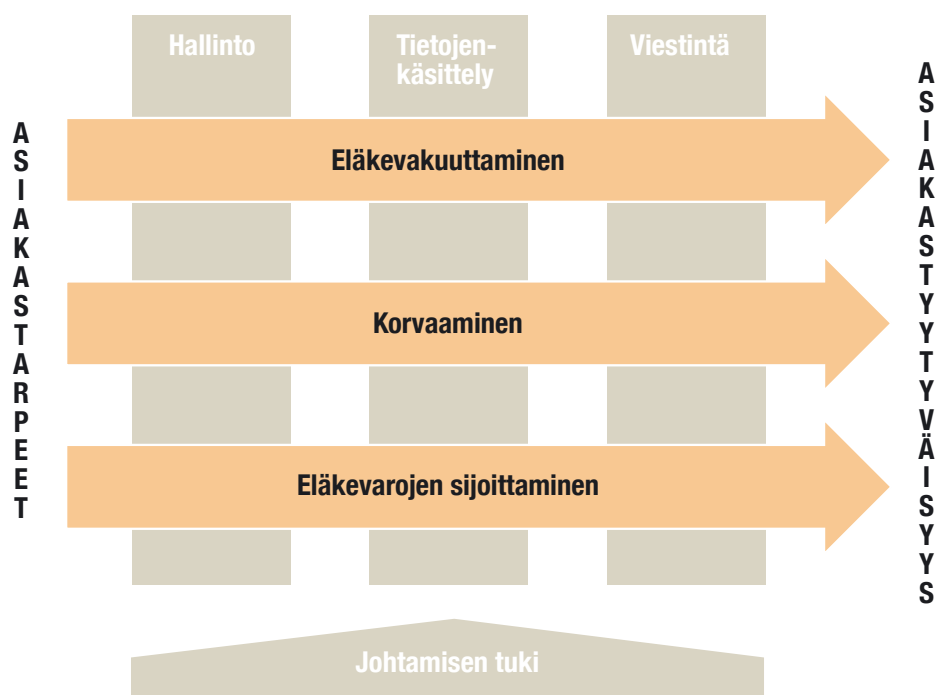
Henkilöstö perehdytettiin uuteen strategiaan toimintojen ja osastojen kokouksissa, kehityskeskusteluissa, intranetissä ja henkilöstölehdessä. Strategian viestimisessä ratkaiseva rooli on esimiehillä.

Varmassa on vuoden aikana tunnistettu kehittämiskohteet ja toimet niiden toteuttamiseksi ovat käynnistyneet.

Yhtiön pitkäjänteinen menestys perustuu kirkkaaseen identiteettiin: toimiviin arvoihin ja tavoitteisiin. Varman brändi rakentuu tälle perustalle. Strategian toteuttamisessa käytännön työtä ohjaavat yhteiset arvot – aikaansaaminen, yhteistyö ja kehittäminen – jotka on tarkoitus päivittää.

Haasteena uudet toimintatavat ja ensiluokkaiset palvelut

Varman päämäärän kannalta keskeisiä osa-alueita ovat asiakkuuksien hallinta, prosessit ja sisäinen tehokkuus, työeläkejärjestelmän kehittäminen, henkilöstö ja taloudellinen tulos. Yhtiön on kehityttävä niin, että asiakkuudet ja velvoitteet asiakasyritysten työntekijöitä kohtaan hoidetaan hyvin ja että palvelut ovat kilpailukykyisiä.

Varman tavoitteena on

- menestyä kaikissa asiakassegmenteissä
- tarjota kilpailukykyiset palvelut ja kilpailukykyinen kustannustehokkuus
- tukea työeläkejärjestelmän kehittämistä siten, että luottamus eläketurvaan sekä järjestelmän jatkuvuus, itsenäisyys ja hajautettu luonne säilyvät
- uudistaa jatkuvasti toimintaansa asiakaskeskeisesti
- saavuttaa työeläkealaan nähden hyvä sijoitustulos riskit halliten

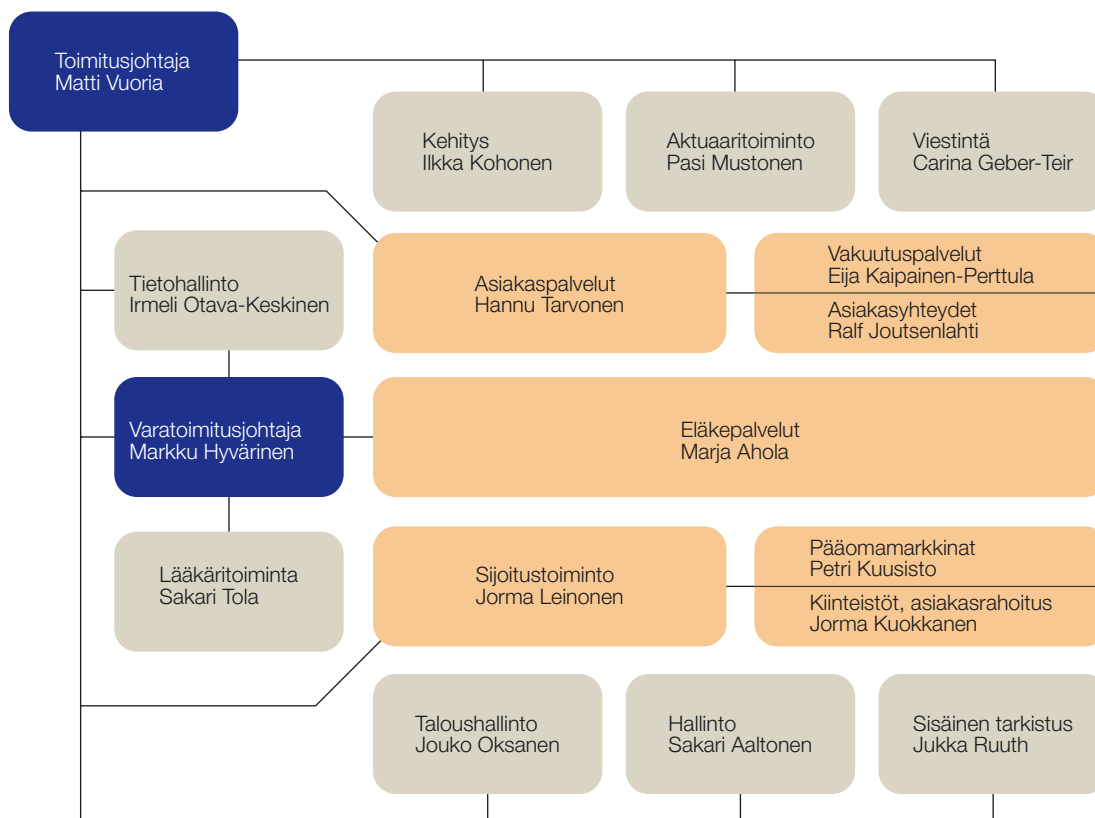
Johtamista ja organisaatiota kehitetään

Varman hallitus päätti kesäkuussa 2004 yhtiön ylimmän johdon työskentelyn järjestämisestä siten, että johtoryhmän kokoa pienennettiin ja sen rinnalle perustettiin laajennettu johtoryhmä.

Johtoryhmän tehtävä on ohjata ja kehittää Varman toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan. Johtoryhmän jäsenet vastaavat toiminnan parantamiseen tähtäävien hankkeiden tuloksista.

Laajennetun johtoryhmän tehtäviin kuuluu strategian ja toimintojen kehityksen seuranta sekä tiedon välittäminen.

Varman organisaatio

Toimitusjohtajan lisäksi Varman operatiiviseen johtoryhmään kuuluu 6 jäsentä. Laajennettuun johtoryhmään kuuluu varsinaisen johtoryhmän lisäksi 11 muuta jäsentä.

Toimintatapoja tehostetaan

Varman organisaatiouudistusta jatkettiin syksyllä yhtiön hallinnon ja henkilöstösuunnittelun saralla.

Johdon vastuita ja työnjakoa tarkistettiin ja selkiytettiin. Hallinnollisia yksiköjä karsittiin, ja asiantuntija- ja esimiestehtäviä eriytettiin toisistaan. Koko organisaatiossa siirryttiin tiimipohjaiseen työskentelymalliin.

Tiimit muodostavat nyt yhtenäisen perustan Varman toiminnalle. Osastojen määrää vähennettiin 35:stä 23:een.

Osastojen ja tiimien tiivis yhteistoiminta mahdollistaa parhaiden käytäntöjen siirtämisen tiimistä toiseen. Näin parannetaan tehokkuutta, yhteistyötä ja palvelua.

Uskomme, että Varma pystyy uuden toimintamallin avulla parantamaan suoritustaan ydintoiminnoissaan: eläkevakuuttamisessa, korvaamisessa ja eläkevarojen sijoittamisessa.

Tuloksekas vuosi

Varmassa toteutettiin vuonna 2004 useita merkittäviä kehityshankkeita. Yhtiön laajan strategiaprosessin tulokset muokattiin konkreettisiksi toiminnallisiksi tavoitteiksi ja toimenpiteiksi.

Varman johtamisjärjestelmää uudistettiin ja organisaatorakennetta kehitettiin. Olemme vahvistaneet yhtiöllemme selkeät taloudelliset ja asiakaspalvelua koskevat tavoitteet, ja niiden pohjalta määrittelimme alkaneen vuoden kuluessa jokaisen varmalaisen omat tavoitteet.

Kehitämme taloudellista tehokkuuttamme ja asiakaspalveluitamme työeläkejärjestelmän toimeenpanoon liittyvän vastuumme ja velvoitteemme tuntien. Varma tukee työeläkejärjestelmän kehittämistä siten, että vakuutusnottajien ja vakuutettujen luottamus eläketurvaan sekä järjestelmän jatkuvuus, itsenäisyys ja hajautettu luonne säilyvät.

Työeläkkeet ja talous

Maailmantalouden kasvu jatkui vuonna 2004 nopeana erityisesti Aasiassa ja Yhdysvalloissa. Euroopan talous kasvoi vajaat kaksi prosenttia, ja Suomen bruttokansantuote kasvoi arviolta kolme prosenttia. Suomessa työvoiman määrä supistui edelleen teollisuudessa, mutta muiden sektoreiden työvoiman lisäykset paransivat työllisyyttä. Suomen talouden kehitys on ratkaisevasti sidoksissa kansainväliseen kehitykseen. Maailmantalouden kehitykseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä.

Työeläkejärjestelmän kestävä kehittäminen edellyttää kansantaloutemme kilpailukyvyistä huolehtimista ja kasvua. Kytkeä on kuitenkin kahdensuuntainen. Tehokas ja toimiva työeläkejärjestelmä on osa vakuutusnottajien kilpailukykyä. Tämän vuoksi Varman tulee parantaa tehokkuuttaan ja turvata sijoituksensa ja niiden tuotot.

Omistajuus Suomessa

Suomalainen omistajuus ja työeläkeyhtiöiden rooli merkittävinä sijoittajina on vilkkaan keskustelun ja useidenkin selvitysten kohteena.

Varma pyrkii omalta osaltaan lisäämään toimintansa läpinäkyvyyttä. Tässä tarkoituksessa julkistimme elokuussa omat pörssiyritysten hyvää hallintokäytäntöä koskevat omistajaohjausperiaatteemme.

Osallistumme myös työeläkeyhtiöiden vakavaraisuuskehikon kehittämistä koskevaan selvitystyöhön. Tavoitteena on kartoittaa mahdollisuuksia osakesijoitusten kasvattamiseen työeläkesijoittajien sijoitussalkuissa. Myös muita keinoja ja instrumentteja Suomeen kohdistuvien sijoitusten lisäämiseksi selvitetään.

Työeläkeyhtiöiden rooli suomalaisina sijoittajina ja omistajina on merkittävä. Ratkaisevaa on kuitenkin, kuinka suomalaisen omistajuuden ja osakesijoitusten edellytykset ylipäättään kehittyvät. Yritys- ja pääomaverouudistuksen seurauksena henki- ja vahinkovakuuttajien mahdollisuudet sijoittaa suomalaisiin pörssiosakkeisiin heikkenivät.

Kehityksen vuosi

Varman vuosi 2004 oli taloudellisesti ja toiminnallisesti suotuisa. Vuoden 2005 alussa voimaan tulleen eläkeuudistuksen valmistelu sujui yhtiössä suunnitellusti.

Taloudellisen tuloksemme ja tilinpäätösinformaatiomme läpinäkyvyyden parantamiseksi esitämme tilinpäätöksen liitetiedoissa Varman emoyhtiön tuloslaskelman ja taseen käyvin arvoihin.

Vuonna 2004 Varman sijoitusten tuotto oli 8 % ja vakavaraisuus vahvistui. Saavutimme valtaosan tulostavoitteistamme, mutta parantamisen varaa meillä on edelleenkin. Eläke- ja vakuutuspalvelut selvisivät tehtävistään hyvin. Jakelutieyhteistyömme monipuolistui Nordean kanssa käynnistyneen yhteistyön myötä. Nordea täydentää erinomaisella tavalla perinteistä yhteistyötämme Ifin ja Sammon kanssa.

Kiitokset

Otin Varman toimitusjohtajan tehtävän vastaan edeltäjäältäni Paavo Pitkäseltä viime kesäkuun alkaessa. Kiitän häntä tehtävään valmistautuessani saamastani arvokkaasta tuesta. Kiitän myös Varman asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja henkilöstöä hyvästä yhteistyöstä vuoden 2004 aikana.

Matti Vuoria
toimitusjohtaja

Uskottava eläkejärjestelmä luo vakautta kansantalouteen

Kaikki Suomessa työssä käyvät kuuluvat lakisääteisen työeläketurvan piiriin. Työeläke on osa lakisääteistä sosiaaliturvaa.

Työeläkejärjestelmän tehtävänä on taata, että eläkkeelle jäävä ihminen pystyy säilyttämään kohtuullisena sen elintason, jonka hän on ansiotyössään saavuttanut. Eläkkeen suuruus määräytyy ansiotulon perusteella, eikä työeläkkeellä Suomessa ole ylärajaa.

Laki velvoittaa työnantajan ottamaan työntekijöilleen vakuutuksen. Myös yrittäjien on huolehdittava itsensä vakuuttamisesta. Eläketurvan sisältö on laissa määrätty.

Työeläkejärjestelmä on hajautettu

Suomen yksityisten alojen työeläkejärjestelmä on hajautettu, sillä työeläketurvan hoitamisesta vastaavat yksityiset työeläkeyhtiöt, eläkesäätiöt ja -kassat.

Eläketurvan hoitamisella tarkoitetaan:

- ansioiden ja työsuhteiden rekisteröintiä
- eläkemaksujen keräämistä
- työeläkkeiden myöntämistä ja maksamista
- eläkevarojen sijoittamista
- lakisääteisten kuntoutuspalveluiden ja työhyvinvointia edistävien palvelujen tarjoamista sekä
- muiden asiakkaille tarpeellisten palvelujen tarjoamista.

Hajauttamisella tavoitellaan mahdollisimman tehokasta toimeenpanoa, korkeita sijoitustuottoja sekä hyvää palvelua.

Työeläkkeet rahoitetaan yhteisvastuullisesti

Työeläkejärjestelmän kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhdessä. Pääosan TEL-maksusta rahoittavat työnantajat. Vuodesta 1993 työntekijän palkasta on peritty oma maksuosuus.

Työssäkäyvä sukupolvi rahoittaa suurimman osan kulloinkin maksettavista eläkkeistä.

Osa eläkemaksuista rahastoidaan vuosittain tulevia eläkkeitä varten. Maksettavista eläkkeistä 25–30 % rahoitetaan aiemmin rahastoiduilla varoilla ja niiden tuotoilla.

Rahastoimalla pystytään tasaamaan eläkkeistä aiheutuvaa maksurasitusta eri sukupolvien kesken.

Suomalainen työeläkejärjestelmä
on kansainvälisesti ainutlaatuinen.

Sijoitustuotot hillitsevät eläkemaksujen nousua

Eläkemaksuista kertyvät rahastot ovat sukupolvelta toiselle siirtyvää varallisuutta, ja niiden sijoittaminen on pitkäjänteistä toimintaa.

Eläkevarojen sijoittamisessa korostuvat mahdollisimman hyvät tuotot ja turvaavuus. Hyvillä sijoitustuotoilla voidaan hillitä eläkemaksujen nousua.

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

Miten ja miksi työeläkejärjestelmää kehitetään?

Työeläkejärjestelmän kehittämiseen osallistuvat työnantajat, työntekijät ja valtiovalta (ns. kolmikanta). Viime vuosina neuvotteluissa on ollut mukana työmarkkina-keskusjärjestöjen edustajista koostuva työryhmä, johon kuuluu myös työeläkejärjestelmän asiantuntijoita.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö valmistelee ja koordinoi työeläkkeitä koskevaa lainsäädäntöä, ja lait säädetään eduskunnassa.

Suomalaisen työn kilpailukyky puntarissa

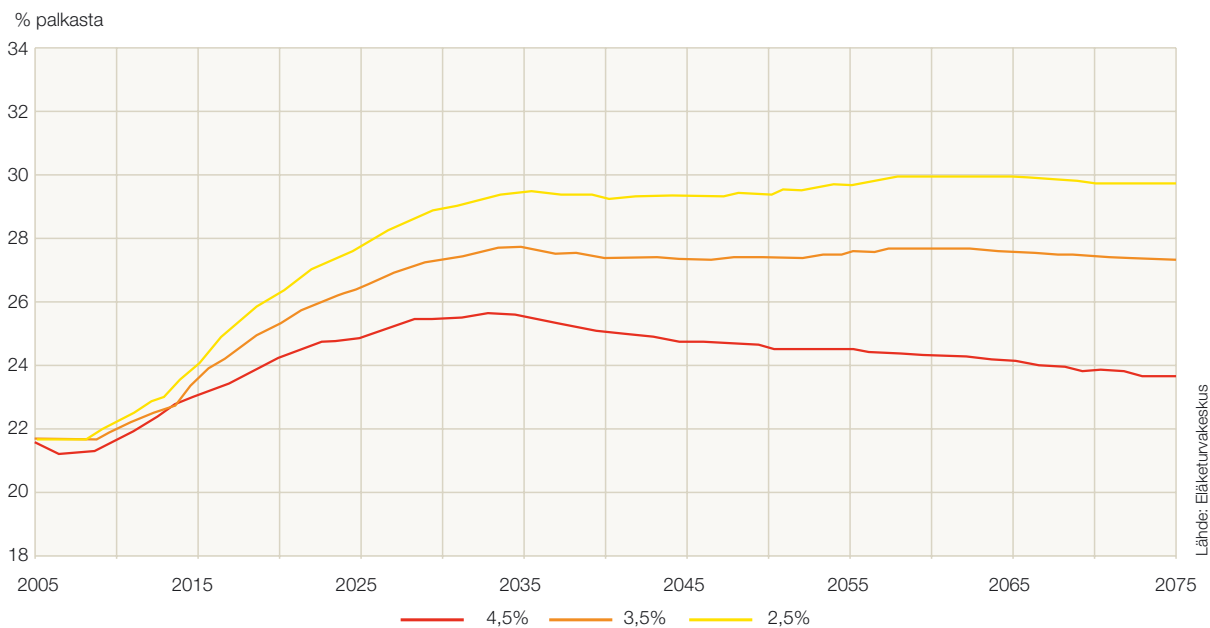
Eläkejärjestelmän kehittämisellä on monia tavoitteita, muun muassa eläkkeiden riittävyyden takaaminen sekä varautuminen Suomen väestön nopeaan ikääntymiseen. Samalla pyritään luomaan kannustimia työhyvinvoinnista huolehtimiseen.

Eläkeuudistuksella tähdätään myös suomalaisen työn kilpailukykyyn turvaamiseen. Eläkemaksu on merkittävä osa palkasta ja vaikuttaa työn hintaan. Työeläkemaksu on tällä hetkellä keskimäärin 22 % palkoista.

Hyvillä sijoitustuotoilla voidaan hillitä paineita nostaa eläkemaksua väestön ikääntyessä.

Kehittämällä työeläkeyhtiöiden sijoitustoiminnan sääntelyä parannetaan pitkäjänteisen sijoitustoiminnan edellytyksiä ja edistetään taloudellista kasvua Suomessa.

Eläkerahastojen reaaliutuolla on merkitystä työeläkemaksun kehitykseen

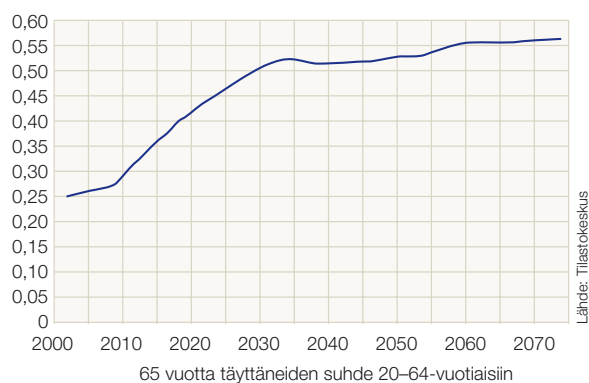
Varmalla on keskeinen rooli työeläkejärjestelmän kehittämisessä

Suomen suurimpana työeläkeyhtiönä Varma osallistuu yhteiskunnalliseen vuoropuheluun. Varman tehtävä on myös pitää yllä ja kehittää työeläkejärjestelmän tehokkuutta ja suomalaista kilpailukykyä.

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen tavoitteena on kannustava eläketurva ja eläkemenojen maltillinen kasvu. Varmassa nähdään, että uudistus kirkastaa eläkejärjestelmän läpinäkyvyyttä ja tehokkuutta sekä lisää ihmisten luottamusta tulevaisuuteen.

Suomen suurimpana yksityisenä sijoittajana Varman sijoituspäätöksillä on painoarvoa. Omistajaohjauksellaan Varma tähtää eläkevarojen pitkäjänteiseen ja tuottavaan sijoittamiseen. Omistajaohjauksen periaatteisiin sisältyy Varman halu toimia Suomessa tehtävän työn edistämiseksi.

Suomi harmaantuu

Tavoitteena palvelun parantaminen

Varma on Suomen suurin työeläkeyhtiö. Yhtiön tavoitteena on olla tehokas ja kilpailukykyinen työeläkevaikuttaja.

Lakisääteistä työeläketurvaa tarjoaa yksityisillä aloilla kuusi työeläkeyhtiötä, kahdeksan eläkekassaa ja 34 eläkesäätiötä. Kilpailukenttä laajenee merkittävästi vuoden 2007 alussa, kun yksityisten alojen yhteinen työeläkelaki TyEL tulee voimaan. Tuolloin lyhyiden työsuhteiden ammattialat (LEL) ja taiteilijat sekä kotitalouksien teettämät työt (TaEL) tulevat työeläketurvan osalta kilpailun piiriin.

Kilpailua on jo lisännyt työeläkeyhtiöiden sekä eläkesäätiöiden ja -kassojen välisiä vastuunsiirtoja koskeva lainmuutos, joka tuli voimaan vuonna 2003. Muutos yhdenmukaistaa vastuiden ja varallisuuden siirtoihin liittyviä toimintaperiaatteita eläkevastuiden siirtotilanteissa.

Maksutulo kasvoi alan keskiarvoa nopeammin

Työeläkealalla asiakassuhteet ovat yleensä pitkäaikaisia. Työeläkeyhtiön vakuutusmaksutulon kehitys seuraa ennen kaikkea asiakasyritysten palkkakehitystä. Uusia asiakkaita työeläkeyhtiöt hankkivat perustettavista yrityksistä ja siirtoina toisilta työeläkevakuuttajilta.

Varman TEL-vakuutusmaksutulo vuonna 2004 oli 2,6 miljardia euroa, noin 7 % edellisvuotta suurempi. YEL-maksutulo kasvoi 3 % yli 120 miljoonaan euroon.

TEL-vakuutusten määrä kasvoi vuoden aikana noin 300:lla 25 600:aan ja YEL-vakuutusten määrä noin 300 asiakkaalla 36 300:aan.

Maksutulolla mitattuna Varman TEL-markkinaosuus nousi vuonna 2004 noin 1 prosenttiyksikköä noin 38 %:iin. YEL-markkinaosuus säilynee noin 22 prosentissa.

Varma vastaa kiristyvään kilpailuun terävöittämällä palvelutarjontaansa.

Varma palvelee monipuolisesti

Varmalla on työeläkealan kattavin oma yhteishenkilöverkosto asiakkuuksien hoitamiseksi. Yhtiön toimitilat sijaitsevat Helsingin keskustassa, mutta yhteyspäällikköverkosto kattaa koko maan.

Varman työeläkevakuutuksia myyvät myös If ja Nordea.

Varma tarjoaa asiakkailleen työeläkevakuuttamiseen liittyviä:

- **Peruspalveluja**, mm. asiakassuhteen hoitaminen sekä vakuutus- ja eläkepalvelut, mm. työeläkekuntoutuspalvelut.
- **Täydentäviä palveluja**, mm. vakuutusmaksuarvioita ja -laskelmia, työhyvinvointiin liittyvää koulutusta ja neuvontaa sekä ulkomailla työskentelyn sosiaaliturvaan liittyvää koulutusta ja neuvontaa.
- **Asiakaskohtaisia palveluja**, mm. räätälöityjä perus- ja täydentäviä palveluja, asiakkaan liiketoimintaan perehtynyt palveluryhmä.

Uusmyynti odotettua vilkkaampaa

Varman uusien työeläkevakuutusten myynti oli vuonna 2004 ennakoitua vilkkaampaa. Uusmyynnin maksutulo nousi 72 miljoonaan euroon. Myyntiä kasvatti muun muassa menestys suuryritysten omistus- ja yritysraKEN-
nemuutoksiin liittyvissä vakuutuskilpailuissa. Myös uusien pienyritysasiakkaiden määrä kasvoi selvästi nopeammin kuin alalla keskimäärin.

Menestystä pienyrityskentässä tuki uusi jakeluyhteistyö Nordean kanssa.

Varma menestyi suurasiakassiiroissa

Työeläkealan asiakassiirotliike on ollut maksutulolla mitattuna vuosittain noin 170–180 miljoonaa euroa.

Varman menestys oli vuoden 2004 siirtoliikekilpailussa kaksijakoinen: suurasiakkaissa tulos oli hyvä, mutta pienyrityksissä menetettiin asiakkaita. Hyvä menestys suuryrityskentässä ei riittänyt täysin paikkaamaan menetyksiä pienyrityksissä, joten positiivinen siirtotulos jäi saavuttamatta.

Asiakashyvitykset kasvoivat

Työeläkeyhtiö voi jakaa vuosittain TEL-asiakkailleen asiakashyvityksiä. Vakuutusmaksua alentavat asiakashyvitykset maksetaan vakuutuskenottajille työeläkeyhtiön toimintapääomasta. Toimintapääoma karttuu, kun sijoitustuotot ylittävät sijoitusten tuottovaatimuksen ja liikekulut allittavat vakuutusmaksuun sisältyvän hoitokustannusosan. Myös tasoitusvastuun ylärajan ylittävä osuus palautetaan vakuutuskenottajille.

Varma varasi vuoden 2004 tilinpäätöksessään asiakashyvityksiin 51 miljoonaa euroa eli 2,6 % työnantajan TEL-maksusta, kun vastaava määrä vuonna 2003 oli 35 miljoonaa euroa. Yhtiön asiakashyvitykset ovatkin kilpailukykyisiä.

Vuoden 2004 asiakashyvitysten huomattava kasvu perustuu yhtiön sijoitustoiminnan hyvään tuottoon ja liikekulusäästöihin.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan

Varma seuraa säännöllisesti useilla tutkimuksilla asiakkaidensa tyytyväisyyttä ja julkisuuskuvaansa eri asiakassegmenteissä.

Taloustutkimus Oy:n vuonna 2004 tekemässä, työelämän päättäjille kohdistetussa yritysKuvatutkimuksessa Varma sijoittui kärkeen asiakkaiden tärkeiksi arvioimissa asioissa eli palvelujen laadussa ja henkilöstön osaamisessa.

Yritysten rakennejärjestelyt haasteena

Asiakasyritysten yritys- ja omistusrakenteiden muutokset muodostuivat haasteeksi myös vuonna 2004. Järjestelyjen yhteydessä päätetään myös siitä, missä yhtiössä järjestelyihin osallistuneet yritykset hoitavat lakisääteistä työeläkevakuuttamistaan. Näissä tilanteissa Varma on menestynyt hyvin.

Varman kilpailukyky ja palvelumallit ovat vahvoja erityisesti suuryrityskentässä sekä eläkesäätiöiden vastuunsiirtoihin liittyvissä erityistilanteissa.

Pk-yrityksiä palvelevat yhteistyökumppanit

Pienet ja keskisuuret asiakkaat arvostavat sujuvaa ja vaivatonta kokonaispalvelua vakuutusasioissa. Ne haluavat yleensä hoitaa työeläkeasiansa osana muiden vakuutus- ja pankkiasioidensa hoitoa.

Varman palvelut ovat paikallisesti näiden asiakkaiden ulottuvilla Ifin ja Nordean palveluverkostojen kautta.

Yrittäjälle mahdollisuus maksujoustoön

Yrittäjät saivat vuoden 2005 alussa oikeuden joustaa YEL-maksuissaan tietyin edellytyksin. Taloudellisesti hyvinä aikoina eläketurvaa voi parantaa maksamalla lisämaksuja – heikompina aikoina maksuja voi tilapäisesti pienentää.

Yrittäjät tutustuivat vuoden 2005 eläkeuudistukseen alueellisissa tilaisuuksissa, joissa kävi 500 YEL-vakuuttettua.

Kansio on vakiinnuttanut asemansa

Varman Kansio-verkkopalvelussa asiakasyritys voi hoitaa työsuhte- ja vuosi-ilmoituksiaan ja muuta tietoliikennettä internetissä.

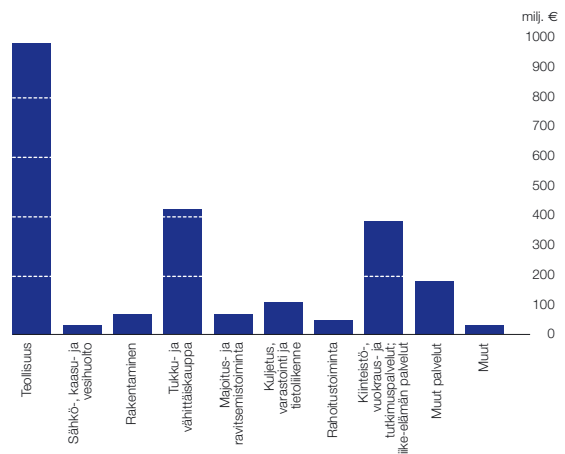
Vuoden 2004 keskeinen tavoite oli saada vähintään 70 % asiakkaiden työsuhte- ja vuosi-ilmoitusliikenteestä sähköisesti. Tavoite toteutui. Kansion kautta saatujen ilmoitusten osuus nousi edellisvuoden 23 %:sta 29 %:iin.

Miten asiakashyvitykset lasketaan?

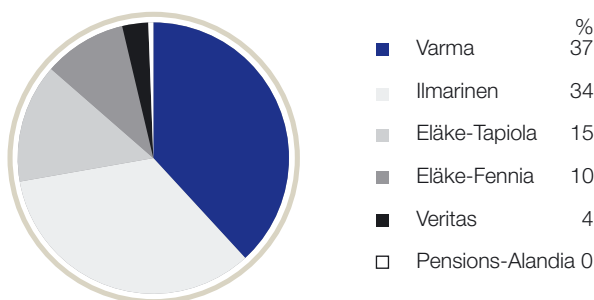
Työeläkeyhtiön asiakashyvitykset ovat työnantajakohtaisia, asiakkaille jaettavia vakuutusmaksun alennuksia. Hyvitysten suuruus riippuu lähinnä sijoitustoiminnan tuotoista ja liikekulutehokkuudesta.

Asiakashyvityksiin siirrettävissä oleva määrä selviää lopullisesti tilinpäätöksen vakava-raisuusarvosuorituksen perusteella. Tästä määrästä jaetaan asiakkaille puolet tilivuonna maksettujen vakuutusmaksujen suhteessa ja puolet edellisvuoden loppuun mennessä kertyneen rahaston suhteessa. Näin laskettu hyvitys pienentää seuraavan vuoden vakuutusmaksua.

Vakuutusmaksutulo toimialoittain 2003

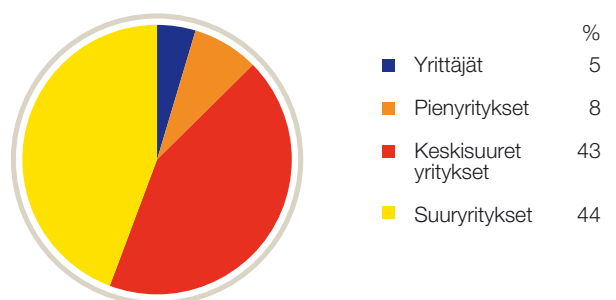
Työeläkevakuuttajien markkinaosuudet 2003

Lähde: TELA

TEL- ja YEL-vakuutusmaksutulo yhteensä 7,7 mrd €

Vakuutusmaksutulo asiakassegmenteittäin 2004

Varman vakuutusmaksutulo yhteensä 2,6 mrd €

Varmalla on

Yli 700 000 asiakasta

Yli 60 000 työpaikasta

429 000 yrittäjää ja työntekijää
284 000 eläkkeensaajaa

200 suuryritystä
2 500 keskisuurta yritystä
23 000 pienyritystä
36 000 yrittäjää

Meklariyhteistyöhön uusia toimintamalleja

Vakuutusmeklareiden toiminta työeläkevakuuttamisessa on kasvanut merkittävästi. Varman maksutulosta noin 20 % kertyy meklareiden välittämistä vakuutuksista.

Varman verkkopalvelu meklareille, Brokernet, helpottaa meklarin ja Varman välisten yhteyksien hoitoa ja tarjoaa asiantuntijatukea meklarin Varmassa vakuutettujen asiakkaiden työeläkevakuutusasioiden hoitoon.

Eduskunnan käsiteltävänä on vakuutusdustajia ja niiden yhteistyötä asiakkaan ja vakuutusyhtiön kanssa koskeva lainmuutos, joka toteutuessaan selkeyttäisi meklarin riippumatonta roolia asiakkaan edustajana ja edellyttäisi myös Varmalta uusien toimintamallien kehittämistä meklariyhteistyöhön.

Uudet palvelukokonaisuudet käyttöön

Yritysten palvelutarpeet ja -odotukset vaihtelevat huomattavasti asiakassegmenteittäin. Eroja aiheuttavat muun muassa yrityksen koko, toimiala ja kansainvälisyysaste sekä henkilöstön ikärakenne. Kilpailun kiristyminen asettaa entistä suuremmat odotukset työeläkeyhtiön palveluiden kehittämislle.

Varman tavoitteena on parantaa palvelujaan kaikissa asiakassegmenteissä. Yhtiö seuraa ja kehittää asiakaspalvelujaan jatkuvasti.

Palvelujen tuotteistamisella tavoitellaan entistä parempaa palvelun laatua ja kustannustehokkuutta.

Ulkomaantyön vakuuttaminen vaatii asiantuntemusta

Kun suomalainen työnantaja lähettää palveluksessaan olevia työntekijöitä ulkomaille, eläke- ja sosiaaliturvan hoitaminen vaatii erityisasiantuntemusta. Vakuuttamisvelvollisuus ja sosiaaliturvan rakenne vaihtelevat huomattavan paljon maittain. Usein on räätälöitävä tilanteeseen sopiva eläketurvan hoitamista koskeva ratkaisu.

Varman ulkomaanpalvelut palvelee asiakkaita ulkomaantyön eläke- ja sosiaaliturvaan liittyvissä kysymyksissä.

Työhyvinvointia Evitan avulla

Evita-työhyvinvointipalvelut tarjoaa Varman asiakasyrityksille konsultointia ja käytännön apuvälineitä työhyvinvoinnin kehittämisen tueksi.

Vuonna 2004 Evita-palvelut teki yhteistyötä noin 400 yrityksen kanssa. Eri puolilla Suomea järjestettiin 17 valmennustilaisuutta, jotka tarjosivat ajankohtaista tietoa työhyvinvoinnista sekä valmennusta Evita-itsearvioinnin ja Evita-mentoroinnin käyttöön.

Pidempään työelämässä

Työssä jatkamisen tukeminen liittyy läheisesti eläkeuudistukseen ja koskettaa useita Varman toimintoja. Varman yritys- ja henkilöasiakkaat puolestaan hyötyvät monin tavoin laaja-alaisesta työssä jatkamista tukevasta toiminnasta.

Varman neuvonta-, kuntoutus- ja Evita-työhyvinvointipalvelut järjestivät vuonna 2004 yhdessä asiakasyritysten kanssa pilottihankkeen, jossa selvitettiin yritysten työssä jaksamiseen liittyviä tarpeita ja toiveita.

Pilottihankkeen kokemusten perusteella Varman asiakaspalvelun vuoden 2005 keskeiseksi teemaksi valittiin Pidempään työelämässä. Teema lanseerattiin syksyn TEL-päivillä, jotka keräsivät kuudella paikkakunnalla 1 800 osallistujan yleisön.

TyEL yhdistää työeläkelait

Vuonna 2007 tulee voimaan uusi työntekijäin eläkelaki TyEL, joka yhdistää nykyiset TEL-, LEL- ja TaEL-eläkelait.

TyEL:iin liittyy myös tekeillä oleva työeläkealan yhteinen ansaintarekisterijärjestelmä, jossa ovat mukana lähes kaikki yksityiset ja julkiset eläkevakuuttajat. Hanketta toteuttaa yhteisyritys Arek Oy. Merkittävin osa valmistelutyöstä koskee pienyritysten ja tilapäisesti palkkoja maksavien asiakkaiden palvelua. Varman tietojärjestelmät sovitetaan yhteen tämän järjestelmän kanssa.

Kesällä 2004 Varmassa otettiin käyttöön uusi TEL-vakuutusmaksu- ja perintäjärjestelmä, joka mahdollistaa muun muassa verkkolaskutuksen käyttöönoton.

Työkyvyttömyyseläkkeiden laskentaan maksuluokat

Suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuumaksuteknikka korvataan maksuluokkajärjestelyllä 1.1.2006 alkaen.

Työnantajan maksutaso määräytyy jatkossa sen mukaan, miten yrityksen työkyvyttömyysmeno on kehittynyt aikaisempina vuosina eikä maksua enää tarkisteta jälkikäteen yksittäisten työkyvyttömyystapausten perusteella. Työnantajaa kannustetaan siten vastaisuudessakin huolehtimaan henkilöstönsä työhyvinvoinnista.

Uudistuksen ansiosta IFRS-konsernitilinpäätöksen laativalle pörssiyhtiölle ei synny IAS 19 -standardin mukaista eläkevelvoitetta 31.12.2005 silloin, kun TEL-perusvakuutusta hoitaa työeläkeyhtiö.

Yrittäjien ja työnantajien neuvottelukunta on Varman ja yrittäjien sekä työnantajien välinen yhteistyöelin, jonka tehtävä on edistää yhtiön ja asiakkaiden välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Neuvottelukunnan jäsenet nimittää Varman hallitus.

Yrittäjien ja työnantajien neuvottelukunnan jäsenet 31.12.2004:

Puheenjohtaja: Erkki Solja, toimitusjohtaja, Kiilto Oy
Varapuheenjohtaja: Tom Hakalax, hallituksen puheenjohtaja, PKC Group Oy
Harri Broman, toimitusjohtaja, Broman Group Oy
Markku Haavisto, toimitusjohtaja, Connex Finland Oy
Kim Hanslin
Jukka Hyryläinen, toimitusjohtaja, Katko Oy Konerauta
Antero Ikäheimo, teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja, Lappset Group Oy
Matti Jalonen, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Auto Jalonen Oy
Pekka Kauranen, hallintojohtaja, Suomen Kansallisooppera
Mika Kiljunen, toimitusjohtaja, KohdematkatKaleva Oy
Jari Kokkonen, apteekkari, Yliopiston Apteekki
Timo U. Korhonen, toimitusjohtaja, NCC Rakennus Oy
Matti Lappalainen, energianeuvos, toimitusjohtaja, Suur-Savon Sähkö Oy
Matti Lappalainen, toimitusjohtaja, Vaasan & Vaasan Oy
Antti Lemmetyinen, säätöjohtaja, Helsingin Diakonissalaitoksen Säätio
Timo Miettinen, hallituksen puheenjohtaja, M-Capital Oy
Kalervo Nieminen, toimitusjohtaja, Nostokonepalvelu Oy
Jari Ollila, hallituksen puheenjohtaja, Purso Oy
Jukka Ottela, toimitusjohtaja, Esan Kirjapaino Oy
Ahti Paananen, toimitusjohtaja, Viitapuu Oy
Simo Parhankangas, toimitusjohtaja, Kyrel Oy
Antti Reenpää, toimitusjohtaja, Kustannusosakeyhtiö Otava
Tuomo Räsänen, toimitusjohtaja, Carel Capital Oy, hallituksen puheenjohtaja, Markantalo Oy
Mauri Saarelainen, toimitusjohtaja, Honkarakenne Oyj
Seppo Saarelainen, toimitusjohtaja, Betonimestarit Oy
Teuvo Salminen, varatoimitusjohtaja, Jaakko Pöyry Group Oy
Risto Salo, toimitusjohtaja, Hollming Oy
Ralf Sandström, kauppaneuvos, toimitusjohtaja, Restel Oy
Juha Silvanto, toimitusjohtaja, Steveco Oy
Saara Sinivuori, toimitusjohtaja, Aleksin Ravintolat Oy
Heikki Takamäki, kauppaneuvos, kauppias, Heikki Takamäki Oy, Rauta-Otra Nekala
Jorma Takanen, toimitusjohtaja, Scanfil Oyj
Reino Uusitalo, toimitusjohtaja, Pyroll Oy
Kaija Ward, hallituksen puheenjohtaja, Eurokangas Oy
Jorma Wiitakorpi, toimitusjohtaja, Patria Oyj
Juha Vine, hallituksen puheenjohtaja, Groveswing Oy, Solepex Oy
Antti Värtelä
Heikki Väänänen, teollisuusneuvos, hallituksen puheenjohtaja, Karelia Yhtymä Oyj
Pertti Yliniemi, hallituksen puheenjohtaja, Olostunturi Oy
Neuvottelukunnan kokoonpano 2005–2007 löytyy osoitteesta www.varma.fi.

Suotuisa sijoitusvuosi

Sijoitusriskien hallitsemiseksi Varman sijoitusomaisuus on hajautettu tehokkaasti ja monipuolisesti. Sijoitukset jaetaan neljään luokkaan: osakkeet, korkosijoitukset, kiinteistöt ja vaihtoehtoiset sijoitukset. Eri omaisuusluokissa varat on hajautettu toimialoittain, maantieteellisesti ja yrityskoon mukaan.

Varman sijoitustoiminta on tehokkaasti järjestetty. Sijoitustoiminnan suorat liikekulut ovat 0,05 % sijoitusten arvosta. Kustannustehokkuus on sijoitustoiminnassa pitkällä aikavälillä merkittävä kilpailutekijä.

Valtaosa (94 %) sijoitusvaroista hoidettiin Varman sijoitustoiminnassa, jossa työskentelee 68 henkilöä. Ulkopuolisia varainhoitajia käytetään pääasiassa Euroopan ulkopuolisissa osakesijoituksissa, pääomarahasto- ja hedge fund -sijoituksissa sekä uusissa ulkomaisissa kiinteistösijoituksissa.

Sijoitusten tuotto 8 %

Varman sijoitustuotot vuonna 2004 olivat 1 566 miljoonaa euroa eli sijoituksille saatiin 8,0 %:n tuotto. Inflaatiosta puhdistettu reaalityttö oli 7,7 %. Tulosta voidaan pitää hyvänä. Tuotoista osakkeiden osuus oli 734 miljoonaa euroa, korkosijoitusten 600 miljoonaa euroa, kiinteistösijoitusten 130 miljoonaa euroa ja vaihtoehtoisten sijoitusten osuus 123 miljoonaa euroa.

Sijoitustuotot ylittivät selvästi eläkkeiden vastuuvälille laskettavan tuottovaatimuksen eli laskuperustekoron, joka oli alkuvuonna 4,5 % ja loppuvuonna 5,0 %. Tämän seurauksena Varman vakavaraisuus vahvistui 23 (2003:19) %:iin vastuuvälästä.

Laskuperustekorko on työeläkeyhtiön vuosituloksen kannalta merkittävä tekijä, sillä sen alittava tuotto heikentää vakavaraisuutta ja sijoitustoiminnan riskinkantokykyä.

Vuosi 2004 oli Varman sijoitustoiminnassa toinen suotuisa vuosi peräkkäin. Yhtiön 21,2 miljardin eläkevarat tuottivat 8 %.

Vastuullinen ja pitkäjänteinen sijoittaja

- Varman tehtävänä on kartuttaa eläkemaksuina saatavia varoja nykyisten ja tulevien eläkkeiden maksamista varten. Sijoitettavia varoja käytetään vain eläkkeiden turvaamiseksi.
- Varma on Suomen suurin yksityinen sijoittaja. Yhtiön sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2004 lopussa 21,2 miljardia euroa. Ison salkun ansiosta sijoitusvarojen hallinnointi on tehokasta.
- Varma kannustaa hyvään hallintotapaan yrityksiä, joiden osakkeita se omistaa. Omistajaohjausperiaatteillaan Varma pyrkii omistustensa arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen.
- Varman sijoitustoiminnan yhteiskuntavastuun periaatteet ohjaavat vastuuntuntoiseen sijoittamiseen. Yhteiskuntavastuullisuutta käytetään myös työkaluna tavoiteltaessa parempia tuottoja.

Sijoitusjakauma

Varman sijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2004 päättyessä 21,2 miljardia euroa, kun se vuoden 2003 lopussa oli 19,5 miljardia euroa. Sijoitussalkkua kasvatti sijoituskohteiden arvonnousu.

Pääosan eli 61 % sijoitussalkusta muodostivat korkosijoitukset. Osakkeisiin oli sijoitettuna 23 % ja kiinteistöihin 12 %. Vaihtoehtoisten sijoitusten osuus oli 4 %. Omaisuuden hoidossa käytettävä sijoitusten jaottelu perustuu tosiasiallisen riskin mukaiseen luokitteluun ja poikkeaa hieman virallisen tilinpäätöksen jaottelusta.

Sijoitusten jakauma ei vuoden aikana juuri muuttunut. Varma hoitaa salkkuaan aktiivisesti kunkin omaisuusluokan puitteissa. Sijoitusomaisuuden riskienhallinnassa käytetään aktiivisesti johdannaisia.

Työeläkeyhtiöiden sijoitustoimintaa säätelevät valvontaviranomaisen asettamat sijoitusnormit. Normisto johtaa käytännössä korkopainotteiseen sijoitusjakaumaan.

Osakesijoitukset

Osakemarkkinoiden hintakehitys oli myönteinen. Pörssikurssit nousivat useimmissa teollisuusmaissa, joskin vuoden mittaan esiintyi huomattavaa kurssitason vaihtelua. Yritysten tuloskehitys oli pääpiirteissään positiivista etenkin alkuvuonna. Kotimaassa pörssiin ei listautunut uusia yrityksiä.

Varman osakesalkun kokonaistuotto oli 18 %, mitä voidaan pitää markkinaolosuhteisiin nähden hyvänä. Salkun suurin sijoitus Sampoon tuotti poikkeuksellisen korkean 45 %:n tuoton.

Varman osakesijoituksista 40 % on tehty Helsingin Pörssissä listattuihin yrityksiin. Salkun suurin muutos oli Sampo-omistuksen lisääminen 8 %:lla 15,6 %:iin keväällä 2004.

Korkosijoitukset

Korkosijoitukset ovat pääasiassa sijoituksia valtioiden ja yritysten liikkeelle laskemiin joukkovelkakirjalainoihin. Kolmasosa korkosalkusta on yritysainelajia.

Lyhyet korot pysyivät vuoden aikana Euroopassa ennallaan ja nousivat Yhdysvalloissa. Pitkien, yli 10 vuoden joukkovelkakirjalainojen korkotaso laski Euroopassa erityisesti loppuvuodesta. Vastoin odotuksia korot laskivat talouskasvun kohentuessa ja inflaatio-odotusten kiihtyessä. Yrityslainojen tarjontaa laimensi

investointien matala taso, mikä piti yritys- ja valtionlainojen korkoeron hyvin alhaisena.

Korkosijoitusten kokonaistuotto 4,9 % jäi selvästi alhaisemmaksi, kuin mitä sijoitukset pitkiin joukkovelkakirjalainoihin olisivat tuottaneet. Kokonaisriskien hallitsemiseksi Varma suojautui osittain korkosijoitusriskiltä termiini-sopimuksilla läpi vuoden. Korkojen kääntynyt laskuun suojaustoimenpiteet pienensivät tulosta selvästi. Yrityslainojen tuotto vastasi markkinoiden keskimääräistä tuottotasoa.

Varma on tehnyt sijoituksia myös euroalueen ulkopuolelle. Periaatteena on, että valuuttakurssien muutoksilta suojaudutaan, ellei avoimeen valuuttaposition ole erityisiä perusteita. Suojausten takia valuuttakurssien muutokset eivät vaikuttaneet olennaisesti tuottoihin.

Asiakaslainat ovat omaisuusluokkana osa Varman korkosijoituksia. Varma tarjoaa asiakkailleen pääasiassa TEL-takaislainoja ja sijoituslainoja. Lainojen kysyntä oli vähäistä ja niiden osuus pieneni. Lainat myönnettiin edellisvuosien tapaan turvaavin vakuuksin.

Asiakaslainojen tuotto vuonna 2004 oli 4,7 %.

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistömarkkinoiden hintataso pysyi korkeana. Toimitilamarkkinoilla oli edelleen ylitarjontaa, mutta tyhjien tilojen määrä kääntyi lievään laskuun. Uusien toimitilojen rakentaminen oli vähäistä, mutta asuntorakentaminen puolestaan vilkasta.

Varman sijoituskiinteistöjen markkina-arvo oli noin 2,5 miljardia euroa. Yhtiön omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 74 miljoonaa euroa.

Sijoituskiinteistöjen KTI-indeksin mukainen nettotuotto oli noin 7,5 % ja kokonaistuotto noin 5,5 %. Kokonaistuottoa alensivat pääosin toimisto- ja liikekiinteistöihin tehdyt noin 48 miljoonan euron arvonalennukset.

Varma on vuokra-asuntojen tuottamiseen ja hallinnointiin erikoistuneiden VVO-yhtymä Oyj:n, Sato-Yhtymä Oyj:n ja YH-Yhtymä Oy:n merkittävä omistaja.

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoiset sijoitukset koostuvat sijoituksista pääomasijoitusrahastoihin, hedge fund -rahastoihin sekä noteeraamattomiin osakkeisiin ja korkoihin. Myös sijoitukset ulkomaisiin kiinteistörahastoihin luetaan tähän omaisuusluokkaan korkean velkaisuutensa vuoksi.

Vaihtoehtoisten sijoitusten kokonaistuotto oli 14 %, mitä voidaan pitää hyvänä. Merkittävä tulosvaikutus oli If-omistuksen myynnillä. Myös pääomarahastoissa tehtiin runsaasti realisointeja, joiden seurauksena ne tuottivat peräti 12 %.

Varman omistajaohjausperiaatteiden mukainen lisäpanostus suomalaisten yritysten analysointiin johti uusiin sijoituksiin pieniin ja keskisuuriin kotimaisiin yrityksiin.

Varma selvitti osakesalkun yhteiskuntavastuuta

Vuonna 2002 tehty selvitys Varman osakesalkun yhteiskuntavastuullisuudesta uusittiin kesällä 2004.

Selvityksen mukaan 46 % osakesalkun yrityksistä kuului suoraan johonkin Varman määrittämistä yhteiskuntavastuun indekseistä.

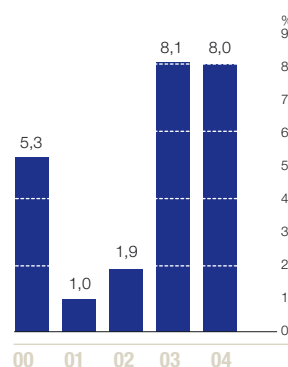
Indekseihin kuulumattomista ulkomaisista yrityksistä 35 % toimitti muun hyväksyttävän selvityksen yhteiskuntavastuullisuudestaan. Vain 21 %:lla ulkomaisista yrityksistä ei ollut lainkaan yhteiskuntavastuupolitiikkaa, se oli vasta kehitteillä tai yritys ei vastannut kyselyyn.

Yhteiskuntavastuuta koskeva aktiivisuus vaihteli huomattavasti toimialoittain, mikä johtui osaksi kohdeyritysten kokoeroista.

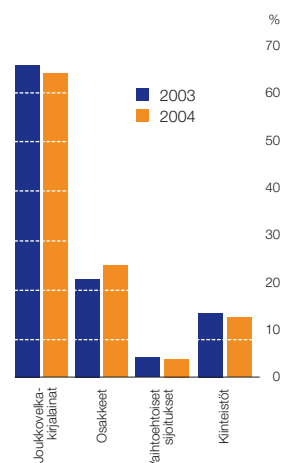
Varma selvittää yritysten yhteiskuntavastuullisuutta osana uusien sijoituspäätösten valmistelua. Sijoituskohteen yhteiskuntavastuullisuutta arvioidaan myös omistuksen aikana ja myyntiä harkittaessa.

Käytännössä yhteiskuntavastuullisuutta toteutetaan sijoituskohteiden aktiivisella valikoinnilla ja omistajaohjauksella.

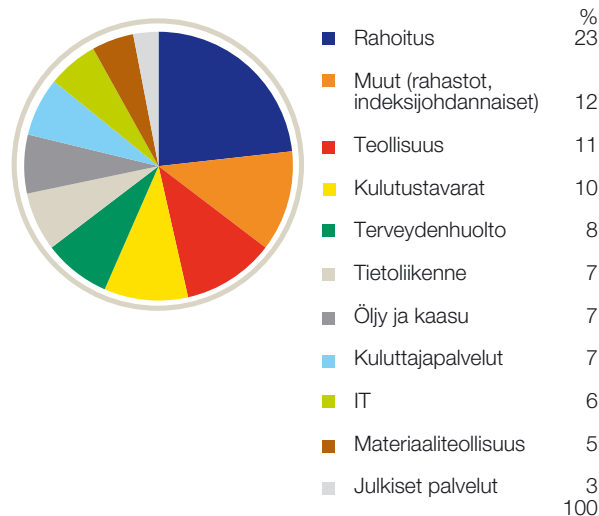
Sijoitustuotot

Sijoitukset

Osakesijoitukset toimialoittain 2004

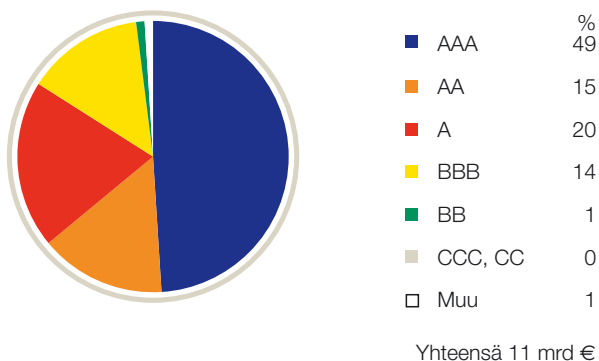

Yhteensä 5,5 mrd €

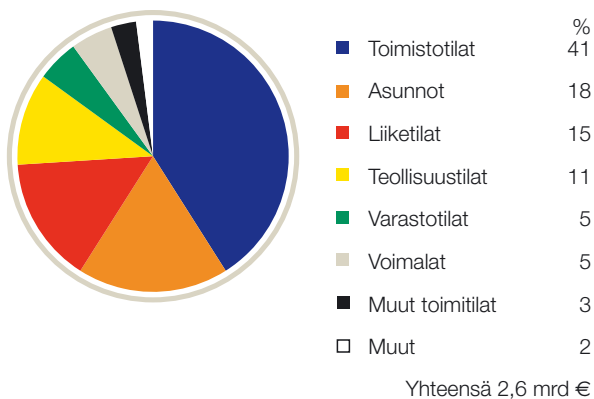
10 suurinta osake- ja osakerahastosijoitusta 2004

Yhtiö	omistus milj. €	% osakesalkusta
Sampo Oyj	878,5	18,3
Stora Enso Oyj	104,6	2,2
Mandatum Emerging Asia Kasvu	98,0	2,0
Total SA	96,2	2,0
Vodafone Group (ent. AirTouch) Plc	96,2	2,0
Nokia Oyj	93,0	1,9
BP Amoco Plc	84,3	1,8
ABN Amro Global Emerging Markets Equity Fund	76,7	1,6
YIT-Yhtymä Oyj	71,7	1,5
Nordea Bank AB	65,0	1,4
YHTEENSÄ	1 673,7	34,9

Korkosijoitukset luottoluokittain 2004

Kiinteistöinvestitukset 2004

Sijoitussanastoa

Corporate governance

Yrityksen hallinnointi- ja johtamisjärjestelmät; yritystoiminnan organisointi siten, että eri sidosryhmien edut otetaan huomioon.

Hedge fund

Sijoitusrahasto, joka tavoittelee positiivista tuottoa kaikissa markkinaolosuhteissa.

Johdannainen

Sijoitusinstrumentti, jonka arvo perustuu jonkin toisen, kohde-etuutena olevan arvopaperin, indeksin, valuutan, hyödykkeen tai oikeuden arvoon.

KTI-kokonaistuotto

Kiinteistöjen vuotuisen nettotuottoprosentin ja arvonmuutosprosentin summa laskettuna Kiinteistöalouden Instituutin (KTI) portfolioindeksin mukaan.

Laskuperustekorko

Työeläkeyhtiön vastuuvelan katteena olevien sijoitusten tuottovaatimus, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työeläkeyhtiöiden hakemuksesta.

Omistajaohjaus

Tapa ja keinot, joilla sijoittaja pyrkii vaikuttamaan omistamiensa yritysten hallintoon ja johtamiseen sekä toiminnan läpinäkyvyyteen (ks. corporate governance).

TEL-takaisinlaina

Osa asiakkaan maksamista TEL-vakuutusmaksuista rahastoituu takaisinlainattavaan rahastoon, joka on asiakkaan lainattavissa.

Value-at-Risk

Luku kuvaa sijoitusten tappioriskin arvoa valitulla todennäköisyydellä valitulla ajanjaksolla.

Valuuttapositio

Valuutta-asema, joka muodostuu ulkomaanrahan määräisistä yksittäisistä saamis- tai velkaeristä.

Sijoituspolitiikka

Varma on pitkäjänteinen sijoittaja. Yhtiön sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata Varman vastuulla olevien eläkkeiden maksaminen. Sijoituksille pyritään saamaan paras mahdollinen tuotto yhtiön toimintaa vaarantamatta. Siksi Varman sijoitustoiminnassa korostuu sijoitusriskien hallinta. Varma huolehtii siitä, että varoja hoidetaan ammattimaisesti osaavin ja riittävin voimavaroin.

Varma julkisti omistajaohjauksensa periaatteet

Suomen suurimpana yksityisenä sijoittajana Varma on merkittävä omistaja useissa suomalaisissa ja ulkomaisissa yrityksissä.

Varma tähtää omistajaohjauksellaan eläkevarojen pitkäjänteiseen ja tuottavaan sijoittamiseen. Koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat tärkeitä valintaperusteita sijoituskohteista päätettäessä.

Varman hallitus hyväksyi elokuussa omistajaohjauksen periaatteet osaksi yhtiön sijoituspolitiikkaa. Periaatteensa julkistamalla Varma halusi lisätä oman toimintansa läpinäkyvyyttä ja pyrkiä aktiiviseen vaikuttamiseen ja vuoropuheluun.

Varma julkaisi ensimmäisenä suomalaisena sijoittajana raportin äänestyskäytymisestään yhtiökokouksissa.

Keväällä 2004 pidettiin kaikkiaan 185 Varman salkkuun kuuluvan pörssiyhtiön yhtiökokousta. Varma äänesti 158 yhtiökokouksessa. Niissä asioissa, jotka eivät olleet Varman näkemysten mukaisia, äänestettiin omistajaohjauksiperiaatteiden mukaisesti.

Varma on mukana kehittämässä omistajaohjauksen kansainvälistä yhteistyötä useassa alan järjestössä. Suomessa yhtiö on järjestänyt pörssiyhtiöiden hallitus-työskentelyyn osallistuville keskustelufoorumin hyvästä hallintotavasta.

Varma on aktiivinen omistaja

Omistajaohjauksen periaatteet voidaan tiivistää viiteen eri tavoitteeseen, joiden puitteissa Varma arvioi yrityksen corporate governance -järjestelmää. Arvioinnissa huomioidaan myös yrityksen omistusrakenne ja muut olosuhteet.

Varman omistajaohjauksen keskeiset periaatteet:

Eläkevarojen tuottava sijoittaminen

Varman omistamien yritysten on tuotettava taloudellista lisäarvoa pitkällä tähtäimellä.

Aktiivinen vaikuttaminen

Varma pyrkii vaikuttamaan omistamiensa yritysten toimintaan pääasiassa yhtiökokouksissa.

Hyvä hallintotapa

Varma edellyttää omistamiensa yritysten hallituksilta asiantuntemusta ja riippumattomuutta.

Yritysjohdon ja avainhenkilöstön kannustinjärjestelmät

Varma kannattaa yritysjohdon ja muiden avainhenkilöiden palkitsemisjärjestelmiä yrityksen arvon kartuttamiseksi. Kannustinjärjestelmä on kuitenkin oltava kohtuullinen.

Suomalaisen työn edistäminen

Varma haluaa edistää suomalaista työtä tekemällä ratkaisuja ja ohjaamalla voimavaroja tavalla, joka tukee Suomessa tehtävää työtä.

Omistajaohjauksen tasot Varmassa

www.varma.fi

Palveluja elämän eri tilanteisiin

Varmassa tehtiin vuonna 2004 yli 38 000 eläkepäätöstä. Noin 21 % eläkkeenhakijoista oli työuransa aikana työkennellyt myös valtion tai kunnan palveluksessa.

Eläkehakemusten käsittely nopeutui

Varma nopeutti vuonna 2004 eläkehakemusten käsittelyä jo kolmatta vuotta peräkkäin. 77 % kaikista eläkkeistä pystyttiin maksamaan eläkeoikeuden alkamiskuukautena. Osa eläkelajeista on kuitenkin sellaisia, että niitä voi hakea vasta eläkeoikeuden alettua, ja useimpiin eläkehakemuksiin on pyydettävä lisätietoja.

Vanhuuseläkehakemuksista saatiin aikataulussa maksuun 93 %.

Merkittävä osa eläkehakemuksista tulee Varmaan Kelan kautta. Varma aloitti vuonna 2004 neljän Kelan toimiston kanssa yhteistyön, jossa eläkehakemukset välitetään sähköisesti. Toimintamallin laajeneminen nopeuttaa jatkossa hakemuskäsittelyä entisestään.

Vuonna 2004 tehtiin 19 000 uutta eläkepäätöstä. Määrä laski edellisvuodesta 11 %, mikä johtui etupäässä osa-aikaeläkepäätösten määrän puoliintumisesta ja työttömyyseläkepäätösten määrän laskemisesta viidenneksellä. Vanhuuseläkkeiden määrä kasvoi edellisvuodesta 20 %.

Valtion ja kuntien eläkelaitokset tulivat mukaan viimeisen laitoksen periaatteeseen eli ns. Vilmaan vuoden 2004 alussa. Uudistus parantaa eläkkeenhakijan palvelua, sillä työeläkkeestä antaa päätöksen ja sen maksaa se työeläkevakuuttaja, joka on viimeksi vakuuttanut hakijan. Työeläkealalta uudistus edellytti uusien tietojärjestelmien kehittämistä ja koulutusta.

Ennätyksellisen paljon eläketieto

Varma jakoi vuonna 2004 ennätyksellisen paljon tietoa työeläketurvasta. Vuoden 2005 alussa voimaan tullut eläkeuudistus lisäsi tiedon kysyntää merkittävästi.

Eläkeuudistus koskee kaikkia Suomessa ansiotyötä tekeviä ja Suomessa toimivia yrityksiä. Varma kertoi heille työeläkkeen uudistumisesta useilla eri tavoilla, muun muassa asiakaslehdissä ja muissa julkaisuissa.

Vuonna 2004 neuvontapalvelut järjesti kaikkiaan 280 erilaista neuvonta- ja koulutustilaisuutta eli 74 % edellisvuotta enemmän. Kaikkiaan tilaisuuksissa oli runsaat 8 500 kuulijaa. Osa tilaisuuksista räätälöitiin asiakasyrityksen toiveiden mukaisesti.

Malla Juutilainen kuvasi Päivi Jokisen (vas.) ja Pirkko Ovaskan.

Varman asiakkaat saivat enemmän tietoa eläketurvasta kuin koskaan aikaisemmin.

Eläketurva uudistuu

Eläkeuudistuksen tavoitteena on kannustaa suomalaisia jatkamaan pidempään työelämässä. Näin pyritään pitämään kurissa väestön ikääntymisestä johtuvat paineet korottaa työeläkemaksuja.

Näin eläketurva muuttui:

- Eläkettä ansaitaan 18–68-vuotiaana tehtävästä työstä.
- Eläke karttuu vuosiansioista iän mukaisella prosentilla.
- Työntekijän ja yrittäjän eläkemaksu riippuu iästä.
- Eläkettä karttuu myös tietyiltä palkattomilta kausilta.
- Ansiot tarkistetaan palkkakertoimella, eläkkeet eläkeindeksillä.

Työeläke-etuudet:

- Vanhuuseläke on joustava. Eläkkeelle voi jäädä omalla päätöksellään 63–68-vuotiaana.
- Varhennetulle vanhuuseläkkeelle voi jäädä 62-vuotiaana, mutta silloin eläke pienenee pysyvästi.
- 58 vuotta täyttäneet voivat keventää työvuosiaan osa-aikaeläkkeellä.
- Työeläkekuntoutus tukee, kun työkyvyn menetys uhkaa.
- Työkyvyttömyyseläke turvaa, jos sairaus vie työkyvyn.
- Vuonna 1943 ja sitä ennen syntyneillä on oikeus yksilölliseen varhaiseläkkeeseen.
- Perhe-eläke turvaa lesken ja lasten toimeentuloa.
- Työttömyyseläkkeen voi saada 1940-luvulla syntynyt pitkäaikaistyötön.

Valtaosa neuvontatilaisuuksista käsitteli eläkeuudistusta ja erityisesti sitä, miten se vaikuttaa henkilön omaan eläketurvaan. Osa tilaisuuksista keskittyi työttömyyseläkkeisiin.

Oma eläketurva tutuksi

Varma jatkoi kohdennettua tiedottamista lähellä vanhuuseläkeikäisiä oleville.

Vuosina 1940–45 syntyneet YEL-vakuutetut saivat kesäkuussa eläkelaskelmat.

Vuosina 1943–1945 syntyneet TEL-vakuutetut saivat postitse tietoa eläkeuudistuksesta ja arvion vanhuuseläkkeensä määräst. Kaikki saivat vertailutiedot eläkkeen määräst 63-, 65-, ja 68-vuotiaana, joten he voivat itse todeta, miten pidempään työskenteleminen vaikuttaa eläkkeen määrään.

Kaikkiaan 39 000 työntekijää sai lokakuussa henkilökohtaisen arvion työkyvyttömyyseläkkeestä sekä vanhuuseläkkeestä 63- ja 65-vuotiaana. Nämä niin sanotut ikäluokkalaskelmat lähetettiin 30, 35, 40, 45, 50 ja 55 vuotta täyttäneille.

Runsas 15 000 lisäetuvakuutettua työntekijää sai postitse henkilökohtaisen eläkelaskelman kesäkuussa. Varma julkaisi joulukuussa Elvis-verkkopelin, joka tutustuttaa pelaajan eläkeuudistukseen kolmen eri hahmon avulla.

Kuntoutuksesta lakisääteinen etuus

Työeläkekuntoutuksesta eli työeläkeyhtiön järjestämästä ammatillisesta kuntoutuksesta tuli vuoden 2004 alussa lakisääteinen työeläke-etuus. Uudistus on osa eläkeuudistusta, ja sen tarkoituksena on tukea työntekijöitä jatkamaan työelämässä nykyistä pitempään. Aiemmin ammatillinen kuntoutus oli harkinnanvaraista.

Ammatilliseen kuntoutukseen on oikeus sellaisella työntekijällä tai yrittäjällä, jonka todetaan olevan vaarassa joutua työkyvyttömyyseläkkeelle lähivuosina. Lisäehtona on, että tätä uhkaa voidaan pienentää ammatillisella kuntoutuksella.

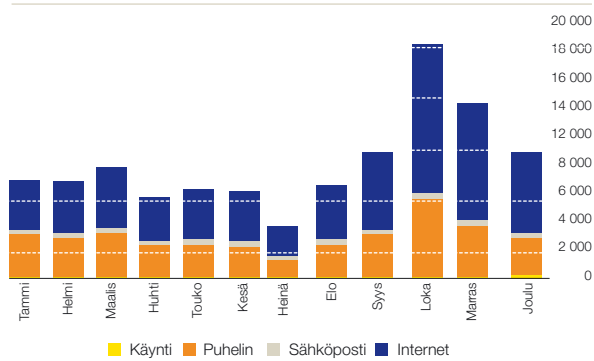
Hakijalla on oikeus valittaa saamastaan kuntoutuspäätöksestä. Valitusoikeus koskee kuitenkin ainoastaan kuntoutukseen pääsemistä, ei sen sisältöä.

Myönnetyt eläkkeet*

	2004	2003	Muutos, %
Kuntoutusraha	504	423	19
Osa-aikaeläke	850	1 815	-53
Perhe-eläke	3 202	3 384	-5
Työkyvyttömyyseläke	6 436	7 433	-13
Työttömyyseläke	2 653	3 278	-19
Vanhuuseläke	3 978	3 293	21
Varhennettu vanhuuseläke	975	1 011	-4
Yksilöllinen varhaiseläke	411	680	-40
Yhteensä	19 009	21 317	-11

* ensipäätökset

Vakuutettujen yhteydenotot palvelukanavittain 2004

Kuntoutushakemusten määrä kasvussa

Kuntoutushakemusten määrä kasvoi Varmassa vuonna 2004 noin 18 %. Vajaat 80 % hakemuksista hyväksyttiin.

Työeläkekuntoutuksen keinot vaihtelevat muutaman kuukauden työkokeilusta usean vuoden ammatilliseen koulutukseen. Sopiva kuntoutusmuoto löytyy helpommin ja kuntoutus onnistuu sitä varmemmin, mitä aiemmin kuntoutukseen hakeudutaan ja mitä paremmin yhteistyö oman työnantajan kanssa sujuu.

Varma valmistautui kuntoutusuudistukseen muun muassa koulutuksella, lisäämällä resursseja sekä kehittämällä prosesseja.

Varma on ollut aktiivisesti mukana kehittämässä KuntoutuNET-verkkopalvelua. KuntoutuNET on

Työhönkuntoutumisen palveluverkoston jäsenorganisaatioiden käytössä oleva ekstranet-palvelu, joka tehostaa ammatillisen kuntoutuksen tutkimuspalvelujen tilaamista ja tiedonkulkua.

Lähes 100:lla Varman asiakasyrityksellä oli vuoden 2004 lopussa nimetty kuntoutussuunnittelija, joka tuntee yrityksen tarpeet ja ominaispiirteet. Varma on myös järjestänyt yritysten henkilöstöhallinnon ja työterveyshuollon asiantuntijoille koulutusta ammatillisesta kuntoutuksesta ja yhteistyöstä.

Asiantuntijalääkäri arvio

Asiantuntijalääkäri osallistuu Varmassa työkyvyttömyyseläke- ja kuntoutushakemusten päätösten valmisteluun yhdessä muun muassa juristien ja eläkeratkaisijoiden kanssa. Vaikeita rajatapauksia käsitellään

Työeläke joka kuukausi 286 000 eläkkeensaajalle

Varma maksoi vuoden 2004 lopussa eläkettä 286 000 eläkeläiselle. Eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 2,6 miljardia euroa eli joka kuukausi noin 216 miljoonaa euroa.

TEL- ja YEL-eläkkeet maksetaan tilille jokaisen kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä, jolloin pankit ovat auki. Lain mukaan maksupäivää ei voi siirtää edellisen kuukauden puolelle, jos kuukauden ensimmäinen päivä on lauantai tai pyhäpäivä.

Varma lähettää kerran vuodessa eläkkeensaajalle kirjeen, jossa kerrotaan eläkkeen ja veron ennakonpidätyksen määrä sekä eläkkeiden maksupäivät seuraavana vuonna.

Osoitteessa www.varma.fi eläkkeensaaja voi selvittää muun muassa, minä päivinä eläke maksetaan tilille, miten eläkettä verotetaan ja miten paljon eläkkeellä ollessa voi tehdä ansiotyötä. Verkosta voi myös tilata työeläkekortin, joka oikeuttaa alennuksiin muun muassa joukkoliikenteessä.

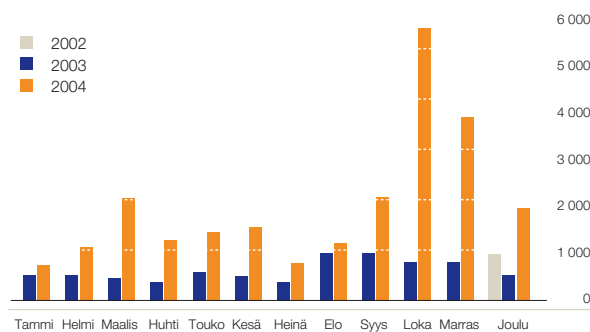
Tarkista eläketurvasi verkossa

Eläkearvio on Varman verkkopalvelu, jossa työntekijä voi itse selvittää omaa eläketurvansa. Palvelussa voi laskea arvion uuden lainsäädännön mukaisesta vanhuuseläkkeestä. Varmassa vakuutetut voivat tilata arvioita muistakin eläkkeistä. Mahdollinen lisäeläke ei kuitenkaan näy eläkelaskelmassa.

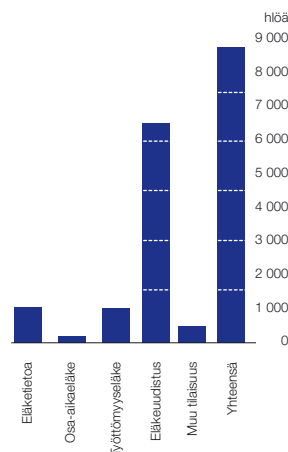
Palveluun tunnistaudutaan pankkien verkkotunnuksilla tai sähköisellä henkilökortilla.

Eläkearviossa tehtiin vuonna 2004 kaikkiaan 25 000 eläkelaskelmaa. Lisäksi Varmasta lähetettiin pyynnöstä reilut 27 000 eläkelaskelmaa.

Eläkearvio-verkkopalvelun kävijät

Eläkeneuvontatilaisuuksiin osallistuneet 2004

yhteisissä kokouksissa. Varsinaisen päätöksen tekee kuitenkin henkilö, jonka toimivaltaan päätöksenteko kuuluu.

Asiantuntijalääkärin tehtävä on arvioida hoitavan lääkärin kirjoittamaa lausuntoa ja muuta lääketieteellistä informaatiota. Jotta hän voi ottaa kantaa hakijan jäljellä olevaan työkykyyn, häneltä edellytetään nykyisten hoitokäytäntöjen hyvää tuntemista.

Asiantuntijalääkäri osallistuu myös kuntoutushakemusten arviointiin. Hän arvioi, onko hakija vaarassa joutua työkyvyttömyyseläkkeelle ja voidaanko uhkaa pienentää ammatillisella kuntoutuksella.

Varman asiantuntijalääkärit edustavat laajaa lääketieteellistä osaamista. Heidän joukossaan on muun muassa psykiatrian, sisätautien, työterveyshuollon ja fysiatrian erikoislääkäreitä. Lisäksi monet ovat pätevytyneet esimerkiksi kuntoutukseen tai vakuutuslääketieteeseen.

Asiantuntijalääkärit toimivat yleensä päätoimisesti käytännön lääkärin ammatissa.

Yhteistyössä neuvottelukuntien kanssa

Eläkeasiain neuvottelukunta on Varman ja työmarkkinajärjestöjen välinen yhteistyöelin, joka muun muassa antaa yhtiölle työkyvyttömyyseläkkeitä ja yksilöllisiä varhaiseläkkeitä koskevia suosituksia. Jäsenet nimittää yhtiön hallitus.

Vakuutettujen neuvottelukunta on Varman ja TEL-vakuutettujen välinen neuvoo-antava yhteistyöelin, jonka tavoitteena on edistää yhtiön ja palkansaajien välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Jäsenet nimittää yhtiön hallitus keskeisten palkansaajakeskusjärjestöjen esityksestä.

Eläkeasiain neuvottelukunnan jäsenet 31.12.2004:

Puheenjohtaja Markku Hyvärinen, varatoimitusjohtaja, Varma
Varapuheenjohtaja Sakari Tola, ylilääkäri, Varma
Lasse Laatonen, johtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Sinikka Näätäsaari, ohjelmapäällikkö,
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Jorma Skippari, neuvottelupäällikkö, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Anja Uljas, kehitysjohtaja,
Suomen Ekonomiliitto – Finlands Ekonomförbund – SEFE ry
Petri Vanhala, pääsihteeri, Paperiliitto ry
Riitta Wärn, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Marja Ahola, eläkejohtaja, Varma
Kari Ahtiainen, ratkaisupäällikkö, Varma
Marja Korpilahti, osastopäällikkö, Varma

Vakuutettujen neuvottelukunnan jäsenet 31.12.2004:

STTK:n edustajat

Varapuheenjohtaja Pirkko Kalttonen, Stora Enso Oyj
Jorma Ikävalko, NCC Finland Oy
Matti Kangas, TietoEnator Oyj
Pauli Karhu, Wärtsilä Oyj Abp
Kimmo Koskivaara, TS-Yhtymä Oy
Jukka Nyberg, UPM-Kymmene Oyj
Tarja Nyman, Fazer Leipomot Oy, Oululainen
Kaija Roukala-Hyvärinen, Nordea Pankki Suomi Oyj
Seppo Räikkönen, Imatra Steel Oy Ab
Marika Sirén, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Akavan edustajat

Kari Halme, Stora Enso Oyj
Vesa Hirvonen, Outokumpu Oyj
Jouko Horttanainen, UPM-Kymmene Oyj
Kristiina Inberg-Rauhanen, Kesko Oyj
Kauko Koskinen, Jaakko Pöyry Group Oyj
Erika Salmela, ABB Industry Oy

SAK:n edustajat

Puheenjohtaja Seppo Räsänen, Savon Sanomat Oy
Ellen Helo, Tradeka Oy
Arja Launamo, Cloetta Fazer Suklaa Oy
Hannu Paronen, Vierumäen Teollisuus Oy
Eero Pennanen, Abloy Oy
Antero Raanoja, Stora Enso Oyj
Erkki Ruotsalainen, Imatra Steel Oy Ab
Jouni Suomalainen, Sokotel Oy
Simo Virolainen, Honkarakenne Oyj
Kari Virtanen, Koiviston Auto Oy
Timo Virtanen, Metsä Tissue Oyj
Kari Ylikauppila, Fortum Oyj

Ajankohtaiset tiedot löytyvät osoitteesta www.varma.fi.

Työeläkekuntoutuksen avulla uuteen ammattiin

35-vuotias Ville ajautui sairauslomakierteeseen työskenneltyään 12 vuotta bussinkuljettajana. Vuosia jatkuneet selkävaivat pahenivat lääkkeistä ja fysioterapiasta huolimatta.

Tutkimukset vahvistivat, että Villen selkä ei ollut kunnossa. Työterveyshuolto tiedusteli Varmasta, olisiko Villellä oikeus päästä työeläkekuntoutukseen. Keskusteltuaan työnterveys-hoitajan kanssa Ville lähetti Varmaan kuntoutushakemuksen ja B-lääkärinlausunnon.

Varman kuntoutussuunnittelija pyysi Villen työnantajalta selvitystä miehen työtehtävistä ja tiedusteli, olisiko yrityksellä mahdollisuus sijoittaa Ville uusiin tehtäviin. Työnantaja totesi, että henkilöstöhallintoon tarvittaisiin henkilö, joka tuntee alan käytäntöä. Ville oli toiminut pitkään varapääluottamusmiehenä ja oli siis hyvin perehtynyt muun muassa työlainsäädännön perusteisiin.

Ville, hänen työnantajansa ja Varman kuntoutussuunnittelija laativat yhdessä kuntoutussuunnitelman, jonka mukaan Ville tutustuisi perehdyttäjän töihin, ensi alkuun kolmen kuukauden työkokeiluna ja kävisi sitten kahden kuukauden atk-peruskurssin.

Varman asiantuntijalääkäri totesi Villen papereiden perusteella, että työkyvyttömyyden uhka oli todennäköinen, jos tämä jatkaisi nykyisissä työtehtävissään. Uhkaa voitaisiin pienentää oikeanlaisella ammatillisella kuntoutuksella.

Kuntoutussuunnittelija hyväksyi Villen kuntoutushakemuksen. Varma maksoi Villelle työkokeilun ja atk-kurssin ajalta kuntoutusrahaa, joka oli yhtä suuri kuin tämän laskennallinen työkyvyttömyyseläke korotettuna 33 prosentilla. Varma maksoi myös atk-kurssin kulut.

Ville vastaa nyt bussinkuljettajien perehdyttämisestä ja auttaa myös rekrytoinnissa ja koulutuksessa. Ei Villen selkä parantunut ole, mutta kestää hyvin nykytyöt.

Liisa lähti ansaitulle vanhuuseläkkeelle

Alle 20-vuotiaana työelämään tullut Liisa täytti toukokuussa 65 vuotta, joka oli hänen vanhuuseläkeikänsä.

Jo maaliskuussa Liisa oli saanut Varmasta ennakkolaskelman vanhuuseläkkeestään ja vanhuuseläkehakemuksen. Kirjeessä kehoitettiin hakemaan vanhuuseläkettä hyvissä ajoin, jotta eläkkeen maksaminen ei viivästyisi.

Vaikka Liisa oli ikäsekseen terve ja hyvässä kunnossa, hän oli päättänyt jäädä eläkkeelle, kun vanhuuseläkeikä tuli täyteen. Hän oli keskustellut asiasta hyvissä ajoin esimiehensä kanssa, ja he olivat sopineet työsuhteen päättymisestä kirjallisesti.

Liisa täytti eläkehakemuksen ja lähetti sen Varmaan. Noin kahden kuukauden kuluttua posti toi hänelle eläkepäätöksen, jossa kerrottiin eläkkeen määrä kuukaudessa ja se, että hänen ensimmäinen eläkkeensä tulisi pankkitilille kesäkuun ensimmäisenä pankkipäivänä.

Liisa nauttii nyt ansaitsemistaan eläkepäivistä. Silloin tällöin hän auttaa ystävänsä kukkakaupassa kiireapulaisena. Työstään Liisa saa pientä palkkaa, joka ei vuonna 2004 vaikuttanut hänen eläkkeeseensä, mutta vuoden 2005 alusta lähtien nämä ansiot kartuttavat hänen eläkettään pienellä lisäsiivulla.

Vuonna 2005 Varma ei enää lähetä esitetyttä vanhuuseläkehakemusta automaattisesti kotiin, sillä vanhuuseläkeikä on joustava. Jokainen 63–68-vuotias päättää silloin itse, milloin jää ansaitsemalleen vanhuuseläkkeelle.

SISÄINEN POSTI

Vastuullinen toiminta turvaa hyvinvoinnin

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu merkitsee Varmalle huolehtimista työeläketurvan kestävydestä, eläketurvan tehokasta toimeenpanoa ja asiakkaiden menestyksellistä palvelemista.

Sosiaalipoliittisen päämääränsä mukaisesti Varma haluaa olla työeläketurvan aktiivinen kehittäjä ja työeläkejärjestelmän luotettava, vastuunsa tunteva toimija sosiaalipolitiikan kentässä.

Varma pyrkii osaltaan ottamaan vastuuta vakuuttamiensa työntekijöiden työhyvinvoinnista. Kun esimerkiksi asiakasyrityksessä todetaan, että joku työntekijä on vaarassa joutua työkyvyttömyyseläkkeelle, avuksi otetaan työeläkeyhtiön järjestämän ammatillisen kuntoutuksen keinot. Tätä työtä yhtiö tekee yhdessä asiakasyrityksensä kanssa.

Myös henkilöstöstä huolehtiminen on pitkäjänteistä vastuunkantoa.

Taloudellinen vastuu

Varman taloudellinen vastuu käsittää työeläkejärjestelmän kilpailukyvyistä ja yhtiön kannattavuudesta huolehtimisen kestäväällä tavalla.

Taloudellinen vastuu liittyy Varmassa ennen kaikkea eläkevarojen hoitamiseen – yhtiön on hankittava sen haltuun uskotuille eläkevaroille hyvä tuotto pitkällä tähtäimellä.

Suomen suurimpana sijoittajana Varman sijoituspäätöksillä on painoarvoa. Omistajaohjauksellaan Varma tähtää eläkevarojen pitkäjänteiseen sijoittamiseen ja taloudellisen lisäarvon tuottamiseen. Omistajaohjauksen periaatteisiin sisältyy myös Varman halu toimia Suomessa tehtävän työn edistämiseksi.

Ympäristövastuu

Vastuuta ympäristöstä Varma kantaa etupäässä kiinteistö-sijoittajan roolissaan. Vakuutusyhtiönä yhtiön omalla toiminnalla tai omilla toimitiloilla ei ole merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Varman yhteiskuntavastuu nojaa vahvasti sosiaaliseen ja taloudelliseen vastuuseen.

Yhteiskuntavastuun raportti ilmestyy huhtikuussa

Varma julkaisi ensimmäisen yhteiskuntavastuun raportin vuonna 2004. Raportin tavoitteena oli lisätä yhtiön toiminnan avoimuutta. Vuoden 2004 yhteiskuntavastuun raportti ilmestyy huhtikuussa 2005 ainoastaan verkossa.

Varma on vuonna 2002 perustetun Finnish Business & Society ry:n perustajajäsen. Yhdistyksen tarkoituksena on yritysten, julkisen sektorin sekä kuluttajien ja kansalaisten välisen verkoston avulla edistää yritysten yhteiskuntavastuuta, joka käsittää taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullisen toiminnan.

Varman yhteiskuntavastuu vuonna 2004

Sijoitustoiminnossa selvitettiin yhtiön osakesalkun yhteiskuntavastuullisuutta. Selvityksen mukaan 46 % osakesalkun yrityksistä kuului johonkin Varman määrittelemistä yhteiskuntavas tuun indekseistä. Näiden yritysten osuus oli 63 % Varman osakesalkusta.

Eläkepalveluissa kokeiltiin toimintamalli, jossa 40 Varmasta hylkäävän työkyvyttömyyseläkepäättökseen saanutta henkilöä sai mahdollisuuden keskustella tulevaisuuden mahdollisuuksistaan sosiaalityöntekijän ja lääkärin kanssa.

Neuvonta-, kuntoutus- ja Evita-työhyvinvointipalvelut järjestivät yhdessä Varman asiakasyritysten kanssa Pidempään työelämässä -kokeilun, jossa selvitettiin yritysten työssä jaksamiseen liittyviä tarpeita ja toiveita.

Eläkeuudistus näkyi varmalaisten arjessa

Vuoden 2005 alussa voimaan tullut eläkeuudistus näkyi varmalaisten arjessa koko vuoden 2004. Paljon työtä teetti muun muassa lainsäädännön muutosten toteuttaminen yhtiön tietojärjestelmissä.

Varmalaiset syvensivät myös eläkeuudistukseen liittyvää osaamistaan vuoden aikana. Lainsäädännöllisiin yksityiskohtiin perehdyttiin työn ohessa opiskelemalla ja erilaisissa koulutuksissa. Loppuvuodesta toteutettiin Varman historian laajin koulutus- ja valmennusohjelma.

Eläkeuudistukseen liittyvät tietojärjestelmätyöt vaativat Varmassa kaikkiaan 66 henkilötyövuotta.

Iso urakka valmistui ajallaan. Eläkeuudistusmuutosten käyttöönotto vuoden viimeisinä päivinä sujui mutkattomasti.

Yhdessä tavoitteisiin

Varman strategian tarkistamisen yhteydessä vuonna 2004 luovuttiin erillisistä osastrategioista. Myös henkilöstöstrategia nivottiin osaksi yhtiön strategiaa. Henkilöstö, oppiminen ja uudistuminen ovat olennainen osa yhtiön strategiaa.

Henkilöstön näkökulmasta Varman strategian keskeisiä alueita ovat osaamisen ja johtamisen suunnitelmallinen kehittäminen sekä toimintatapojen ja prosessien uudistaminen.

Monipuolista osaamisen kehittämistä

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu keskeisiksi määriteltyihin osaamisalueisiin. Kunkin varmalaisen osaamisen kehittämistä ja myös tiimien osaamisen kehittämistä seurataan suunnitelmallisesti. Tavoitteena on, että Varmassa on yhtiön tavoitteiden saavuttamista tukeva, osaava henkilöstö.

Keskeistä tavoitteiden saavuttamisessa ja myös työyhteisön hyvinvoinnin turvaamisessa on osaava esimiestyö.

Vuonna 2004 Varmassa valmisteltiin uutta esimiesohjelmaa, joka käynnistyi alkuvuonna 2005. Ohjelman päätavoitteet ovat johtamisvalmiuksien parantaminen, yhtenäisten johtamistapojen muotoutuminen, yhteisen kielen ja tiimimäisen toimintatavan omaksuminen.

Varma on asettanut strategiset tavoitteensa korkealle. Niiden saavuttaminen edellyttää, että henkilöstö on osaavaa ja sitoutunutta.

Hyvinvoiva työyhteisö esimerkkinä

Työurien pidentäminen ja työssä jaksaminen on yhteiskunnallinen haaste, johon myös Varma haluaa vastata. Yhtiöllä on vahva rooli työhyvinvoinnin edistäjänä yhteiskunnassa. Parhaiten tätä tehtävää tuetaan, kun Varma itse voi toimia esimerkkinä.

Työssä jaksamiseen ja työuran jatkamiseen vaikuttavat muun muassa esimiestyö, mahdollisuudet ammatillisen osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen, henkilöstön tyytyväisyys ja hyvä työilmapiiri.

Varmassa halutaan kannustaa työssä jatkamiseen kehittämällä esimiestyötä, tarjoamalla sisäistä ja yhtiön ulkopuolista koulutusta sekä panostamalla työyhteisön hyvinvointiin.

Työyhteisön ilmapiiriä seurataan jatkuvasti sisäisen yrityskuvatutkimuksen avulla. Siinä kartoitetaan laaja-alaisesti henkilöstön näkemyksiä organisaation vahvuuksista, heikkouksista, tiedon kulusta ja henkilöstön viihtyvyydestä työssä. Sisäinen yrityskuvatutkimus tehtiin alkuvuodesta 2005.

Työssä jaksamiseen vaikuttaa keskeisesti myös henkilön terveydentila. Varman työterveyspalvelut takaavat jokaiselle työntekijälle ammattitaitoisen hoidon ja tarvittaessa myös erikoislääkäreiden palveluja. Toisaalta terveyspalveluissa panostetaan ennaltaehkäisevään toimintaan sairastumisen ehkäisemiseksi.

Kattavat, koko yhtiön laajuiset terveystarkoitukset aloitettiin jälleen vuoden 2004 syksyllä. Noin kolme vuotta kestävässä hankkeessa panostetaan henkilöstön terveyden ja toimintakyvyn edistämiseen sekä työhön liittyvien sairauksien ehkäisemiseen.

Työeläkeuudistuksen keskeinen tavoite, työurien pidentäminen, näyttäisi Varmassa olevan hyvällä mallilla. Vuonna 2004 kaikkiaan 84 % eläkkeeseen oikeutetuista varmalaisista jatkoi työuraansa suunniteltuun eläkkeellesiirtymisikään saakka.

Varman henkilöstölujuja 31.12.2004

- Varman palveluksessa oli vuoden 2004 aikana keskimäärin 646 henkilöä (2003: 617).
- Henkilöstöstä oli naisia 77 % ja miehiä 23 % (2003: naisia 77 %, miehiä 23 %).
- Henkilöstön keski-ikä oli 45 vuotta 4 kuukautta (2003: 44 v 10 kk).
- Keskimääräinen palvelusaika oli 12 vuotta 10 kuukautta (2003: 12 v 9 kk)
- Varma-konsernissa oli vuoden lopussa vakinaisessa tai määräaikaisessa työsuhteessa 837 henkilöä (2003: 851).

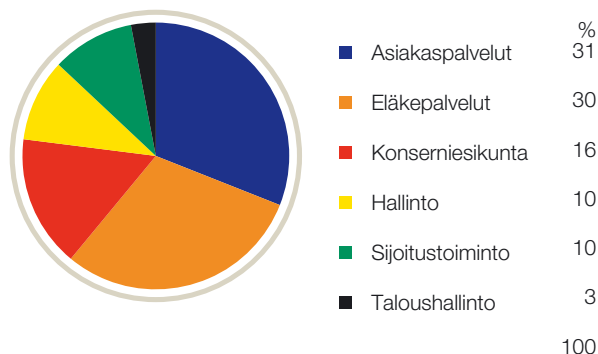
Pilke tukee varmalaisien työhyvinvointia

Varmalaisten työhyvinvointia tukeva Pilke-ohjelma on tehty yhdessä henkilöstön kanssa.

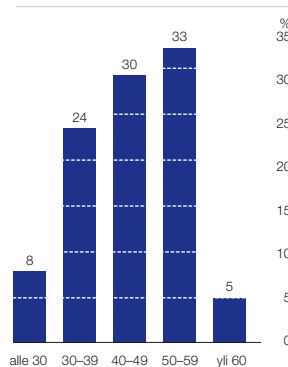
Ohjelman tavoitteita ovat muun muassa me-hengen lisääminen, keskustelukulttuurin parantaminen ja esimiestyön kehittäminen. Tavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvasti muun muassa sisäisen yrityskuvatutkimuksen, henkilöstöraportin sekä ylityö- ja sairauspoissaolotilastojen avulla.

Miltei jokaisella osastolla toimii oma osastopilke, jonka tehtävänä on edistää tiedonkulkua ja me-henkeä. Yhdessä pilkkeet muodostavat osastopilkkeiden verkon, jolle muun muassa tarjotaan työyhteisön hyvinvointiin liittyvää koulutusta.

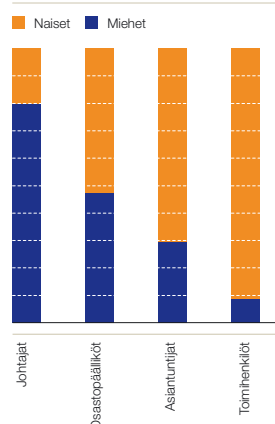
Henkilöstö toiminnoittain 2004

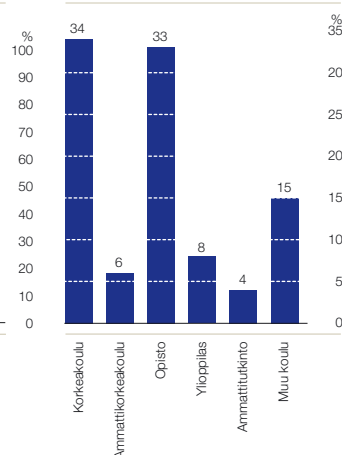
Ikärakenne 2004

Toimihenkilöryhmät sukupuolen mukaan 2004

Peruskoulutustaso 2004

Hallinto ja johtaminen

Varman hallinnon järjestäminen perustuu pääasiassa työeläkevakuutusyhtiöistä säädetyn lain sekä osin vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain määräyksiin.

Varman hallintoperiaatteiden lähtökohtana on yhtiön perustehtävä – eläkkeiden turvaaminen. Yhtiö pyrkii parantamaan hallintonsa läpinäkyvyyttä.

Lakisääteinen työeläkejärjestelmä syntyi valtiovallan ja työmarkkinajärjestöjen sopimuksella, ja kolmikannalla on edelleen tärkeä rooli järjestelmän kehittämisessä. Työmarkkinajärjestöt osallistuvat myös työeläkeyhtiöiden hallintoon.

Varman toimielimiä ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

Yhtiökokous

Varma on keskinäinen yhtiö, jonka osakkaita ovat:

- TEL- ja YEL-vakuutuksenottajat
- vakuutetut (kunkin TEL-perusvakuutuksen piiriin kuuluvat työntekijät vakuutuskohtaisesti yhdessä) ja
- takuusuuden eli yhtiön omaan pääomaan kuuluvan takuupääoman omistajat (Sampo-konserni)

Ylintä päätösvaltaa Varmassa käyttävät osakkaat yhtiökokouksessa. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen toukokuun loppua hallituksen määräämänä ajankohtana.

Yhtiökokouksessa äänioikeutettuja ovat vakuutuksenottajat, takuusuuden omistajat ja vakuutettujen keskuudestaan valitsevat edustajat.

Vakuutuksenottajien ja vakuutettujen äänet määräytyvät yhtiölle maksettujen vakuutusmaksujen perusteella. Kaikkien äänioikeutettujen osakkaiden äännet jakautuvat seuraavasti:

- vakuutuksenottajat noin 78 %
- vakuutetut noin 19,5 %
- takuusuuden omistajat noin 2,5 %

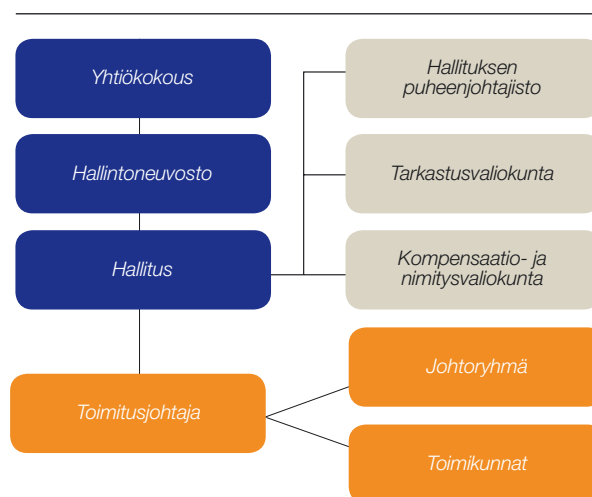
Hyvä hallintotapa on Varman omistaja-arvo. Keskeisiä tavoitteita ovat luottamuksen edistäminen työeläkejärjestelmää kohtaan ja toiminnan läpinäkyvyyden varmistaminen.

Vakuutetut voivat osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänivaltaansa edustajansa kautta, joka on valittu heidän keskuudestaan vakuutuskohtaisesti. Tarkempia määräyksiä tästä sisältyy yhtiöjärjestykseen.

Takuupääoman omistavat Sampo Oyj ja sen tytäryhtiö Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo.

Vuonna 2004 varsinainen yhtiökokous pidettiin 22. huhtikuuta.

Varman hallinto

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöistä säädetyn lain mukaisesti Varmalla on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa.

Työeläkeyhtiössä hallintoneuvostolla on paljolti sama rooli kuin osakeyhtiössä yhtiökokouksella.

Hallintoneuvoston tehtävänä on muun muassa:

- vahvistaa hallituksen jäsenten palkkiot
- valita hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä näistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat
- vahvistaa vuosittain yhtiön sijoitussuunnitelman laatimisperiaatteet sekä
- päättää ja antaa hallitukselle ohjeita yhtiön toimintaa koskevista merkittävistä asioista.

Jäsenten valinta

Hallintoneuvoston 28 jäsentä valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Enintään 10 jäsentä on vuosittain erovuorossa. Jäsenistä seitsemän valitaan keskeisten työnantajia edustavien keskusjärjestöjen ja seitsemän keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Puolet jäsenistä on yhtiökokouksen vapaasti valittavissa.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan. Varman hallintoneuvostossa on kaksi varapuheenjohtajaa.

Palkitseminen

Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous.

Hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2004 vuosipalkkiota 4 000 euroa, varapuheenjohtajille 3 000 euroa ja jäsenille 2 000 euroa. Kokouspalkkiota maksettiin 300 euroa kokoukselta.

Kokoontuminen

Vuonna 2004 hallintoneuvosto kokoontui 3 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 68 % jäsenistä.

Hallintoneuvosto on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on johtaa yhtiötä ammattimaisesti ja terveiden liiketoimintaperiaatteiden mukaisesti.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä tarpeellisten ohjeiden antamisesta toimitusjohtajalle, yhtiön toiminnalle tarpeellisen organisaation luomisesta sekä organisaation toiminnan järjestämisestä, turvaamisesta ja valvonnasta.

Hallitukselle kuuluvat kaikki ne tehtävät, jotka laeissa tai yhtiöjärjestyksessä on määrätty hallituksen tehtäväksi tai joita ei ole määrätty muille toimielimille.

Työjärjestyksensä mukaan hallitus muun muassa:

- nimittää toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä päättää heidän työehdoistaan ja palkkiojärjestelmistään
- arvioi toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen toimintaa
- päättää strategisista tavoitteista ja yhtiön kokonaistrategiasta
- päättää henkilöstön palkitsemisjärjestelmistä
- hyväksyy tilinpäätöksen
- määrittää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suuntaviivat sekä
- vahvistaa sijoitussuunnitelman ja valvoo sijoitustoimintaa.

Hallitus teki syksyllä 2004 itsearvion työskentelystään.

Jäsenten valinta

Varman hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kolme varajäsentä.

Työeläkeyhtiön hallituksen jäsenten on oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava riittävä työeläkevakuustustoiminnan tuntemus. Lisäksi hallituksessa on oltava riittävä sijoitustoiminnan asiantuntemus. Hallituksen jäsenen on toimikauden alkaessa oltava alle 67-vuotias.

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet, puheenjohtajan ja yhden tai useamman varapuheenjohtajan valitsee hallintoneuvosto. Hallitukselle on valittu kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallituksen jäsenet valitaan kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain on erovuorossa neljä varsinaista jäsentä. Jäsenistä kolme ja varajäsenistä yksi valitaan keskeisten työnantajia edustavien kes-

kusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja kolme jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Vapaavalintaisia jäseniä on jäsenistä puolet ja varajäsenistä yksi.

Varman hallituksessa ei ole yhtiön toimivaan johtoon kuuluvia jäseniä. Hallituksen jäsenistä Jyrki Juusela ja Björn Wahlroos ovat yhtiön takuupääoman omistajan, Sampo Oyj:n hallituksen jäseniä.

Palkitseminen

Hallituksen palkkioista päättää hallintoneuvosto.

Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin vuonna 2004 vuosipalkkiota 15 000 euroa, varapuheenjohtajille 9 800 euroa, jäsenille 8 700 euroa ja varajäsenille 4 800 euroa. Puheenjohtajalle maksettiin kokouspalkkiota 400 euroa, varapuheenjohtajille 375 euroa sekä jäsenille ja varajäsenille 275 euroa kokoukselta. Hallituksen valiokuntien jäsenille maksettiin kokouspalkkiota saman verran kuin hallituksen jäsenille.

Kokoontuminen

Hallitus kokoontui vuonna 2004 kaikkiaan 10 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 93 % jäsenistä.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksen puheenjohtajisto ja toimitusjohtaja koostuvat tarvittaessa valmistelemaan hallituksessa käsiteltäviä asioita. Puheenjohtajiston muodostavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

Tarkastusvaliokunta valvoo muun muassa yhtiön taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa. Valiokunnan kokoukseen kutsutaan vähintään kerran vuodessa yhtiön valvontatilintarkastaja. Valiokunnan sihteerinä toimii sisäisestä tarkastuksesta vastaava tarkastusjohtaja. Vuonna 2004 valiokunta koostui 2 kertaa.

Kompensaatio- ja nimitysvaliokunta valmistele hallitukselle sekä yhtiön kannustinjärjestelmät että johdon yleiset palkitsemisperiaatteet. Vuonna 2004 valiokunta kokoontui 3 kertaa.

Molemmat valiokunnat raportoivat yhtiön hallitukselle.

Tarkastusvaliokuntana sekä compensaatio- ja nimitysvaliokuntana toimi vuoden 2004 loppuun saakka hallituksen puheenjohtajisto. Hallitus valitsi kokouksessaan 26.1.2005 tarkastusvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään, Birgitta Kantolan ja Mark-

ku Pohjolan sekä compensaatio- ja nimitysvaliokunnan jäseniksi Jyrki Juuselan, Mikko Mäenpään ja Ole Johanssonin.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtaja huolehtii yhtiön juoksevasta hallinnosta hallituksen ohjeiden mukaisesti ja vastaa yhtiön päivittäisestä johtamisesta.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimitetään hallitus.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu 6 kuukauden palkkaa vastaavaan erakorvaukseen.

Varman toimitusjohtajana toimii 1.6.2004 alkaen varatuomari Matti Vuoria. Hän seuraa tehtävässä 31.5.2004 asti toiminutta Paavo Pitkästä. Toimitusjohtajan sijaisena toimii varatoimitusjohtaja Markku Hyvärinen.

Toimitusjohtajaa tukee yhtiön johtamisessa johtoryhmä ja laajennettu johtoryhmä. Johtoryhmään kuuluu toimitusjohtajan lisäksi 6 jäsentä. Laajennetussa johtoryhmässä on 18 jäsentä. (ks. s. 48–49)

Johtoryhmän tehtävä on ohjata ja kehittää Varman toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan. Laajennettu johtoryhmä seuraa yhtiön strategian ja toiminnan kehitystä sekä välittää tietoa.

Palkitseminen ja eläkejärjestelyt

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat vuonna 2004 356 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta. Eläkkeen määrä on 60 % laskennallisesta eläkepalkasta. Varatoimitusjohtaja Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 267 000 euroa ja eläkeikä 60 vuotta.

Toimitusjohtajan, varatoimitusjohtajan ja hallituksen nimittämien johtajien palkoista ja palkkaeduista päättää hallitus.

Johdon kokonaispalkkio koostuu palkasta luontaisetuineen ja vuosittain vahvistettavasta tulospalkkiosta. Tulospalkkion enimmäismäärä vastaa 2–6 kuukauden palkkaa. Palkitsemisperiaatteista päättää hallitus.

Johtoryhmän jäsenten eläkeikä on toimitusjohtajaa ja henkilöstön edustajaa lukuun ottamatta 60 vuotta. Laajennetun johtoryhmän jäsenistä viidellä on 60 tai 62 vuoden eläkeikä ja muilla työeläkelain mukainen joustava eläkeikä.

Varmassa on käytössä tavoitteiden saavuttamista tukeva, vuosittaiseen suoritukseen perustuva tulospalkkiojärjestelmä. Järjestelmä on kaksiosainen: tulososa perustuu yhtiön tulokseen ja tavoitepalkkio henkilökohtaiseen suoritukseen. Jokainen vakinaisessa tai määräaikaissä työsuhteessa oleva varmalainen kuuluu tulospalkkiojärjestelmän piiriin.

Sijoitustoiminnossa ja asiakaspalveluissa on erikseen vahvistetut tulospalkkiojärjestelmät, ja sijoitustoiminnossa lisäksi 3 vuoden mittainen kannustinjärjestelmä.

Palkitsemisperusteet vahvistaa vuosittain hallitus toimitusjohtajan esityksestä.

Toimikunnat

Toimitusjohtajan tukena johtamisessa toimivat myös sijoitustoimikunta ja riskienvalvontatoimikunta.

Sijoitustoimikunta valmistelee sijoitusesitykset hallitukselle ja tekee päätökset asioissa, joissa sillä on vuosittain vahvistettavan sijoitussuunnitelman mukaan päätösvalta ja joita ei ole delegoitu organisaatiossa alemmalle tasolle. Lisäksi toimikunta seuraa sijoitusriskejä.

Sijoitustoimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja ja sijoitustoiminnasta vastaavat johtajat.

Riskienvälvontatoimikunta seuraa riskienhallintaa. Se laatii tarvittaessa riskienhallintaa koskevia lisäohjeita ja ohjaa riskienhallinnan organisointia yhtiössä.

Riskienvälvontatoimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä aktuaaritoiminnosta, asiakaspalveluista, hallinnosta, taloushallinnosta ja sijoitustoiminnosta vastaavat johtajat.

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan avulla pyritään varmistamaan muun muassa päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan tehokkuus, toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta, johtamisinformaation luotettavuus sekä lakien ja hallintoelinten päätösten noudattaminen.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Sen tavoitteena on varmistaa, etteivät sijoitus-, tieto-, keskeytys-, henkilö- tai muut riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia

taloudellisia tappioita, vaarana toiminnan jatkuvuutta tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta.

Varman olennaisimmat yhtiötason riskit liittyvät sijoitustoimintaan ja tietojärjestelmiin.

Tarkempia tietoja riskienhallinnasta löytyy tilinpäätösluokituksen sivuilta 34–37.

Juridisen compliance-toiminnan avulla varmistetaan, että lakeja, viranomais määräyksiä, hallintoelinten päätöksiä ja sisäisiä ohjeita noudatetaan. Käytännössä jokainen esimies vastaa asianmukaisen riskienhallinnan järjestämisestä omalla vastuualueellaan.

Sijoitusriskit

Varman sijoitustoiminnan riskienhallinta käsittää hyväksyttävän riskitason määrittelyn yhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa, riskien mittaamisen ja analysoinnin sekä raportoinnin. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitussalkun jatkuva sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi.

Sijoitustoiminnan tavoitteena on saada sijoituksille mahdollisimman hyvä tuotto yhtiön riskinkantokyvyn sallimissa rajoissa. Sijoitusten turvaavuus-, hajautus- ja likvideettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet määritellään Varman sijoitussuunnitelmassa, jonka vahvistaa yhtiön hallitus.

Sijoitustoiminnan kokonaisriski sovitaan Varman riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuus- asema ei vaarannu. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että yhtiön riskinkantokyky ei vaarannu.

Sijoitusriskien valvonta käsittää sijoitusriskien mittaamisen sekä tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyvien skenaario- ja herkkyysanalyysien laatimisen. Siihen kuuluu myös yhtiön hallituksen eri sijoitustyypeille määrittelemien riskirajojen ja valtuuksien käytön noudattamisen seuranta.

Sijoitusriskien valvonnasta ja raportoinnista vastaavat taloushallinto ja aktuaaritoiminto.

Vakuuttamiseen liittyvät riskit

Vakuuttamiseen liittyvät riskit liittyvät perittyjen vakuutusmaksujen ja vastuuvelan riittävyyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin. Vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoitusvastuulla. Riskienhallinnassa käytetään apuna vakuutusteknisiä analyysejä.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus arvioi sisäistä valvontaa ja edistää sen kehittämistä.

Varman sisäinen tarkastus toimii alan ammattistandardien ja yhtiön hallituksen hyväksymän toimintaohjeen mukaisesti. Tarkastuksen sisältö määritellään vuosittain tarkastussuunnitelmassa, jonka hallitus hyväksyy.

Sisäpiirihallinto

Varmalla on hallituksen vahvistama sisäpiiriohje, joka perustuu Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton ohjesuositukseen. Ohjeen tarkoituksena on edistää yhtiön sijoitustoiminnan julkista luotettavuutta ja henkilöstön tietämystä sisäpiirisäännöksistä, jottei niitä tahattomasti rikota. Sisäpiiriohjetta sovelletaan yhtiön sijoitustoimintaan ja henkilöstön omiin arvopaperikauppoihin.

Sisäpiiriohjeen mukaan sisäpiiriläisiä ovat yhtiön toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, johtoryhmän jäsenet ja muut työntekijät, jotka esimerkiksi tehtävänsä perusteella voivat saada haltuunsa sisäpiirintietoa.

Tilintarkastajat

Varman tilintarkastajina toimivat KHT Mauri Palvi ja KHT Jaakko Nyman sekä varatilintarkastajina KPMG Oy Ab ja KHT Paula Pasanen.

Valvontatilintarkastajana toimii Mauri Palvi ja valvontatilintarkastajan sijaisena Jaakko Nyman.

Vuonna 2004 tilintarkastuspalkkioita maksettiin 198 561,40 euroa. Lisäksi tilintarkastusyhteisölle maksettiin konsultointipalkkioita 68 534,42 euroa.

Tiedottaminen

HEX Oyj, Keskuskauppakamari ja Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliitto julkistivat joulukuussa 2003 suosituksen listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä. Varma noudattaa suositusta siltä osin kuin se on työeläkeyhtiölle mahdollista.

Varman tiedotteet ja yhtiötä koskevat ajantasaiset tiedot löytyvät osoitteesta www.varma.fi.

Hallintoneuvosto

31.12.2004

Puheenjohtaja

Matti Honkala, s. 1945

vuorineuvos, pääjohtaja, Kesko Oyj
erovuorossa 2005

Varapuheenjohtaja

Jukka Härmälä, s. 1946

vuorineuvos, toimitusjohtaja, Stora Enso Oyj
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja

Pekka Paasikivi, s. 1944

hallituksen puheenjohtaja, Oras Oy
erovuorossa 2007

Riku Aalto, s. 1965

talouspäällikkö, Metallityöväen Liitto ry
erovuorossa 2005

Berndt Brunow, s. 1950

toimitusjohtaja, Oy Karl Fazer Ab
erovuorossa 2007

Erkki Etola, s. 1945

toimitusjohtaja, Oy Etola Ab ja Oy Etra Ab
erovuorossa 2005

Stig Gustavson, s. 1945

vuorineuvos, toimitusjohtaja, KCI Konecranes Oyj
erovuorossa 2007

Markku von Hertzen, s. 1948

toimitusjohtaja, Suomen Ekonomiliitto – Finlands
Ekonomförbund – SEFE ry
erovuorossa 2007

Matti Huutola, s. 1959

hallituksen varapuheenjohtaja, Suomen Ammatti-
liittojen Keskusjärjestö SAK ry
erovuorossa 2006

Erkki Isokangas, s. 1946

toimitusjohtaja, Saarioinen Oy
erovuorossa 2006

Jouko M. Jaakkola, s. 1944

toimitusjohtaja, M-real Oyj
jäsenyys päättyi 31.12.2004

Ole Johansson, s. 1951

konsernijohtaja, Wärtsilä Oyj Abp
jäsenyys päättyi 31.12.2004

Seppo Koskinen, s. 1946

pääluottamus mies, Paroc Oy Ab
erovuorossa 2006

Tapio Kuula, s. 1957

sektorijohtaja, Sähkö ja lämpö, Fortum Oyj
erovuorossa 2006

Matti Kyytsönen, s. 1949

toimitusjohtaja, ISS Palvelut Oy
erovuorossa 2005

Lauri Lyly, s. 1953

johtaja, Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry
erovuorossa 2007

Antti Norrlin, s. 1963

konsernijohtaja, Koiviston Auto -yhtymä
erovuorossa 2007

Hannu Penttilä, s. 1953

toimitusjohtaja, Stockmann Oyj Abp
erovuorossa 2005

Antti Piippo, s. 1947

pääosakas, hallituksen puheenjohtaja, Elcoteq
Network Oyj
erovuorossa 2007

Matti Pulkki, s. 1947

toimitusjohtaja, Sokotel Oy
erovuorossa 2006

Juha Rantanen, s. 1952

toimitusjohtaja, Outokumpu Oyj (1.1.2005 alkaen)
erovuorossa 2005

Antti Remes, s. 1947
toimitusjohtaja, Tradeka Group Oy
erovuorossa 2006

Antti Rinne, s. 1962
puheenjohtaja, Erityisalojen Toimihenkilöliitto
ERTO ry
erovuorossa 2006

Helena Rissanen, s. 1949
II puheenjohtaja, Toimihenkilöunioni TU ry
erovuorossa 2005

Mika Seitovirta, s. 1962
toimitusjohtaja, Oy Hartwall Ab
erovuorossa 2007

Jorma Takanen, s. 1946
toimitusjohtaja, Scanfil Oyj
erovuorossa 2006

Sakari Tamminen, s. 1953
toimitusjohtaja, Rautaruukki Oyj
erovuorossa 2007

Kari Toikka, s. 1950
talous- ja rahoitusjohtaja, UPM-Kymmene Oyj
erovuorossa 2005

Vuonna 2004 päättyneet jäsenyydet:

Pekka Ahmavaara, s. 1944
jäsenyys päättyi 18.3.2004

Jan-Henrik Kulp, s. 1943
jäsenyys päättyi 14.4.2004

Pentti Nieminen, s. 1941
jäsenyys päättyi 22.4.2004

Hannu Roine, s. 1942
jäsenyys päättyi 23.3.2004

Hallitus

31.12.2004

Puheenjohtaja

Georg Ehrnrooth, s. 1940
vuorineuvos, diplomi-insinööri
jäsen vuodesta 1998
jäsenyys päättyi 31.12.2004
*Sampo Oyj:n, Oy Karl Fazer
Ab:n, Sandvik AB:n ja Nokia
Oyj:n hallitusten jäsen, Assa
Abloy AB:n hallituksen puheen-
johtaja ja Rautaruukki Oyj:n
hallituksen varapuheenjohtaja*

Varapuheenjohtaja

(31.12.2004 saakka)
Jyrki Juusela, s. 1943
vuorineuvos, tekniikan tohtori,
toimitusjohtaja, Outokumpu Oyj
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2007
*Sampo Oyj:n hallituksen vara-
puheenjohtaja, Inmet Mining
Corporationin hallituksen jäsen*

Varapuheenjohtaja

Mikko Mäenpää, s. 1954
oikeustieteen kandidaatti,
puheenjohtaja, Toimihenkilö-
keskusjärjestö STTK ry
jäsen vuodesta 2000
erovuorossa 2006
*Eläketurvakeskuksen
edustajiston jäsen,
Pohjolan Ammatillisen Yhteis-
järjestön ja Euroopan Ammatil-
lisen Yhteisjärjestön hallitusten
jäsen*

Jouko Ahonen, s. 1954

puheenjohtaja, Paperiliitto ry
jäsen vuodesta 2003
erovuorossa 2005
*Eläketurvakeskuksen
edustajiston jäsen, Suomen
Ammattiliittojen Keskusjärjestö
SAK ry:n hallituksen jäsen*

Markku Jokinen, s. 1949

toimitusjohtaja, Sievin Jalkine
Oy, Sievi Marketing Oy ja
Sievi Tools Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
*Elinkeinoelämän Keskusliitto
EK:n hallituksen jäsen ja PKT-
valtuuskunnan jäsen*

Erkki Kangasniemi, s. 1945

kouluneuvos, puheenjohtaja,
Opetusalan Ammattijärjestö
OAJ
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
*Akavan 1. varapuheenjohtaja,
Keskinäisen Vakuutusyhtiön
Kalevan hallintoneuvoston
varapuheenjohtaja, Okopankki
Oyj:n hallintoneuvoston jäsen*

Birgitta Kantola, s. 1948

varatuomari
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2006
*Nordea Bank AB:n, Fortum
Oyj:n, Vasakronan AB:n ja
Akademiska Hus AB:n hallitus-
ten jäsen*

Lasse Laatonen, s. 1950

oikeustieteen kandidaatti,
lakiasiaintohtaja,
Elinkeinoelämän
keskusliitto EK
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2006
*Eläketurvakeskuksen ja Tapa-
turmavakuutuslaitosten liiton
hallituksen jäsen,
Kansaneläkelaitoksen
hallituksen varapuheenjohtaja*

Arto Ojala, s. 1944
valtiotieteen maisteri, johtaja,
Elinkeinoelämän
keskusliitto EK
jäsen vuodesta 1999
erovuorossa 2005
Talousneuvoston jäsen

Markku Pohjola, s. 1948
ekonomi, varakonsernihoitaja,
Nordea Bank AB
jäsen vuodesta 2004
erovuorossa 2006
OMX AB:n hallituksen jäsen

Kari O. Sohlberg, s. 1940
vuorineuvos,
kauppatieteiden maisteri
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2005
*Perlos Oyj:n hallituksen
puheenjohtaja, Oy G.W. Sohl-
berg Ab:n hallituksen jäsen*

Björn Wahlroos, s. 1952
kauppatieteiden tohtori,
konsernihoitaja, Sampo Oyj
jäsen vuodesta 2001
erovuorossa 2005
Sampo Oyj:n hallituksen jäsen
Varajäsenet

Mikko Ketonen, s. 1945
ekonomi, hallituksen puheen-
johtaja, TS-Yhtymä Oy
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
*Keskuskauppakamarin
hallituksen jäsen*

Sinikka Näätsaari, s. 1961
yhteiskuntatieteiden maisteri,
ohjelmapäällikkö, Suomen
Ammattiliittojen Keskusjärjestö
SAK ry
jäsen vuodesta 2003
erovuorossa 2007
*Eläketurvakeskuksen
hallituksen jäsen*

Timo Poranen, s. 1943
diplomi-insinööri, toimitus-
johtaja, Metsäteollisuus ry
jäsen vuodesta 1998
erovuorossa 2007
*KCI Konecranes Oyj:n
hallituksen jäsen*

1.1.2005 alkaen hallituksen
puheenjohtajana toimii vuori-
neuvos **Jyrki Juusela**. Vara-
puheenjohtajina toimivat
Wärtsilä Oyj Abp:n konserni-
johtaja **Ole Johansson** ja
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK ry:n puheenjohtaja
Mikko Mäenpää.

Hallituksen sihteerinä toimii
1.2.2005 alkaen Varman pää-
lakimies **Timo Kisanlahti**.

Johtoryhmä 31.12.2004

Matti Vuoria

s. 1951, varatuomari, humanististen tieteiden kandidaatti
toimitusjohtaja
Keskeinen työkokemus:
hallituksen päätoiminen puheenjohtaja, Fortum Oyj 1998–2003
kansliapäällikkö, kauppa- ja teollisuusministeriö 1992–1998
johtoryhmän jäsen vuodesta 2004
Danisco A/S:n hallituksen varapuheenjohtaja, Nokian Renkaat Oyj:n ja Sampo Oyj:n hallitusten jäsen, Winwind Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Työeläkevakuuttajat TELA ry:n ja Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliiton hallitusten jäsen

Markku Hyvärinen

s. 1948, luonnontieteiden ylioppilas
varatoimitusjohtaja
Keskeinen työkokemus:
toimitusjohtaja,
Eläke-Sampo 1996–1998
johtoryhmän jäsen vuodesta 1998
If Skadeförsäkring Holding AB:n ja Finnair Oyj:n hallitusten jäsen, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan hallituksen varapuheenjohtaja

Jorma Leinonen

s. 1946, filosofian maisteri, SHV
johtaja (sijoitustoiminto)
Keskeinen työkokemus:
sijoitusjohtaja,
Sampo Oyj 2001–2002
varatoimitusjohtaja,
Henki-Sampo 1999–2001
johtoryhmän jäsen vuodesta 2002
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sammon ja 3C Asset Management Oy:n hallitusten jäsen

Pasi Mustonen

s. 1964, filosofian maisteri, SHV
aktuaarijohtaja
Keskeinen työkokemus:
aktuaari, Varma 1998–2001
aktuaari, Eläke-Sampo 1996–1998
johtoryhmän jäsen vuodesta 2004
Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Suomen Aktuaariyhdistyksen hallituksen jäsen

Jouko Oksanen

s. 1951, kauppatieteiden maisteri
johtaja (taloushallinto)
Keskeinen työkokemus:
johtaja, Eläke-Varma 1990–1998
johtoryhmän jäsen vuodesta 1998
Tamfelt Oyj:n ja Ahlström Capital Oy:n hallitusten jäsen, Arek Oy:n hallituksen varapuheenjohtaja

Hannu Tarvonen

s. 1952, diplomi-insinööri
johtaja (asiakaspalvelut)
Keskeinen työkokemus:
markkinointijohtaja, Eläke-Sampo 1996–1998
johtoryhmän jäsen vuodesta 1998
YH-Yhtymä Oy:n hallintoneuvoston jäsen, Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan hallituksen jäsen

Marjaana Vuorinen, henkilöstön edustaja

s. 1963, valtiotieteiden maisteri
palvelupäällikkö
Keskeinen työkokemus:
kuntoutussuunnittelija, Varma 1998–2000
henkilöstön edustaja vuodesta 2004

Sihteeri: Ilkka Kohonen

Laajennettu johtoryhmä

Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi seuraavat henkilöt:

Sakari Aaltonen

s. 1952, filosofian kandidaatti
johtaja (hallinto)

Marja Ahola

s. 1944, filosofian maisteri
eläkejohtaja

Carina Geber-Teir

s. 1972, valtiotieteiden maisteri
viestintäjohtaja

Merja Haikonen, henkilöstön edustaja

s. 1950, oikeustieteen kandidaatti
lakimies

Ralf Joutsenlahti

s. 1953, yo-merkonomi, VTS
asiakasyhteysjohtaja

Eija Kaipainen-Perttula

s. 1958, filosofian maisteri
vakuutusjohtaja

Ilkka Kohonen

s. 1945, filosofian maisteri
kehitysjohtaja

Jorma Kuokkanen

s. 1953, varatuomari, kauppatieteiden maisteri,
sijoitusjohtaja (kiinteistöt ja asiakasrahoitus)

Petri Kuusisto

s. 1964, kauppatieteiden maisteri,
sijoitusjohtaja (pääomamarkkinat)

Irmeli Otava-Keskinen

s. 1950, filosofian kandidaatti
tietohallintojohtaja

Sakari Tola

s. 1946, professori
työlääkätieteen ja työterveyshuollon erikoislääkäri,
ylilääkäri

Asiantuntijalääkärit

Mari Antti-Poika, s. 1946

Per-Henrik Groop, s. 1956

Juhani Juntunen, s. 1943

Matti Klockars, s. 1940

Heikki Nikkilä, s. 1955

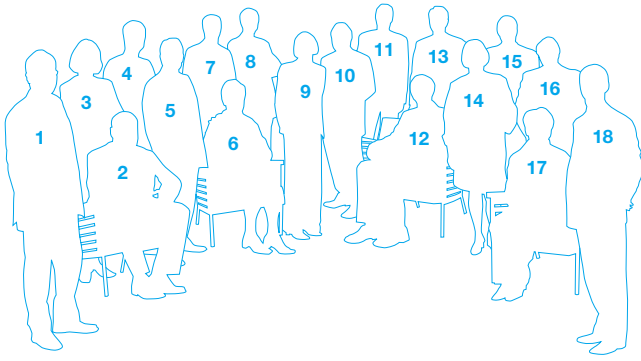
Pekka Palin, s. 1950

Ritva-Liisa Peltomäki, s. 1953

Henrik Riska, s. 1945

Toimitusjohtajaa tukee Varman johtamisessa johtoryhmä sekä laajennettu johtoryhmä. Johtoryhmään kuuluu toimitusjohtajan lisäksi 6 jäsentä. Laajennetussa johtoryhmässä on kaikkiaan 18 jäsentä.

1. Markku Hyvärinen	10. Sakari Aaltonen
2. Matti Vuoria	11. Pasi Mustonen
3. Irmeli Otava-Keskinen	12. Jorma Leinonen
4. Eija Kaipainen-Perttula	13. Jorma Kuokkanen
5. Ralf Joutsenlahti	14. Merja Haikonen
6. Marjaana Vuorinen	15. Sakari Tola
7. Ilkka Kohonen	16. Hannu Tarvonen
8. Jouko Oksanen	17. Marja Ahola
9. Carina Geber-Teir	18. Petri Kuusisto

Varma palvelee

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Puhelin 010 515 13
Faksi 010 514 4752
info@varma.fi

Postiosoite

PL 1, 00098 VARMA

Käyntiosoite ja kotipaikka

Annankatu 18, Helsinki
Y-tunnus 0533297-9

TEL-vakuuttaminen 010 514 4939

tel@varma.fi

- TEL, YEL, LEL vai TaEL?
- TEL-palkka
- Palkkasumman muutokset
- Vuosilaskelmat
- Vakuutus selvittelyt yrityksen muutostilanteessa
- Omavastuuosuudet, työkyvyttömyys- ja työttömyystarkistuskasut 010 514 6799
010 514 6840

YEL-vakuuttaminen 010 514 4941

yel@varma.fi

- Rajanveto: yrittäjä vai työsuhde?
- YEL-työtulo
- Vakuutusmaksut

Kansio-palvelu 010 514 7027

kansio@varma.fi

TEL- ja YEL-lisäeläkkeet 010 514 4827

Eläkeneuvonta ja -arviot 010 514 7007

neuvontapalvelut@varma.fi

Laske eläkkeesi Eläkearvio-palvelussa osoitteessa www.varma.fi.

Työeläkekuntoutus 010 514 7021

kuntoutus@varma.fi

Eläkkeiden maksaminen 010 514 4861

elakkeenmaksu@varma.fi

Eläkehakemukset ja -ratkaisut

elakehakemus@varma.fi

Vanhuseläke, perhe-eläke, työttömyyseläke, osa-aikaeläke

- Työnantajat, työntekijät 010 514 7022
- Yrittäjät 010 514 7031
- Eläkesäätiöt 010 514 7023

Kansainväliset eläkkeet 010 514 7030

Yksilöllinen varhaiseläke ja työkyvyttömyyseläke 010 514 7010

MUITA YHTEYSTIETOJA

Asiakashyvitykset 010 514 4642

Asiakasrahoitus 010 514 5065

asiakasrahoitus@varma.fi

Perintä 010 514 5049

Esite- ja lomaketilaukset 010 514 5025

Esitteitä ja lomakkeita voi tilata, lukea ja tulostaa myös osoitteessa www.varma.fi.

Evita-työhyvinvointipalvelut 010 514 7020

evita@varma.fi

Toimitilavuokraus 010 514 3223

Ulkomaantyön vakuuttaminen 010 514 4988

010 514 6759

international@varma.fi

www.varma.fi-palvelujen tekninen tuki 020 726 9600

pi.servicedesk@tietoenator.com

Viestintä 010 514 5033

info@varma.fi

www.varma.fi

Tilinpäätös 2004

Varman tilinpäätös 2004

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2004	4
Konserniyhtiöt 31.12.2004	10
Tuloslaskelma	13
Tase	14
Rahoituslaskelma	16
Tilinpäätöksen liitetiedot	17
Laatimisperiaatteet	17
Tuloslaskelman liitetiedot	19
Taseen liitetiedot	22
Muut liitetiedot	
Vastuut	32
Riskienhallinta	34
Emoyhtiön tuloslaskelma ja tase käyvin arvo in	38
Tunnusluvut ja analyysit	40
Tuloksen käsittely	44
Tilintarkastuskertomus	45
Hallintoneuvoston lausunto	45
Sanasto.....	46

Virallinen tilinpäätös

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman virallinen tilinpäätös ja konsernitiilinpäätös ovat nähtävissä yhtiön pääkonttorissa, osoitteessa Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2004

- Vakuutusmaksutulo kasvoi 7 prosenttia 2,6 miljardiin euroon. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien määrä kasvoi 13 700:lla melkein 443 000:een. Varman markkinaosuus nousi arviolta yhdellä prosenttiyksiköllä noin 38 prosenttiin työeläkeyhtiökentästä.
- Eläkkeitä maksettiin 2,6 miljardia euroa eli 4 prosenttia edellisvuotta enemmän lähes 286 000 henkilölle
- Sijoitusten tuotto oli 8,0 (8,1) prosenttia, sijoitusten markkina-arvo 21,2 (19,5) miljardia euroa
- Kokonaistulos oli 878 (910) miljoonaa euroa hyvien sijoitustuottojen ansiosta
- Vakavaraisuus oli 3 986 (3 193) miljoonaa euroa eli 22,8 (19,4) prosenttia
- Eläkeuudistukseen liittyvät valmistelut toteutettiin aikataulussa suunnitelmien mukaisesti

Taloudellinen toimintaympäristö

Maailmantalous kasvoi vuonna 2004 arviolta lähes viisi prosenttia. Kasvu oli nopeaa erityisesti Aasiassa ja Yhdysvalloissa, jossa kansantalouden velkaantuminen jatkui edelleen. Kiinassa laajamittaiset investoinnit kuumensivat maan taloutta heijastuen myös mm. globaaliin raaka-ainekesyntään. Vuoden aikana laajentuneen EU-alueen talouskasvu oli edellisvuotta korkeampaa eli lähes kaksi prosenttia. Edelleen heikentynyt dollari ja kallis öljy lisäsivät maailmantalouden riskialtuttua. Maailmanpoliittinen toimintaympäristö jatkui epävarmana.

Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2004 arviolta runsaat kolme prosenttia. Teollisuustuotanto, vientikehitys ja infrastruktuurivetoiset investoinnit elpyivät. Kuluttajahintaindeksi pysyi lähes ennallaan, verotus keveni ja omaisuustulot kasvoivat, minkä johdosta kotitalouksien reaalitytulot lisääntyivät voimakkaasti vahvistaen sekä kuluttajien ostovoimaa että säästämisastetta. Työvoiman määrän supistuminen teollisuudessa jatkui, mutta työllisyystilannetta paransi jonkin verran muilla sektoreilla tapahtunut työvoiman määrän kasvu. Euron vahvistuminen yhdessä kallistuneen öljyn kanssa jarruttivat talouden kasvua. Matalan korkotason jatkuessa kiinteistö- ja asuntokauppa oli edelleen vilkasta.

Korkotaso pysyi alhaisena ja oli vuoden lopulla jopa historiallisen alhainen vastoin yleisiä korkotason nousuodotuksia. Osakemarkkinoiden hintakehitys oli teollisuusmaissa pääosin positiivista, joskin vaihtelut vuoden aikana olivat melko suuria. Suomessa tuleva verouudistus sai yritykset jakamaan osinkoja ennätyskellisesti. Kansainväliset sijoittajat jatkoivat panostustaan kiinteistömarkkinoille.

Työeläkejärjestelmä

Hallitusohjelman mukaisesti eläkepolitiikan kestävyiden perustana ja tavoitteina ovat talouden kasvu, yleinen luottamus järjestelmän kestävyteen ja nykyistä pidempi jaksaminen työelämässä. Valtioneuvoston kanslian globalisaatiota käsitelleen työryhmän raportissa käsitellään mm. taloudellisen kas-

vun haasteita: Työvoiman tarjonta supistuu, alhaiset investoinnit heikentävät pääomakantaa, työpaikkojen kasvu palvelualoilla heikentää tuottavuutta ilman tehostamistoimenpiteitä. Työurien pidentämistavoitteen edistämiseen ovat myötävaikuttamassa myös työmarkkinajärjestöt ja työeläkeala.

Eduskunta hyväksyi vuoden 2005 alussa voimaan tulleen eläkeuudistuksen. Uudistuksen jälkeen mm. työeläkkeen määrään vaikuttavat kaikki työhistorian ansiot, eläkkeen karttuminen alkaa 18-vuotiaana, nousee 53 ikävuodesta ja superkarttumana 63–68-vuotiaana. Vanhuuseläkkeelle voi joustavasti jäädä 62–68-vuotiaana. Yhteensovitus poistuu uusista työeläkkeistä pääsääntöisesti. Vuodesta 2010 eläketurva sopeutetaan eliniän kasvuun. Eläke säilyy vähintään nykyisten säännösten mukaisena vuoteen 2012 saakka. Eläkeuudistus valmistelelee vuoden 2007 alusta voimaan tulevaksi tarkoitettua yhden yksityisen sektorin työeläkelakia.

Työeläkeuudistukseen liittynyt kuntoutusuudistus tuli voimaan vuoden 2004 alussa, jolloin ammatillisesta kuntoutuksesta tuli lakisääteinen työeläkeetuus. Kuntoutushakemusten määrä lisääntyi edellisestä vuodesta lähes 30 prosenttia. Kuntoutuksella on suuri merkitys työkyvyttömyyseläkkeiden määrän kääntämiseksi laskuun.

Vuoden 2004 alusta lähtien sellaiset eläkkeenhakijat, joiden työura käsittää yksityissektorin lisäksi valtion tai kunnan työsuhteita, saattoivat hakea eläkettä yhdestä eläkelaitoksesta, joka myös maksaa eläkkeen.

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti pankinjohtaja Matti Louekosken selvittämään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain uudistamistarpeita. Selvityshenkilön tulee kartoittaa, mitä muutoksia osakeyhtiölain kokonaisuudistuksesta ja siitä seuraavasta vakuutusyhtiölain muuttamisesta aiheutuu työeläkevakuutusyhtiöitä koskevaan lainsäädäntöön.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti muutoksen laskuperusteisiin, jolloin suurtyönantajien työkyvyttömyyseläkkeen omavastuumaksuteknikka korvataan maksuluokkiin perustuvalla järjestelyllä. Vuodesta 2006 lähtien työnantajan TEL-maksutaso määrätty etukäteen, eivätkä tulevat työkyvyttömyystapaukset johda nykyiseen tapaan maksun tarkistuksiin. Työkyvyttömyyseläkkeitä käsitellään maksupohjaisina eläkejärjestelyinä eikä pörssiyhtiön tarvitse laatia IAS 19 -standardin mukaisia laskelmia työeläkeyhtiön hoitamasta vakuutuksesta.

Suomen työeläkejärjestelmä on suljettu EU:n henkivakuutusdirektiivin soveltamispiiristä Suomen liityessä EU:iin. Tämä poikkeus säilyy myös EU:n uudessa perustuslaillisessa sopimuksessa. Myös henkivakuutusdirektiiviin on kirjattu maininta siitä, ettei Suomen työeläkejärjestelmä ole sen soveltamispiirissä. Poikkeusta voidaan muuttaa EU:n neuvostossa määränemistöpäätöksellä.

Eduskunnalle jätetyn lakiesityksen mukaan vakuutusmeklari saisi ottaa vastaan palkkion vain toimiksiantajaltaan asiakkaansuojan parantamiseksi ja vahingollisten sidosten estämiseksi. Palkkiota ei

siten maksaisi enää esimerkiksi työeläkevakuutusyhtiö.

Varman taloudellinen kehitys

Työeläkevakuutusyhtiön virallinen tuloslaskelma ja tase eivät kerro yhtiön taloudellista tulosta eikä taloudellista tilaa. Emoyhtiön tuloslaskelman nettotulos 7 (5) miljoonaa euroa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetietojen avulla voi saada käsityksen emoyhtiön taloudellisesta tilanteesta.

Tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyden parantamiseksi esitetään liitetiedoissa Varman emoyhtiön tuloslaskelma ja tase käyvin arvoin samalla olennaisia eriä selventävästi ryhmitellen. Kokonaistulos käyvin arvoin kehittyi hyvin toista vuotta peräkkäin ja oli 878 (910) miljoonaa euroa. Liitetietojen tunnuslukuosiossa on esitetty kokonaistuloksen jakautuminen vertaamalla sijoitustuottoja käyvin arvoin vastuuvelan tuottovaatimukseen ("sijoitustulos"), liikekuluja vakuutusmaksuihin sisältyvään hoitokustannusosaan ("hoitokustannustulos") ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa vastaavaan vakuutusmaksutuloon ("vakuutusliikkeen tulos").

Yhtiön sijoitustuotot olivat käyvin arvoin 1 566 (1 461) miljoonaa euroa eli 8,0 (8,1) prosenttia. Sijoitustuotot ylittivät vastuuvelan tuottovaatimuksen 803 (820) miljoonalla eurolla. Vastuuvelan tuottovaatimus perustuu pääosin sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaan laskuperustekorkoon. Varman sijoitustuotot vuosina 2000–2004 olivat keskimäärin 5,0 prosenttia vastaten 3,3 prosentin reaaliuottoa. Pitkän aikavälin reaaliuoton turvaaminen on pitkäaikaisten eläkevastuiden kannalta tärkeää.

Tehokkaasta toiminnasta johtuen liikekulut olivat vakuutusmaksuihin sisältyviä hoitokustannusosia alhaisempia, ja hoitokustannusylijäämä oli 23 (19) miljoonaa euroa, joka on Varman kaikkien aikojen paras tulos. Omalla vastuulla oleva korvausmeno alitti vastaavan vakuutusmaksutulon, ja vakuutusliikkeen ylijäämä oli arviolta 53 (70) miljoonaa euroa.

Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen riskejä kattava tasoisvastuu kasvoi 47 (63) miljoonaa euroa ja oli 907 (860) miljoonaa euroa.

Positiivisen tuloskehityksen ansiosta Varman vakavaraisuus kasvoi 793 (784) miljoonaa euroa. Vakavaraisuutta mittaava toimintapääoma oli vuoden lopussa 3 986 (3 193) miljoonaa euroa ja suhteessa vakavaraisuusasetuksen mukaiseen vastuuvelkaan 22,8 (19,4) prosenttia. Toimintapääomavaatimus riippuu yhtiön sijoitusten riskialttiudesta. Toimintapääoma oli vuoden lopussa vakavaraisuusrajaan verrattuna 2,39-kertainen (2,11-kertainen). Toimintapääomaan sisältyvät oma pääoma, tilinpäätössiirtojen kertymä, osittamaton lisävakuutusvastuu sekä sijoitusten arvostuserot.

Hyvän tuloskehityksen ansiosta asiakashyvityksiä varten siirrettiin ositettuun lisävakuutusvastuuseen 51 (35) miljoonaa euroa. Hyvityssiirto oli noin 0,43 (0,32) prosenttia vakuutettujen palkkasummas- ta. Vuonna 2002 kaikki työeläkeyhtiöt joutuivat teke-

mään ylimääräisen täydennyksen hyvitysvastuusiin- sa laskuperusteiden muuttuessa. Tämä täydennys edellytettiin vähennettävän hyvitysten enimmäis- määrästä vuoteen 2012 mennessä. Työeläkeyhtiöillä oli vuoden 2003 lopussa jäljellä tätä hyvitysvelkaa noin 35 miljoonaa euroa. Varma vähensi 2004 koko jäljellä olevan velkansa, mitä ilman asiakashyvitys- summa olisi ollut noin 57 miljoonaa euroa.

Vakuustustoiminta

Laskuperustekorko oli 30.6.2004 saakka 4,5 prosenttia, loppuvuonna 5 prosenttia ja vuoden 2005 alusta 4,75 prosenttia. Työntekijäin eläkevakuutuksen keskimääräinen maksutaso oli 21,4 (21,4) prosenttia palkoista, palkansaajan maksuosuus edellisestä oli 4,6 (4,6) prosenttiyksikköä ja YEL-maksu 21,4 (21,4) prosenttia vahvistetusta työtulosta.

Varma on Suomen suurin yksityisen sektorin työeläkevakuuttaja. Yhtiössä vakuutettujen yhteenlaskettu TEL-palkkasumma vuodelta 2004 oli noin 11,8 (11,0) miljardia euroa. Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 2 615 (2 455) miljoonaa euroa, mistä TEL:n perusvakuutuksen osuus oli 2 482 (2 321) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten osuus 119 (116) miljoonaa euroa. Palkkasumman arvioidaan kasvaneen noin seitsemän prosenttia edellisestä vuodesta. Vuoden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna noin 442 700 (429 000) henkilöä eli lähes 14 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Varma vahvisti asemaansa suuryritysten vakuuttajana, mutta menetti markkinaosuuttaan pk-yritysten vakuuttajana. Varman maksutulolla mitatun markkinaosuuden (37 prosenttia työeläkeyhtiökentästä) arvioidaan nousevan yhdellä prosenttiyksiköllä. Varma palvelee vakuutusentoutajia oman asiakasyhteystoimintansa lisäksi If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n, Sammon sekä Nordea-konsernin jakeluverkon kautta.

Vuonna 2004 maksettiin korvauksia 2 296 (2 200) miljoonaa euroa. Vuoden aikana tehtiin 19 210 (21 697) uutta eläkepäätöstä eli 11 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna, jatkopäätöksiä tehtiin 5 132 (5 470), ennakkopäätöksiä 2 379 (2 615) ja muita päätöksiä 11 752 (10 880) kappaletta. Eläkeuudistuksen voimaan tultua vuonna 2005 hakemusten määrän ennakoidaan jälleen kasvavan. Osa-aikaeläkepäätökset vähenivät puolella 850 (1 831) kappaleeseen. Työkyvyttömyyseläkkeiden ensipäätökset vähenivät 13 prosenttia. Työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäysprosentti oli 23,1 (23,6) prosenttia. Kuntoutuspäätöksiä tehtiin yhteensä 1 040, joka on 16 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Näistä myöntöjä on 74 prosenttia ja hylkäyksiä 26 prosenttia.

Eläkepäätösten käsittelyaika on nopeutunut edelleen edellisestä vuodesta. Kesken käsittelyn olevien määrä on Varman historian alimmalla tasolla. Kuukauden sisällä eläkeoikeuden alkamisesta tehtiin ensipäätöksistä 77,4 (74,6) prosenttia, mikä ylitti korvaustoiminnolle asetetun tavoitteen. Vuoden lopussa Varma maksoi TEL- ja YEL-eläkkeitä noin 285 600 (283 700) henkilölle.

	31.12.2004	31.12.2003	muutos
Vakuutettujen määrä			
TEL ¹⁾	406 440	393 044	13 396
YEL	36 280	35 952	328
Yhteensä	442 720	428 996	13 724
¹⁾ TEL-lisäeläkevakuutus	15 310	18 992	-3 682
Vakuutusten määrä			
TEL	25 590	25 297	293
Eläkkeensaajien määrä ²⁾			
Vanhuuseläke	156 027	151 100	4 927
Perhe-eläke	48 911	48 566	345
Työkyvyttömyyseläke	43 893	44 293	-400
Työttömyyseläke	14 062	15 612	-1 550
Varhennettu vanhuuseläke	12 932	12 274	658
Yksilöllinen varhaiseläke	2 878	3 945	-1 067
Osa-aikaeläke	6 886	7 959	-1 073
Yhteensä	285 589	283 749	1 840
²⁾ YEL-eläkkeensaajat	28 155	28 225	-70
²⁾ TEL/YEL-lisäeläkkeensaajat	34 979	34 275	704

Asiointi verkkopalvelujen kautta kasvaa koko ajan. Työnantajien Varmalle lähettämistä 823 000 (787 000) ilmoituksesta vastaanotettiin sähköisesti peräti 71,5 (64,3) prosenttia, mikä ylitti vakuustoitinnolle asetetun tavoitteen. Eläkearvio-verkkopalvelussa vakuutetut voivat tarkistaa henkilökohtaisen työhistoriansa ja eläkkeeseen vaikuttavat ansionsa. Palvelun avulla voi myös saada arvion vanhuuseläkkeestä eri eläkkeellesiirtymisajankohtina. Arviopalvelun käyttö edellyttää tunnistautumista. Palveluun tuli vuoden aikana useita uusia ominaisuuksia. Verkon kautta tehtiin noin 25 000 (6 200) eläkearviolaskelmaa. Lisäksi Varma postitti vuoden aikana 39 000 (38 000) TEL-vakuutetulle ikäluokkalaskelman. Laskelman saivat 30, 35, 40, 45, 50 ja 55 vuotta täyttävät vakuutetut.

Työeläkekuntoutuksesta tuli lakisääteinen etuus vuoden 2004 alusta. Työeläkevakuuttajien tukeman ammatillisen kuntoutuksen tarkoituksena on, että työntekijä tai yrittäjä pystyisi sairaudestaan huolimatta jatkamaan työelämässä. Varman kuntoutusyksikkö käynnisti projektin, jolla pyritään innostamaan yrityksiä havaitsemaan työkykyä uhkaavat ongelmat ajoissa ja tarttumaan niihin aktiivisesti. Tämä edellyttää yhdessä sovittavia toimintamalleja, joihin sisäl-

tyy myös yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Varma julkaisi työkyvyttömyyden ehkäisemistä työpaikoilla käsittelevän oppaan, jonka avulla työpaikat voivat rakentaa omia toimintamallejaan. Onnistuneen toimintamallin edellytyksiä ovat kaikkien osapuolten sitoutuminen, työpaikalla vallitseva luottamuksellinen ilmapiiri ja hyvä keskustelukulttuuri.

Vuoden vaihteessa 2004–2005 toteutettu erittäin mittava eläkeuudistusmuutosten käyttöönotto Varman tuotantojärjestelmissä sujui suunnitelmien mukaisesti.

Vastuavelka

Yhtiön vastuavelka kasvoi vuoden aikana 6,5 (8,5) prosenttia 20 029 (18 812) miljoonaan euroon. Vastuuelkaan sisältyy asiakashyvityksiin käytettävää ositettua lisävakuutusvastuuta 51 (36) miljoonaa euroa ja osittamatonta lisävakuutusvastuuta 2 483 (2 311) miljoonaa euroa. Tasoitusmäärä oli 907 (860) miljoonaa euroa.

Yhdelle yhteiseläkesäätiölle siirrettiin eläkevastuita 10,6 miljoonaa euroa ja toimintapäätös 1,3 miljoonaa euroa. Yhdestä eläkesäätiöstä siirtyi eläkevastuita 13,1 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Luvut esitetään seuraavassa käyvin arvo-in. Sijoitukset olivat vuoden lopussa 21 233 (19 459) miljoonaa euroa. Sijoitusten tuotto oli 1 566 (1 461) miljoonaa euroa eli 8,0 (8,1) prosenttia mikä vastaa peräti noin 7,7 prosentin reaali tuottoa.

Maailmantalouden kasvu heijastui positiivisesti yhtiöiden tuloksiin ja joukkovelkakirjalainojen korkotasoon, joka nousi käytyään ennätyksellisen alhaalla. Yritys- ja toimialakohtaiset samoin kuin maantieteelliset erot tuotossa olivat merkittäviä.

Lainasaamisten supistuminen jatkui. Ne olivat 1 090 (1 222) miljoonaa euroa eli 5 (6) prosenttia sijoituksista. Lainoista oli takausvakuudellisia 81 (83) prosenttia. Vuoden aikana uusia lainoja nostettiin 134 (215) miljoonaa euroa. Lainasaamisten tuotto oli 56 (56) miljoonaa euroa eli 4,8 (4,4) prosenttia. Keskimääräinen jäljellä oleva laina-aika oli 9,2 (10,5) vuotta.

Joukkovelkakirjalainojen osuus sijoituksista oli 11 241 (10 891) miljoonaa euroa eli 53 (56) prosenttia. Noteerattuja julkisyhteisölainoja oli 6 134 (5 909) miljoonaa euroa, noteerattuja rahoituslaitoslainoja 2 565 (2 629) miljoonaa euroa ja noteerattuja yrityslainoja 2 311 (2 288) miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainasalkun keskimääräinen riskipainotettu luotokelpoisuus oli A kuten edellisen vuoden lopussa. Korkosalkun keskimääräinen juoksuaika oli vuoden lopussa 3,5 (3,4) vuotta. Korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi käytettiin korkotermiinejä ja duraatiota lyhennettiin. Tämä kuitenkin heikensi korkosijoitusten tuottoja korkotason alentuessa. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 535 (652) miljoonaa euroa eli 5,0 (6,1) prosenttia. Salomon Euro Government -indeksin tuotto oli 7,6 prosenttia ja Merrill Lynch Euro Corporate -indeksin 15,9 prosenttia.

Muut rahoitusmarkkinavälineet olivat vuoden lopussa 838 (143) miljoonaa euroa ja niiden tuotto oli 12 (9) miljoonaa euroa eli 2,6 (3,4) prosenttia.

Osakkeiden ja osuuksien arvo oli vuoden lopussa 5 477 (4 683) miljoonaa euroa eli 26 (24) prosenttia sijoituksista. Sijoituksia osakkeisiin kasvatettiin vuoden aikana, ja nettosijoitukset olivat 438 (1 176) miljoonaa euroa. Kansainväliset pörssi-indeksit nousivat vuonna 2004: Dow Jones STOXX 600 -tuottoindeksin vuosimuutos oli +12,2 (+17) prosenttia, HEX-yleisindeksin +7,6 (+9) prosenttia ja HEX-portfolioiden +21,4 (+23) prosenttia. Varman osakesijoitusten tuotto ylitti vertailuindeksien mukaiset tuotot. Kotimaisia noteerattuja osakkeita oli 1 834 (1 297) miljoonaa euroa. Pääomarahastoihin oli sijoitettuna 321 (269) miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia 338 (391) miljoonaa euroa. Osakkeiden ja pääomarahastojen tuotto oli 855 (627) miljoonaa euroa eli 17,9 (19,3) prosenttia. Varman omistus Sampo Oyj:ssä nousi ja oli vuoden lopussa 15,6 (7,6) prosenttia eli 879 (345) miljoonaa euroa. Sammon osakkeiden arvonnoususta ja korkeista osingoista syntynyt tuotto oli tilivuonna 45 prosenttia. Vuonna 2002 hankitut

If Skadeförsäkring Holding AB:n osakkeet (10 prosenttia) myytiin Sammolle 270 miljoonalla eurolla, jolloin omistusajalta Varmalle tuloutui 85 miljoonan euron suuruinen myyntivoitto.

Kiinteistö sijoitukset olivat vuoden lopussa 2 587 (2 520) miljoonaa euroa eli 12 (13) prosenttia sijoituksista. Vuoden aikana kiinteistöihin investoitiin suoraan 180 (63) miljoonaa euroa ja niitä myytiin 64 (24) miljoonalla eurolla. Varma hankki myös suurten vuokra-asuntoihin sijoittavien yhtiöiden osakkeita ostamalla 12 prosenttia Sato-Yhtymä Oyj:n osakkeista ja 10 prosenttia VVO-Yhtymä Oyj:n osakkeista. Ulkomaisiin kiinteistö sijoitusrahastoihin sijoitettiin 15 miljoonaa euroa. Lisäksi on sitouduttu merkitsemään kiinteistö sijoitusrahastojen osuuksia 54 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2004 lopussa Varma-konsernin omistamien kiinteistöjen vuokrattava pinta-ala oli runsaat kaksi miljoonaa neliömetriä. Toimitilakiinteistöjen vajaakäyttöaste oli 3,7 (5,1) prosenttia. Sijoitetun pääoman mukaan jaettuna kiinteistökannasta oli toimisto- ja liikehuoneistoja 59 (57) prosenttia, asuinhuoneistoja 18 (16) prosenttia, teollisuus- ja varastotiloja 16 (13) prosenttia, vesivoimalaitoksia 5 (7) prosenttia ja muita tiloja 2 (5) prosenttia. Suurimmat kiinteistökohteet olivat Helsingissä Hämeentie 135 (122 miljoonaa euroa) ja Tampereella nk. Finlaysonin alueella toimiva Tampereen Kiinteistö Invest Oy (117 miljoonaa euroa). Kiinteistö sijoitusten tuotto oli 128 (132) miljoonaa euroa eli 5,1 (5,4) prosenttia. Kiinteistöihin tehtiin arvonalennuksia 48 (40) miljoonaa euroa. Varma on Suomen kolmanneksi suurin kiinteistö sijoittaja. Kiinteistö sijoitukset pitkällä aikavälillä antavat tasaisen, muihin sijoitusmuotoihin verrattuna kilpailukykyisen tuoton vaihtelevissa suhdanteissa.

Vakuutusvalvontavirasto katsoi tarpeelliseksi tehdä selvityksen ajalta 31.12.1998–30.9.2003 kaikkien työeläkevakuutusyhtiöiden ja niiden asiakkaiden välisistä kiinteistökaupoista, kun julkisuudessa väitettiin kauppojen olevan ylihintaisia. Selvityksen mukaan kiinteistöt ovat antaneet tuoton, joka on vahvistanut työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuutta. Ei myöskään ole havaittavissa, että vakuutuskenottajilta ostetut kiinteistöt järjestelmällisesti olisivat huonotuottoisempia kuin muilta ostetut kiinteistöt. Vakuutusvalvontavirastolla ei ollut huomauttamista Varman tekemien kauppojen osalta.

Suomalaisen työn menestyminen vahvistaa myös työeläketurvan tulevaisuutta. Varman hallitus hyväksyi omistajaohjauksen periaatteet osaksi yhtiön sijoituspolitiikan periaatteita. Varma haluaa edistää ratkaisuja, jotka tukevat suomalaista työtä ja yritystoiminnan edellytyksiä. Varman omistajaohjauksessa korostuu eläkevarojen pitkäjänteinen sijoittaminen ja taloudellisen lisäarvon tuottaminen. Yritysten korkeatasoinen hallinto ja toiminnan läpinäkyvyys ovat sijoituspäätöksissä tärkeitä valintaperusteita. Muita periaatteita ovat mm. aktiivinen vaikuttaminen sekä yritysjohdon ja avainhenkilöstön kannustinjär-

jestelmät. Kevään 2004 aikana Varma äänesti kaikkien omistamiensa kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksissa sekä 80 prosentissa ulkomaisista.

Liikekulut

Henkilöstö- ja tietotekniikkakulut muodostavat Varman liikekuluista yli 80 prosenttia. Kokonaisliikekulut nousivat edellisestä vuodesta 4 (6) prosenttia ja olivat 78 (75) miljoonaa euroa. Varma käytti vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katettaviin liikekuluihin ainoastaan 75 (77) prosenttia saaduista hoitokustannusosista. Kustannustehokkuutta kuvaava prosentti on Varman historian paras ja kilpailukykyinen koko työeläkealalla, mikä koituu Varman asiakkaiden hyväksi korkeampina asiakashyvityksinä. Sijoitustoiminnan liikekulut 10 (10) miljoonaa euroa katetaan sijoitustoiminnan tuotoilla.

Varma on eläkelaitosten yhteisesti omistaman Arek Oy:n osakkaana osallistunut keskeisesti työeläkelakien yhdistämiseen liittyvään, vuonna 2007 käyttöön otettavaan mittavaan ansaintatietojärjestelmähankkeeseen. Ansaintatietojärjestelmään talletetaan keskitetysti kaikki työeläkkeen määrään vaikuttavat ansiotiedot. Samalla työeläkelaitokset voivat käsitellä lakien yhdistämisen jälkeen myös lyhytaikaisia työsuhteita.

Varma-konsernin henkilöstömäärä ilman tilapäisiä työsuhteita oli vuoden lopussa 837 (817) henkilöä, joista emoyhtiössä työskenteli 660 (623) henkilöä.

Varmassa on käytössä koko henkilöstöä koskeva tulospalkkiojärjestelmä, joka koostuu puolittain yhtiökohtaisesta ja puolittain henkilökohtaisesta osasta. Yhtiökohtaiseen osaan vaikuttivat tulokset sijoitustoiminnassa, asiakashankinnassa, liikekuluissa sekä eläke- ja vakuutus käsittelyn tehokkuudessa. Lisäksi sijoitustoiminnan ja asiakaspalvelutoiminnan nimetyillä henkilöillä on oma tavoitepalkkiojärjestelmä.

Konserni- ja osakkuusyhtiöt

Vuoden 2004 lopussa Varman konsernitiilinpäätökseen sisältyi 229 (231) tytär- ja 69 (69) osakkuusyhtiötä, jotka ovat pääasiassa kiinteistöyhtiöitä.

Vuoden aikana tytäryhtiöt Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy ja El-Sam Asunnot Oy sulautuivat emoyhtiöön. Osakkuusyhtiö Octel Oy:n osakekanta myytiin Tieto-entator Oy:lle. Omistus Ovenia Oy:ssä laski 37,5 prosentista 28,8 prosenttiin.

Yhtiön hallinto

Varman yhtiökokouksessa käytävät äänivaltaa vakuutusentottajat, äänioikeus noin 78 prosenttia, vakuutetut noin 19,5 prosenttia sekä takuupääoman omistaja Sampo-konserni noin 2,5 prosenttia.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.4.2004 Varman hallintoneuvostoon valittiin uudelleen Markku von Hertzen, Lauri Lyly, Jukka Härmälä, Berndt Brunow, Stig Gustavson, Antti Norrlin, Pekka Paasikivi ja Antti Piippo. Jyrki Juuselan tilalle valittiin Sakari Tamminen, Pekka Ahmavaaran tilalle Matti Huutola,

Hannu Roineen tilalle Jorma Takanen ja Jan-Henrik Kulpin tilalle Kari Toikka. Lisäksi uudeksi hallintoneuvoston jäseneksi valittiin Mika Seitovirta. Hallintoneuvosto valitsi puheenjohtajakseen Matti Honkalan sekä varapuheenjohtajiksi Jukka Härmälän ja Pekka Paasikiven.

Tilintarkastajiksi yhtiökokous valitsi KHT Mauri Palvin ja KHT Jaakko Nymanin sekä varatilintarkastajiksi KPMG Oy Ab:n ja KHT Paula Pasasen. Vuonna 2004 tilintarkastuksesta maksetut palkkiot olivat 199 000 (253 000) euroa ja tilintarkastusyhteisöille konsultoinnista (mm. tietohallinto ja verotus) maksetut palkkiot 68 000 (185 000) euroa eli yhteensä 267 000 (438 000) euroa.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 13.12.2004 hallituksen erovuoroiset jäsenet Markku Jokisen, Jyrki Juuselan ja Erkki Kangasniemen uudelleen kuten myös erovuoroiset varajäsenet Mikko Ketosen, Sinikka Näätasaaren ja Timo Porasen. Hallituksen pitkäaikaisen puheenjohtajan Georg Ehrnroothin tilalle hallitukseen valittiin Ole Johansson. Vuoden 2005 alusta hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Jyrki Juusela sekä varapuheenjohtajiksi Ole Johansson ja Mikko Mäenpää.

Toimitusjohtaja Paavo Pitkänen siirtyi eläkkeelle kesällä 2004. Yhtiön toimitusjohtaja 1.6.2004 alkaen on Matti Vuoria, joka aloitti yhtiön palveluksessa varatoimitusjohtajana vuoden 2004 alussa.

1.7.2004 astui voimaan suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjauksjärjestelmistä. Huolimatta siitä, että suositus ei koske Varmaa, se noudattaa vuosikertomuksessaan suosituksia siltä osin kuin työeläkeyhtiön kohdalla on mahdollista.

Varman hallitus on kokoontunut vuoden aikana 10 kertaa. Kokouksiin osallistuminen oli keskimäärin 93-prosenttista. Hallituksen tarkastusvaliokunta on kokoontunut kaksi kertaa ja kompensatiovaliokunta kolme kertaa. Hallituksen kaikki varsinaiset ja varajäsenet ovat osallistuneet hallitustyöskentelyn itsearviointiin.

Hallitus on vuoden aikana käsitellyt mm. yhtiön strategiaa, sijoitussuunnitelmaa sekä sisäisen valvonnan järjestämistä. Edelleen hallitus käsiteli organisaation kehittämiseen ja johtamiseen liittyvät peruslinjaukset. Toteutetun organisaatiouudistuksen tavoitteena on tehostaa Varman toimintatapoja eri osa-alueilla ja parantaa asiakkuuksien hallintaa sekä yhtiön henkilöstösuunnittelua. Uudelleenorganisoinnin avulla on koottu suurempia hallinnollisia kokonaisuuksia, eriytetty asiantuntija- ja esimiestehtäviä ja siirretty esimiesvastuita lähemmäs toimintayksiköiden työntekijöitä. Lisäksi hallitus käynnisti tuloskorttiin ja yhtiön tehokkuuteen liittyviä projekteja.

Varman ensimmäinen yhteiskuntavastuun raportti ilmestyi tavoitteena lisätä yhtiön toiminnan avoimuutta. Sosiaalinen vastuu merkitsee Varmalle huolehtimista työeläketurvan kestävydestä, eläketurvan tehokasta toimeenpanoa ja asiakkaiden menestyksellistä palvelemista. Varman taloudellinen vastuu käsittää työeläkejärjestelmän kilpailukyvyistä ja yhtiön kannattavuudesta huolehtimisen kestäväällä

tavalla. Varma tekee eläkeratkaisut oikeudenmukaisesti ja sijoittaa sen haltuun uskotut varat työeläketurvan kannalta parhaalla mahdollisella tavalla, jotta eläkkeet pystytään turvaamaan myös taloudellisesti vaikeina aikoina.

Tulevaisuuden näkymät

Pääministerin asettaman nk. työllisyystyöryhmän raportin mukaan tulevien menojen rahoittaminen edellyttää työllisyysasteen nopeaa nostamista sekä työurien tuntuva, keskimäärin neljän vuoden mitausta pidentämistä. Eläkejärjestelmän uudistusten vaikutukset alkavat kuitenkin näkyä melko pitkällä viiveellä ja tarvitsevat tuekseen lisätoimenpiteitä. Työeläkeuudistuksen taloudelliset kannusteet ovat merkittäviä, mutta eivät yksin riittäviä takaamaan eläkkeelle siirtymisiän nousemista. Varttuneiden työssä jaksamista tulee tukea myös johtamiskulttuurin, työilmapiirin ja työkyvyn kehittämisellä.

Suomalainen eläkejärjestelmä on toiminut hyvin kansainvälisessä vertailussa. Eläkevastuut ovat erittäin pitkäaikaisia, minkä vuoksi maailmantalouden asettamat haasteet Suomen kansantaloudelle ja kilpailukyvyllä vaikuttavat olennaisesti eläkejärjestelmämme pitkän tähtäimen kestävyysasteeseen. Työeläkevarojen sijoitustoiminnan tuottoa ja turvaavuutta tulee niin ikään tarkastella pitkäjänteisesti. Väestön ikääntyessä ja suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle käytettävissä oleva työvoima supistuu, jolloin kansantalouden tuottavuuden kehittyminen on avainkysymys. Myös Varmassa eläkehakemusten määrän ennakoidaan lisääntyvän voimakkaasti lähivuosina suurten ikäluokkien poistuessa työelämästä. Eläkeuudistus ja sitä seuraava suunniteltu työeläkelakien yhdistäminen vaativat mittavia tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutoksia. Vaikka Varman kustannustehokkuus on työeläkealalla kilpailukykyinen, yhtiön toiminnan ja asiakaspalvelun tehostamista eri tavoin jatketaan.

Pääomamarkkinoilta saatavat tuotot vaikuttavat ratkaisevasti Varman haltuun uskottujen työeläkevarojen määrään ja Varman vakavaraisuuden kehittämiseen. Maailman talouskasvun hidastumisesta on merkkejä. Taloudelliset ja poliittiset riskit varjostavat maailmantalouden kehittymistä. Osakemarkkinoihin sisältyy kahden hyvän pörssiavuoden jälkeen epävarmuustekijöitä. Riski korkotason noususta on olemassa, mikä voi vaikeuttaa riittävän tuoton saamista eläkevaroilta. Työeläkeyhtiöitä ohjaavien vakavaraisuussääntöjen kehittäminen tukemaan suoria osakesijoituksia ja sijoituksia pääomarahastoihin on tutkittavana. Aktiivisella sijoitustoiminnalla, sijoitusinstrumenttien oikealla valinnalla ja ajoituksella tavoitellaan mahdollisimman hyvää tuottoa kulloinkin vallitseissa markkinaolosuhteissa.

Konserniyhtiöt 31.12.2004

Varman konsernitilinpäätökseen sisältyvät uusina yhtiöinä

Kiinteistö Oy Kempeleen Kurikkatie 12
Kiinteistö Oy Lohjan Sampotalo
Kiinteistö Oy Tietotalo
Kiinteistö Oy Lahden Jussilankatu 6
Kiinteistö Oy Oulun Tyrnäväntie 6
Kiinteistö Oy Helsingin Lemuntie 7
Kiinteistö Oy Haunistenniitty
Vaasa Tekno Park Oy

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 183 yhtiötä

Asunto Oy Kotkan Alahovintie 11
Asunto Oy Lahden Massinpoiju
Asunto Oy Lappeenrannan Ihalaisenvuori
Asunto Oy Rovaniemen Väilirakka
Asunto Oy Espoon Rautaisentie 21
Asunto Oy Espoon Emännäntie 1
Asunto Oy Espoon Emännäntie 2
Asunto Oy Espoon Emännäntie 3
Asunto Oy Espoon Keijumäki
Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki
Asunto Oy Espoon Kiskottajankuja 4
Asunto Oy Espoon Kyyhkymäki 14
Asunto Oy Espoon Lintuvaarant. 37–39
Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto
Asunto Oy Haukikoto
Asunto Oy Heinolan Lammaskallionkatu 5
Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 1
Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3
Asunto Oy Helsingin Kivihaanrinne
Asunto Oy Helsingin Klaneettitie
Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22
Asunto Oy Helsingin Päijänteentie 4–6
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30
Asunto Oy Helsingin Viulutie 1
Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4
Asunto Oy Katajajarvuntie 22
Asunto Oy Kaustisenpolku 5
Asunto Oy Kokkovaori
Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 A
Asunto Oy Kotkan Alahovinniitty
Asunto Oy Kuokkalan Tahkonkartano
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 12
Asunto Oy Lahden Lahdenkatu 39
Asunto Oy Lahden Massinhovi
Asunto Oy Lahden Ritaripiha
Asunto Oy Linnantie 3
Asunto Oy Lintukallionrinne 1
Asunto Oy Matinkylän Poutapilvi
Asunto Oy Merihauki
Asunto Oy Neilikkatie
Asunto Oy Niittymaanpuisto
Asunto Oy Oulun Keulanhaka
Asunto Oy Oulun Lehmuskujat
Asunto Oy Paatsamatie 3
Asunto Oy Paratiisintie
Asunto Oy Porin Purjeentie 7
Asunto Oy Raikukuja II

Asunto Oy Saarnilaakso
Asunto Oy Siltavoudintie 1
Asunto Oy Taivalpolku
Asunto Oy Tampereen Jankansampo
Asunto Oy Tampereen Kultaköynnös
Asunto Oy Tampereen Näsjärvenkatu 3
Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6
Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22
Asunto Oy Tampereen Vihilahdenkontu
Asunto Oy Tervahovinkatu 12
Asunto Oy Tiilimäki 31
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64
Asunto Oy Turun Rantakatu 70
Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2
Asunto Oy Vantaan Kaivoslähde
Asunto Oy Vantaan Käräjäkuja 1
Asunto Oy Vantaan Lummepiha
Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5
Asunto Oy Väinämöisenkatu 7
Draco Oy
Esy Oy
Hakunilan Kiinteistöt Oy
Hauhon Teollisuushallit Oy
Helsingin Kiinteistösisäjoitus Oy
Kiikun Liiketalo Oy
Kiinteistö Oy Ahertajantie 3
Kiinteistö Oy Arabian Parkki
Kiinteistö Oy Arinatie 6
Kiinteistö Oy Aspius
Kiinteistö Oy Avia Prima
Kiinteistö Oy Elocinkulma 3
Kiinteistö Oy Espoon Kamreerintie 2
Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne
Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
Kiinteistö Oy Espoon Niityhaka
Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42
Kiinteistö Oy Friisikeskus
Kiinteistö Oy Gigahermia
Kiinteistö Oy Heinolan Lampikatu 16
Kiinteistö Oy Heinämäentie 2
Kiinteistö Oy Helsingin Itälähdenkatu 22
Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11–13
Kiinteistö Oy Helsingin Kaisaniemenkatu 5
Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18
Kiinteistö Oy Helsingin Putkitie 3
Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13
Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9–11
Kiinteistö Oy Hiiritornit
Kiinteistö Oy Hotelli Torri
Kiinteistö Oy Hyvinkään Riihimäenkatu 79
Kiinteistö Oy Hämeentie 135
Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
Kiinteistö Oy Itälähdenkatu 15–17
Kiinteistö Oy John Stenbergin ranta 2
Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
Kiinteistö Oy Jyväskylän maalaiskunnan Kotikeskus
Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi
Kiinteistö Oy Kaarenhanka
Kiinteistö Oy Kaikukatu 7

Kiinteistö Oy Kalasääksentie 6
Kiinteistö Oy Karihaaran Liiketalo
Kiinteistö Oy Keskustahotelli
Kiinteistö Oy Koirasaarentie 1
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 10
Kiinteistö Oy Kolkoto
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3
Kiinteistö Oy Koroppa
Kiinteistö Oy Koskikastanja
Kiinteistö Oy Kotkan Suursaarenkatu 1
Kiinteistö Oy Kuparitie 2
Kiinteistö Oy Kuutosseppä
Kiinteistö Oy Lahden Kansankartano
Kiinteistö Oy Lahden Virastotalo
Kiinteistö Oy Lammin Työkeskus
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Patria
Kiinteistö Oy Lassilanlinna
Kiinteistö Oy Lempäälän Tampereentie 14–18
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
Kiinteistö Oy Menotie 1
Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1
Kiinteistö Oy Myyrkumpu
Kiinteistö Oy Mälikkäläntalo
Kiinteistö Oy Niittyjänpolku 10
Kiinteistö Oy Nummelanharju 1
Kiinteistö Oy Nummelanvaara
Kiinteistö Oy Nummenvaara
Kiinteistö Oy Nurmijärven Liiketalo
Kiinteistö Oy Olarinluoma 9
Kiinteistö Oy Oulun Kallisensuora 5
Kiinteistö Oy Oulunkyläntori 1
Kiinteistö Oy Palokanvarma
Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti
Kiinteistö Oy Pharma City
Kiinteistö Oy Porel
Kiinteistö Oy Porin Eteläväylä 2
Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2
Kiinteistö Oy Riihimäen Junttatie 2
Kiinteistö Oy Savonkatu 21
Kiinteistö Oy Scanaine
Kiinteistö Oy Seinäjoen Maakuntatalo
Kiinteistö Oy Sinihelmi
Kiinteistö Oy Spektrin Trio
Kiinteistö Oy Suometsänkaari 2
Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi
Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
Kiinteistö Oy Tekniikantie 4
Kiinteistö Oy Teräslautelarinne
Kiinteistö Oy Tilkan Paletti
Kiinteistö Oy Turun Asemakeskus
Kiinteistö Oy Ulvilan Automaatiohalli
Kiinteistö Oy Vaasan Monopol
Kiinteistö Oy Vaasan Sompotalo
Kiinteistö Oy Vantaan Linkokuja
Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
Kiinteistö Oy Vantaan Sarkatie 1
Kiinteistö Oy Varmantalo
Kiinteistö Oy Viittakari
Kiinteistö Oy Vuorenvarma

Kiinteistö Oy Vääksyntie 4
Kiinteistöosakeyhtiö Varma
Osakevarma Oy
Oy Ässäkeskus Ab
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy
Satakunnan Teollisuustalo Oy
Talo-osakeyhtiö Kuopion Tulliportinkatu 25
Tampereen Kiinteistö Invest Oy
Teräsportti Oy
Upper Limit Oy
Vaasa Hitec Park Oy
Valuraudankuja Oy
Varissuon Toimistotalo Oy

**Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:n 33 tytäryhtiötä
on fuusioitu Varmaan 29.10.2004:**

Fastighets Ab Baggen Kiinteistö Oy
Kaijonharjun Liikekeskus Oy
Kiinteistö Osakeyhtiö Juvakeskus
Kiinteistö Oy Loimaanportti
Kiinteistö Oy Atomitalo
Kiinteistö Oy Aänekosken Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Eurajoen Portti
Kiinteistö Oy Iin Liikekeskus
Kiinteistö Oy Jämsän Torinkulma
Kiinteistö Oy Kahvimylly
Kiinteistö Oy Kaivolankulma
Kiinteistö Oy Kangasalan Vihervarpu
Kiinteistö Oy Kattilansillan Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kirkkotalli
Kiinteistö Oy Korpihadden Liiketalo
Kiinteistö Oy Kustaantori
Kiinteistö Oy Liikekulma
Kiinteistö Oy Lopen Linja-autoasema
Kiinteistö Oy Merraspuhos
Kiinteistö Oy Miekkonniemen Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Mäkitori
Kiinteistö Oy Nastolan Muurarintie 2
Kiinteistö Oy Pappilärinnten Liiketalo
Kiinteistö Oy Peitsarin Liikekeskus
Kiinteistö Oy Poronsarvi
Kiinteistö Oy Rastilan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Sompassaaren Tukoeka
Kiinteistö Oy Säästöpuhas
Kiinteistö Oy Taavetin Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Valkealan Kauppakulma
Kiuruveden Linja-autoaseman Kiinteistö Oy
Lepinpellonkatu Oy
Syväsenvaaran Liikekiinteistö Oy

**El-Sam Asunnot Oy:n 5 tytäryhtiötä
on fuusioitu Varmaan 29.10.2004:**

Asunto Oy Kaarenpaatsama
Asunto Oy Kartanonpesä
Asunto Oy Minkkikuja 3
Asunto Oy Näkinkuja 4
Asunto Oy Porin Harmaakarhu

Konserniin sisältyvät seuraavat 69 osakkuusyhtiötä:

Asunto Oy Akaankieväri
Asunto Oy Harjavallankatu 6
Asunto Oy Helsingin Eino Leinon katu 7
Asunto Oy Helsingin Haapaniemenkatu 11
Asunto Oy Kuusiniementie 12
Asunto Oy Nupukivenpuisto
Asunto Oy Näsilinnankatu 21
Haagan III Liikekeskus
Haapajärven Linja-autoaseman Liikekeskus
Hakopolun Liikekeskus Oy
Hervannan Liikekeskus Oy
Kala-Matin Pysäköintitalo Oy
Kamreerintien Pysäköintitalo Oy
Kemin Asemakatu 4
Kiinteistö Oy Liikejalava
Kiinteistö Oy Alavuden Rantakeskus
Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24
Kiinteistö Oy Elocinkulma 1
Kiinteistö Oy Enon Liikekeskus
Kiinteistö Oy Erjonkulma
Kiinteistö Oy Friitalan Liiketalo
Kiinteistö Oy Joutsan Liiketalo
Kiinteistö Oy Karkkilan Sähkökiinteistö
Kiinteistö Oy Kellarpellon Liikekeskus
Kiinteistö Oy Kevätkummun Palvelukeskus
Kiinteistö Oy Kivenlahdentori
Kiinteistö Oy Klaavuntie 8–10
Kiinteistö Oy Kontiolahden Liikekeskus
Kiinteistö Oy Kuopion Saarijärven Liiketalo
Kiinteistö Oy Liikemaneesi
Kiinteistö Oy Nivalan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Paakonkari
Kiinteistö Oy Porin Hyvän Tuulentie 2
Kiinteistö Oy Puijonlaakson Palvelukeskus
Kiinteistö Oy Putaan Liikekeskus
Kiinteistö Oy Rajamäen Rahakulma
Kiinteistö Oy Rinnekartano
Kiinteistö Oy Runoilijankulma
Kiinteistö Oy Salpausseläntie
Kiinteistö Oy Sammontori

Kiinteistö Oy Selloparkki
Kiinteistö Oy Suolahden Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus
Kiinteistö Oy Turun Autopiha
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 11
Kiinteistö Oy Vuosaaren Liikekeskus
Kiinteistö Oy Ylämyllyn Mylläri
Kiinteistö Oy Zeppelinin Markkinapaikka
Kiinteistö Oy Ämmäntori
Koivulan Liikekeskus Oy
Kortepohjan Liikekeskus Oy
Kulosaaren Ostoskeskus Oy
Lansantien Liikekiinteistö Oy
Martinparkki Oy
Mäntän Pysäköinti Oy
Näkin Pihapuitikko II Oy
Oulun Lehmusparkki Oy
Ovenia Oy
Poha-Pysäköinti Oy
Porin Talo Oy
P-Turku Oy
Punkalaitumen Liikekeskus Oy
Ruohoparkki Oy
Sibylla Oy
Silta Oy
Spektri Business Oy
Spektri-Park Oy
Turun Pitkämäenkatu 14
Vaasan Toripysäköinti Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna:

Asunto Oy Keravan Salpasilakka
Antinkatu 32 Osakeyhtiö
Asunto Oy Tampereen Lintulampi
ATP-Kiinteistöt Oy
El-Sam Asunnot Oy
Kiinteistö Oy Airamilan Kone
Kiinteistö Oy Radiomiehenkatu 2
Kiinteistö Oy Vaasanhalli
Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy

Tuloslaskelma

1.1.–31.12. milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	2 614,8	2 454,7	2 614,8	2 454,7
Sijoitustoiminnan tuotot	1 824,8	1 752,9	1 814,9	1 761,7
Muut vakuutustekniset tuotot	1,6		1,6	
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 295,9	-2 199,7	-2 295,9	-2 199,7
Korvausvastuun kokonaisuutos	-452,1	-395,6	-452,1	-395,6
Kannansiirto	-2,2		-2,2	
Vastuunsiirto	3,6		3,6	
	-2 746,6	-2 595,3	-2 746,6	-2 595,3
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaisuutos	-764,6	-1 075,9	-764,6	-1 075,9
Kannansiirto	-9,7		-9,7	
Vastuunsiirto	9,5		9,5	
	-764,8	-1 075,9	-764,8	-1 075,9
Lakisääteiset maksut	-12,6	-9,1	-12,6	-9,1
Liikekulut	-49,7	-47,8	-49,7	-47,8
Sijoitustoiminnan kulut	-843,0	-469,5	-833,4	-488,5
Muut vakuutustekniset kulut		-2,2		-2,2
Vakuutustekninen tulos	24,5	7,9	24,2	-2,3
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Osuus osakkuusyritysten voitosta			1,2	1,5
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta				
Tilikauden verot	-19,3	-2,9	-20,2	-3,2
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen	5,2	5,0	5,3	-4,0
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	2,6	0,5		
Tuloverot				
Tilikauden verot tilinpäätössiirroista	-0,7	-0,2		
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			0,5	0,4
Tilikauden voitto/tappio	7,1	5,4	5,7	-3,6

Tase

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	0,6	0,7	0,6	0,7
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 598,1	1 413,7	2 194,9	2 154,4
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	626,4	820,9		0,2
	2 224,5	2 234,7	2 194,9	2 154,7
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	4,4	4,4	2,3	2,1
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,7	0,8	0,7	0,8
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä	1,4	3,3	3,0	4,7
	6,4	8,4	5,9	7,6
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	4 959,1	4 272,5	4 975,5	4 348,5
Rahoitusmarkkinavälineet	11 213,5	10 616,6	11 213,5	10 616,6
Kiinnelainasaamiset	182,6	185,5	182,6	185,5
Muut lainasaamiset	890,3	1 021,7	890,3	1 021,8
Talletukset	46,2	13,4	46,2	13,4
	17 291,8	16 109,6	17 308,1	16 185,7
	19 522,7	18 352,7	19 509,0	18 348,0
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	77,6	60,6	77,6	60,6
Muut saamiset				
Kannansiirtosaaminen	18,4	38,1	18,4	38,1
Muut saamiset	202,9	192,3	204,6	193,9
	298,9	290,9	300,6	292,5
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	4,5	5,1	4,5	5,1
Muut aineelliset hyödykkeet	0,5	0,5	0,5	0,5
	5,0	5,6	5,0	5,6
Rahat ja pankkisaamiset	69,1	71,5	69,9	77,9
	74,1	77,1	75,0	83,6
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	276,8	266,6	277,2	289,5
Muut siirtosaamiset	53,6	8,0	54,1	10,1
	330,3	274,6	331,3	299,6
VASTAAVAA	20 226,7	18 995,9	20 216,5	19 024,4

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Takuupääoma	11,9	11,9	11,9	11,9
Muut rahastot	40,3	35,5	40,3	35,5
Edellisten tilikausien voitto	0,1	0,1	-29,9	2,1
Tilikauden voitto/tappio	7,1	5,4	5,7	-3,6
	59,3	52,9	28,1	45,9
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	0,5	2,9		
Vähemmistöosuus			30,4	30,4
Vakuutustekninen vastuvelka				
Vakuutusmaksuvastuu	13 652,8	12 888,2	13 652,8	12 888,2
Korvausvastuu	6 375,7	5 923,6	6 375,7	5 923,6
	20 028,5	18 811,9	20 028,5	18 811,9
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	9,3	8,1	9,3	8,1
Muut velat	116,1	110,7	105,5	114,0
	125,4	118,8	114,8	122,1
Siirtovelat	12,9	9,4	14,7	14,1
VASTATTAVAA	20 226,7	18 995,9	20 216,5	19 024,4

Rahoituslaskelma

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	24,5	7,9	24,2	-2,3
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	1 216,7	1 471,5	1 216,7	1 471,5
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	41,7	-74,5	28,3	-74,8
Suunnitelman mukaiset poistot	14,8	13,2	70,2	68,6
Myyntivoitot ja -tappiot	-60,9	-399,5	-61,3	-397,7
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 236,7	1 018,7	1 278,1	1 065,2
Käyttö pääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-63,8	27,5	-39,8	10,6
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(-)/vähennys(+)	10,1	35,6	-6,8	46,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	1 183,1	1 081,8	1 231,5	1 121,8
Maksetut välittömät verot	-20,0	-3,0	-20,2	-3,2
Liiketoiminnan rahavirta	1 163,0	1 078,8	1 211,4	1 118,7
Investointien rahavirta				
Nettosijoitukset ja luovutustulot	-1 163,5	-1 042,8	-1 217,5	-1 097,6
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	-1,3	-1,6	-1,3	-1,6
Investointien rahavirta	-1 164,8	-1 044,3	-1 218,7	-1 099,2
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8
Rahoituksen rahavirta	-0,7	-0,8	-0,7	-0,8
Rahavarojen muutos	-2,4	33,6	-8,0	18,7
Rahavarat tilikauden alussa	71,5	37,8	77,9	59,3
Rahavarat tilikauden lopussa	69,1	71,5	69,9	77,9

Tilinpäätöksen liitetiedot

Laatimisperiaatteet

Vakuutusyhtiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamat laskuperusteet ja vakuutusvalvontaviraston määräykset.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöinä ne yhtiöt, joissa konsernin osuus äänivallasta on yli 50 %. Poikkeuksena tästä on Esy Oy, joka on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä.

Emoyhtiöllä on tytäryhtiöinä 227 (2003: 191) kiinteistöyhtiötä. Kokonaan omistetut Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy ja El-Sam Asunnot Oy fuusioitiin tilikauden aikana emoyhtiönsä. Sulautumisen tulosvaikutus on vähäinen. Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhtiöt on esitetty liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä, joista on eliminoitu sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt on yhdistelty hankintahetkestä lähtien. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen.

Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen sallimissa rajoissa, ja sitä poistetaan näiden omaisuuserien poistosuunnitelmien mukaan. Tilikauden suunnitelman mukaisten poistojen lisäksi on tehty arvonalennuksia eräissä kiinteistöissä. Konserniosakkeisiin tehdyt arvonorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonorotukseksi.

Konsernitilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa emoyhtiön pääkonttorista, osoitteesta Annankatu 18, 00120 Helsinki.

Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus

Pääomaosuusmenetelmää käyttäen konsernitilinpäätökseen on otettu olennaiset, pysyvään omistukseen tarkoitetut yhtiöt, joissa konsernin osuus on 20–50 prosenttia äänivallasta. Octel Oy:n osakkeet myytiin tilikauden aikana. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty osakkuusyhtiöinä. Koska näiden yhtiöiden kulut katetaan osakkailta perittävällä yhtiövastikkeella, on yhdistelemättä jättämisen merkitys konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan vähäinen.

Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus, on esitetty liitetiedoissa.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus sekä käyvät arvot

Kiinteistösijoitukset on merkitty taseeseen teh-

dyillä poistoilla vähennettyyn ja arvonorotuksilla lisättyyn hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon. Vesivoimaloiden todennäköinen luovutushinta on johdettu reaaliuottopohjaisten vuokrasopimusten mukaisista optiohinnoista, joilla vesivoimaloiden myyjillä on oikeus takaisinostoon vuokra-ajan päätyttyä. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain vakuutusvalvontaviraston edellyttämällä tavalla perustuen pääasiassa yhtiön omien asiantuntijoiden lausuntoihin. Kiinteistösijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain. Aravakiinteistöjen käyvät arvot perustuvat laskennallisiin luovutuskorvauksiin. Tilivuonna 2004 kiinteistöihin ei ole tehty arvonorotuksia. Tehdyt arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti sijoitusten arvonalennuksiin.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Arvopapereista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta. Samalla on kirjattu arvonalennuksia. Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia. Muiden osakkeiden käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa. Sijoitukset pääomarahastoihin on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoonsa tai mikäli niiden käypä arvo tilinpäätöshetkellä on sitä alempi, käypään arvoon.

Rahoitusmarkkinavälineet on merkitty taseeseen hankintamenoon, jota on oikaistu hankintameno ja nimellisarvon erotuksen jaksotuksella. Jaksotus on kirjattu korkotuottojen vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Hankintamenoon kirjattu jaksotusten määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Korkotason vaihtelusta johtuvia arvomuutoksia ei ole kirjattu.

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannais-sopimukset on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvomuutos ylitä suojattavan erän positiivista arvomuutosta. Jos suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisen arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Syntyneet tuotot ja kulut on kirjattu arvonalennusten ja palautuneiden arvonalennusten oikaisuina. **Muiden johdannais-sopimusten** negatiivinen arvomuutos on kirjattu tulosvaikutteisesti. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi. Korkojohdannaisen tuotot ja kulut on kirjattu korkotuottoihin.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa. Lainauksen vastapuoli on selvitys yhteisö, jolle lainaksi otetaan asetanut vakuuden.

Vakuutusmaksusaamiset, lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Ulkomaanrahanmääräiset sijoitukset on merkitty taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia käyttäen. Laskettaessa käyviä arvoja on käytetty Euroopan keskuspankin 31.12. noteeraamia keskikursseja.

Sijoitusten käypä arvo, arvostusero ja nettotuotto käyvin arvo on esitetty taseen liitetietona.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan on laskettu sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassa- tai suoritevirrat.

Kauden tuotto on laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma on laskettu lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat (kassavirta/suoritevirta = ostot – myynnit – tuotot + kulut) painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Poistot

Kuluvien sijoitusten hankintameno on aktivoitu, ja se kirjataan vaikutusaikanaan poistoina kuluksi. Myös rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan. Poistoina käytetään suunnitelman mukaisia poistoja, joita on eräissä kohteissa lisätty arvonalennuspoistoilla. Poistot lasketaan tasapoistoina käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	40–60 vuotta
Teollisuus- ja varastorakennukset	25–50 vuotta
Vesivoimalarakennukset	70 vuotta
Vesivoimaloiden koneet ja laitteet	30 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Atk-ohjelmistot	5 vuotta
Autot	5 vuotta
Kalusto	10 vuotta
Konttorikoneet	7 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta

Vasa-Sijoituskiinteistöt Oy:ltä siirtyneistä ja osassa muista rakennuksista ja rakennusten teknisistä laitteista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Työeläkevakuutusyhtiössä voitto emoyhtiön tuloslaskelmassa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitetään emoyhtiön oman pääoman jakautuminen vakuutuskannan ja takuupääoman omistajien kesken.

Verot

Tilikauden veroina on kirjattu veroilmoituksen verolaskelman mukaiset verot suoriteperusteisesti. Saatuihin osinkoihin liittyvä yhtiöveron hyvitys kirjataan sijoitustoiminnan tuottoihin. Osingot ja yhtiöveron hyvitys kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana osinko on saatu. Yhtiöveron hyvitystä ei kuitenkaan kirjata verovuodelta määrättävien tuloverojen määrää suurempana. Käyttämättömiä yhtiöveron hyvityksiä on vuoden 2004 lopussa 171 miljoonaa euroa, jotka on vuoden 2005 alussa voimaan tulleen verouudistuksen siirtymäsäännöksen mukaan käytettävä 10 vuodessa.

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa ei tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välillä ole laskettu, koska yhtiön nettotulos määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Myöskään konsernin omistamissa keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä ei ole laskettu laskennallista verovelkaa tai saatavaa, koska ne eivät ole kyseisen yhtiön tai konsernin kannalta olennaisia. Tilinpäätössiirtoja ja liitetiedoissa esitettyjä arvostuseroja on tarkoitus tulouttaa vain kulukirjauksia vastaan.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Korvaus- ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvään toimintaan kohdistuvat liikekulut sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, sijoitusten hoitamiseen liittyvät kulut sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutustoiminnan sekä hallinnon kulut.

Eläkejärjestelyt

Konserniyhtiöiden henkilöstön eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksiin ja vapaaehtoisilla lisäeläkevakuutuksilla.

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
TEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	1 948,4	1 822,3	1 948,4	1 822,3
Työntekijän osuus	533,5	499,0	533,5	499,0
	2 481,8	2 321,2	2 481,8	2 321,2
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	16,9	18,2	16,9	18,2
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	118,6	116,4	118,6	116,4
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,1	0,1	0,1	0,1
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-2,1	-0,6	-2,1	-0,6
	2 615,3	2 455,3	2 615,3	2 455,3
Jälleenvakuutus	0,0	0,1	0,0	0,1
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 615,4	2 455,4	2 615,4	2 455,4
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	2 614,8	2 454,7	2 614,8	2 454,7
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TEL	4,6	8,3	4,6	8,3
YEL	2,8	2,3	2,8	2,3
	7,4	10,6	7,4	10,6
¹⁾ luottotappioilla vähennettynä				
Maksetut korvaukset				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TEL:n mukainen perusvakuutus	2 323,0	2 221,9	2 323,0	2 221,9
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	93,3	93,1	93,3	93,1
YEL:n ja MYEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	162,7	159,4	162,7	159,4
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,5	0,4	0,5	0,4
	2 579,4	2 474,9	2 579,4	2 474,9
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia				
TEL-eläkkeet	-260,2	-252,1	-260,2	-252,1
YEL-eläkkeet	-41,2	-39,8	-41,2	-39,8
	-301,4	-291,9	-301,4	-291,9
Maksettu/saatu yhteisvastuukorvausta ¹⁾	-0,1	-0,6	-0,1	-0,6
Jälleenvakuutus	0,1	0,2	0,1	0,2
	2 278,0	2 182,5	2 278,0	2 182,5
Korvaustoiminnon hoitokulut	16,7	16,4	16,7	16,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	1,8	1,2	1,8	1,2
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 296,5	2 200,1	2 296,5	2 200,1
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,6	-0,4	-0,6	-0,4
Maksetut korvaukset yhteensä	2 295,9	2 199,7	2 295,9	2 199,7

¹⁾ TEL:n konkurssiyhteisvastuuseen liittyvä erä

Tuloslaskelman liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,7			
Korkotuotot	0,0	0,1	0,0	0,1
Tuotot sijoituksista osakkuusyhtiöihin				
Korkotuotot		0,1		0,1
	0,7	0,1	0,0	0,1
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	36,2	38,7		
Muut	1,0	1,1	1,5	1,6
Muut tuotot	188,8	164,7	199,5	184,1
	226,0	204,5	201,0	185,7
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	308,1	117,2	308,3	117,4
Korkotuotot	539,3	568,8	537,1	568,8
Muut tuotot	232,8	127,2	250,2	156,2
	1 080,2	813,2	1 095,6	842,5
Yhteensä	1 306,8	1 017,8	1 296,6	1 028,3
Arvon alentumisten palautukset	72,6	205,8	72,6	205,8
Myyntivoitot	445,3	529,3	445,7	527,6
Yhteensä	1 824,7	1 752,9	1 814,9	1 761,7
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
	-96,3	-83,4	-42,3	-38,7
Kulut muista sijoituksista				
	-234,3	-112,9	-237,6	-122,4
Korkokulut	-1,0	-0,8		
Yhteensä	-331,6	-197,1	-279,9	-161,1
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset				
	-114,3	-131,3	-100,9	-131,0
Rakennusten suunnitelmapoistot				
	-12,7	-11,2	-68,2	-66,6
	-127,0	-142,5	-169,1	-197,6
Myyntitappiot	-384,4	-129,8	-384,4	-129,8
Yhteensä	-843,0	-469,5	-833,4	-488,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	981,8	1 283,4	981,5	1 273,2

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	1,4	1,5	1,4	1,5
Muut vakuutusten hankintamenot	3,8	2,9	3,8	2,9
	5,2	4,4	5,2	4,4
Vakuutusten hoitokulut	32,1	30,6	32,1	30,6
Hallintokulut	12,4	12,8	12,4	12,8
Yhteensä	49,7	47,8	49,7	47,8

Kokonaisliikekulut toiminnottain

Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	16,7	16,4	16,7	16,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	1,8	1,2	1,8	1,2
	18,6	17,6	18,6	17,6
Liikekulut	49,7	47,8	49,7	47,8
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	2,2	1,9	2,2	1,9
Kulut muista sijoituksista	7,8	7,6	7,8	7,6
	10,1	9,5	10,1	9,5
Kokonaisliikekulut yhteensä	78,3	74,9	78,3	74,9

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1.1.–31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	29,1	26,1	29,5	26,7
Eläkekulut	5,2	4,9	5,3	5,0
Muut henkilösivukulut	3,5	3,7	3,5	3,8
Yhteensä	37,8	34,6	38,3	35,5

Johdon palkat ja palkkiot

Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,7	0,6	0,7	0,6
Hallitus	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallintoneuvosto	0,1	0,1	0,1	0,1

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

646	617	841	808
------------	-----	------------	-----

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontaisedut olivat 356 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 62 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta. Toimitusjohtajan sijaisen Markku Hyvärisen palkka- ja luontaisedut olivat 267 000 euroa. Hänen eläkeikänsä on 60 vuotta ja eläkkeensä 60 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta.

Taseen liitetiedot

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

31.12., milj. €	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva han- kintameno	Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
	2004	2004	2004	2003	2003	2003
Kiinteistösjoiutukset						
Kiinteistöt	604,1	622,2	723,3	483,1	501,1	573,2
Konserniyhtiöosakkeet	895,3	902,1	1 126,4	836,2	842,9	1 006,8
Muut kiinteistöosakkeet	73,9	73,9	77,1	46,4	46,4	48,4
Kiinteistösjoiutusyhtiöosakkeet				23,3	23,3	79,2
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	579,3	579,3	579,3	779,3	779,3	779,3
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	47,1	47,1	47,1	41,7	41,7	41,7
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Lainasaamiset	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä						
Osakkeet ja osuudet	1,4	1,4	1,4	3,3	3,3	3,3
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	4 959,1	4 959,1	5 643,4	4 272,5	4 272,5	4 675,8
Rahoitusmarkkinavälineet	11 213,5	11 213,5	11 661,5	10 616,6	10 616,6	10 777,0
Kiinnelainasaamiset	182,6	182,6	182,6	185,5	185,5	185,5
Muut lainasaamiset	890,3	890,3	891,9	1 021,7	1 021,7	1 022,6
Talletukset	46,2	46,2	46,2	13,4	13,4	13,4
	19 497,9	19 522,7	20 985,2	18 327,9	18 352,7	19 211,2
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
– korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (–) jaksotettua nimellisarvon ja hankinta- menon erotusta				–30,3		
– indeksiin sidottujen lainojen- tuottoa				8,2		
				–22,1		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		24,7			24,7	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			1 462,5			858,6

Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

31.12., milj. €	Jäljellä oleva han- kintameno 2004	Kirjanpito- arvo 2004	Käypä arvo 2004	Jäljellä oleva han- kintameno 2003	Kirjanpito- arvo 2003	Käypä arvo 2003
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	2 103,0	2 121,1	2 486,8	2 090,0	2 108,0	2 466,1
Muut kiinteistöosakkeet	73,9	73,9	107,3	46,4	46,4	48,4
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä				0,2	0,2	0,2
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	2,3	2,3	2,3	2,1	2,1	2,1
Lainasaamiset	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
Sijoitukset osakkuusyriyksissä						
Osakkeet ja osuudet	3,0	3,0	3,0	4,7	4,7	4,7
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	4 975,5	4 975,5	5 659,7	4 348,5	4 348,5	4 728,9
Rahoitusmarkkinavälineet	11 213,5	11 213,5	11 661,5	10 616,6	10 616,6	10 777,0
Kiinnelainasaamiset	182,6	182,6	182,6	185,5	185,5	185,5
Muut lainasaamiset	890,3	890,3	891,9	1 021,8	1 021,8	1 021,8
Talletukset	46,2	46,2	46,2	13,4	13,4	13,4
	19 491,0	19 509,0	21 042,0	18 330,0	18 348,0	19 248,9
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
– korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (–) jaksotettua nimellisarvon ja hankinta- menon erotusta	–47,7			–30,3		
– indeksiin sidottujen lainojen tuottoa	10,3			8,2		
	–37,4			–22,1		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		18,0			18,0	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			1 533,0			900,9

Taseen liitetiedot

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, emoyhtiö

31.12.2004, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	4,4
Lisäykset	
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	4,4

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,8
Lisäykset	
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,7

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	3,3
Lisäykset	
Vähennykset	-1,9
Hankintameno 31.12.	1,4

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2004	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Esy Oy	Helsinki	70,0 %	70,0 %	1,0
Osakevarma Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %	3,3
				4,4

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.2004	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Ovenia Oy	Helsinki	28,8 %	28,8 %	0,1
Silta Oy	Helsinki	39,1 %	39,1 %	1,3
				1,4

Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, konserni

31.12.2004, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	2,1
Lisäykset	0,2
Vähennykset	
Hankintameno 31.12.	2,3

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä

Hankintameno 1.1.	0,8
Lisäykset	
Vähennykset	-0,1
Hankintameno 31.12.	0,7

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	4,7
Lisäykset	
Vähennykset	-1,8
Hankintameno 31.12.	3,0

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.2004	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Esy Oy	Helsinki	70,0 %	70,0 %	2,3
				2,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.2004	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjanpitoarvo milj. €
Ovenia Oy	Helsinki	28,8 %	28,8 %	0,2
Silta Oy	Helsinki	39,1 %	39,1 %	2,7
				3,0

Taseen liitetiedot

Kiinteistösijoitusten muutokset

31.12.2004, milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	1 584,6	820,9	2 640,0	0,2
Lisäykset	319,0	26,2	342,6	
Vähennykset	-103,2	-220,8	-228,0	-0,2
Hankintameno 31.12.	1 800,5	626,4	2 754,6	0,0
Kertyneet poistot 1.1.	-80,5		-408,8	
Myytyjen kohteiden kertyneet poistot	12,4		10,3	
Tilikauden poistot	-12,7		-68,2	
Kertyneet poistot 31.12.	-80,9		-466,7	
Arvonalentumiset 1.1.	-115,1		-101,5	
Myytyjen kohteiden arvonalentumiset	0,9		0,9	
Tilikauden arvonalentumiset	-32,0		-12,8	
Arvonalentumisten palautukset			-4,3	
Arvonalentumiset 31.12.	-146,2		-117,7	
Arvonkorotukset 1.1.	24,7		24,7	
Vähennykset				
Arvonkorotukset 31.12.	24,7		24,7	
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 598,1	626,4	2 194,9	0,0

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

31.12.2004, milj. €	EMOYHTIÖ	KONSERNI
Jäljellä oleva hankintameno	82,0	80,7
Kirjanpitoarvo	66,5	77,1
Käypä arvo	74,4	74,4

Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

31.12.2004	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo milj. €	Markkina-arvo milj. €	31.12.2004	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
NOTEERATUT OSAKKEET				Caymansaaret			
Suomi				O2Micro International Ltd			
Alma Media Oyj	5,27 %	24,2	37,9	1,14 %	4,2	3,8	
Amer-yhtymä Oyj A	2,45 %	14,9	22,5	Espanja			
Aspo Oyj	5,86 %	2,2	7,7	Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A.	0,01 %	5,9	6,5
Aspocomp Group Oyj	5,01 %	4,9	4,9	Banco Santander Central Hispano S.A.	0,00 %	1,8	2,0
Belton-Yhtiöt Oyj	6,92 %	2,6	2,6	Cortefiel S.A.	0,94 %	6,7	8,6
Efore Oyj	2,61 %	3,3	3,3	Iberdrola S.A.	0,06 %	6,9	9,4
Elisa Oyj	1,69 %	28,5	28,5	Sogetel S.A.	0,08 %	3,1	3,2
Exel Oyj	4,65 %	1,8	5,9	Telefonica S.A.	0,07 %	49,0	51,4
Finnlines Oyj	1,19 %	6,1	6,1	Iso-Britannia			
Fiskars Oyj	4,26 %	26,1	26,1	Allied Domecq Plc	0,26 %	19,0	20,7
Fortum Oyj	0,32 %	14,2	38,1	Astra Zeneca Plc	0,04 %	18,0	17,6
Huhtamäki Oyj	1,36 %	11,3	16,7	Aviva Plc	0,05 %	8,9	9,8
Inion Oyj	1,44 %	1,9	2,5	BG Group Plc	0,07 %	9,8	11,8
Jaakko Pöyry Group Oyj	3,53 %	6,5	10,9	BOC Group Plc	0,06 %	3,7	4,0
KCI Konecranes Oyj	5,02 %	19,3	23,4	BP Amoco Plc	0,05 %	84,8	84,3
Kemira GrowHow Oyj	1,69 %	5,1	5,4	British Sky Broadcasting Plc	0,01 %	1,9	2,1
Kemira Oyj	2,08 %	20,0	26,3	Centrica Plc	0,05 %	6,1	6,0
Kesko Oyj B	1,22 %	14,3	20,5	Compass Group plc	0,23 %	19,4	17,4
Kone Oyj B	0,18 %	4,9	6,6	Diageo plc	0,12 %	38,1	37,4
Lassila & Tikanoja Oyj	4,97 %	15,5	24,9	EMI Group Plc	0,13 %	3,2	3,8
Lemminkäinen Oyj	2,59 %	3,9	6,9	Enterprise Inns Plc	0,38 %	11,4	15,0
Marimekko Oyj	2,48 %	0,6	2,9	Glaxosmithkline Plc	0,04 %	38,3	37,6
Metso Oyj	1,33 %	21,1	21,1	Hilton Group plc	0,14 %	8,1	8,7
M-real Oyj	1,08 %	16,6	16,6	HSBC Holdings Plc	0,02 %	23,8	24,9
Nokia Oyj	0,17 %	93,0	93,0	Imperial Chemical Industries Plc	0,25 %	10,6	10,3
Nokian Renkaat Oyj	3,26 %	19,2	39,6	International Power Plc	0,19 %	5,7	6,2
Nordic Aluminium Oyj	5,42 %	2,1	2,4	iSOFT Group Plc	0,26 %	3,0	2,9
Orion Oyj	1,70 %	26,0	27,7	Kesa Electricals Plc	0,26 %	4,8	5,5
Outokumpu Oyj A	0,30 %	6,0	7,2	Kingfisher Plc	0,17 %	19,6	17,2
Perlos Oyj	1,51 %	9,4	9,4	Marks & Spencer Group Plc	0,10 %	6,5	7,6
Ponsse Oyj	3,43 %	2,5	6,9	Misys Plc	0,27 %	4,6	4,5
Ramirent Oyj	0,72 %	1,2	1,9	MMO2	0,06 %	7,6	8,7
Raute Oyj	5,24 %	1,5	1,5	Pearson Plc	0,24 %	19,9	17,4
Sampo Oyj	15,34 %	690,0	878,5	Prudential Plc	0,11 %	17,1	17,3
SanomaWSOY Oyj B	0,29 %	5,4	7,8	Reckitt Benckiser Plc	0,13 %	15,0	20,1
Scanfil Oyj	0,96 %	2,7	2,7	Shell Transport & Trading Company Plc			
Stockmann Oyj Abp A	0,73 %	8,2	8,2		0,04 %	22,0	23,0
Stora Enso Oyj	1,09 %	91,1	104,6	Smith & Nephew Plc	0,19 %	13,0	13,8
Tamfelt Oyj Abp	5,94 %	13,0	13,0	Tesco plc	0,05 %	13,9	16,2
Technopolis Oyj	2,14 %	1,9	2,0	The Sage Group Plc	0,16 %	5,1	5,8
Tecnomen Oyj	0,71 %	0,5	0,5	Vodafone Airtouch Plc	0,07 %	102,3	96,2
Teleste Oyj	4,18 %	4,4	4,4	Italia			
Tietoerator Oyj	1,73 %	33,6	33,6	Eni S.p.A.	0,07 %	41,9	48,9
UPM-Kymmene Oyj	0,46 %	32,7	39,3	Erg S.p.A.	0,16 %	2,0	2,2
Uponor Oyj	5,36 %	27,3	55,2	Saipem S.p.A.	0,23 %	6,7	8,9
Vaisala Oyj A	4,41 %	14,0	14,0	Snam Rete Gas S.p.A.	0,10 %	6,5	8,6
Wärtsilä Oyj Abp	2,79 %	39,9	39,9	Telecom Italia Mobile SpA	0,06 %	27,2	27,5
YIT-Yhtymä Oyj	6,37 %	28,6	71,7	Telecom Italia SpA	0,07 %	16,3	21,5
Alankomaat				Terna SpA			
Koninklijke BAM Groep N.V	2,93 %	17,7	18,5	0,25 %	8,7	10,6	
Koninklijke Numico NV	0,48 %	21,2	21,2	Itävalta			
Koninklijke Philips Electronics N.V.	0,06 %	16,0	16,1	Bank Austria Creditanstalt	0,16 %	10,8	15,3
Reed Elsevier NV	0,31 %	22,7	22,7	Kiina			
TPG NV	0,17 %	16,3	16,3	China Life Insurance Co. Ltd	0,27 %	10,2	9,8
Unilever NV CVA	0,13 %	36,1	36,1	Kreikka			
Verenigde Nederlandse Uitgeversbedrijven NV	0,27 %	15,0	15,0	Cosmote Mobile Telecommunications S.A.	0,16 %	7,2	7,7
Belgia				Germanos S.A.			
Dexia	0,02 %	3,0	3,4	0,16 %	1,3	1,4	
Electrabel SA	0,07 %	9,0	12,7	Norja			
InBew	0,12 %	16,9	20,4	Norsk Hydro ASA	0,06 %	6,2	8,7
KBC Bankverzekeringsholding	0,03 %	5,7	5,7	Statoil ASA	0,02 %	4,6	4,6
Brasilia				Storebrand ASA			
Petroleo Brasileiro S.A.	0,11 %	10,7	13,4	Telenor ASA	0,09 %	8,2	10,0
				Tomra Systems ASA	0,93 %	6,9	6,7
				Portugali			
				Portugal Telecom SGPS S.A. Reg	0,13 %	9,6	13,7

Taseen liitetiedot

31.12.2004	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo milj. €	Markkina-arvo milj. €	31.12.2004	Osuus osakkeista %	Kirjanpito-arvo milj. €	Markkina-arvo milj. €
Ranska				ISS A/S	1,07 %	19,4	19,4
Accor SA	0,24 %	16,0	16,1	Novo Nordisk A/S B	0,12 %	13,0	14,5
Autoroutes du Sud de la France	0,24 %	18,0	20,1	Novozymes B	0,26 %	5,9	6,4
AXA SA	0,01 %	3,4	3,6	Vestas Wind Systems A/S	0,11 %	1,7	1,7
Cap Gemini SA	0,38 %	9,1	11,8	Tsekin tasavalta			
Carrefour SA	0,06 %	15,1	15,1	CEZ AS	0,05 %	2,0	3,0
Credit Agricole S.A.	0,01 %	3,7	4,4	Unkari			
Danone Group	0,14 %	25,1	26,1	MOL Magyar Olaj -es Gazipari Rt.	0,09 %	4,2	5,2
Dassault Systemes S.A.	0,05 %	2,0	2,1	OTP Bank Rt.	0,06 %	2,9	3,6
Eiffage SA	0,43 %	9,5	10,8	Venäjä			
France Telecom SA	0,02 %	10,7	12,2	Lukoil-Spon (ADR)	0,02 %	3,9	4,5
Lafarge SA	0,08 %	10,2	10,3	Mobile TeleSystems OJSC-ADR	0,02 %	1,6	1,7
L'Oreal SA	0,04 %	14,9	14,9	Sibneft (ADR)	0,04 %	4,8	4,4
Pernod-Ricard SA	0,42 %	24,4	33,5	Unified Energy System	0,05 %	4,7	4,2
Publicis Groupe	0,20 %	9,5	9,5	Yhdysvallat			
Sanofi-Aventis SA	0,04 %	22,4	31,4	American International Group Inc.	0,01 %	10,3	9,6
Societe Television Francaise 1	0,32 %	16,4	16,4	AU Optronics Corp.	0,10 %	5,5	5,3
Suez Lyonnais Des Eaux SA	0,06 %	11,8	11,8	Boston Scientific Corporation	0,04 %	10,6	9,5
Technip-Coflexip S.A.	0,38 %	8,2	12,5	Caremark Rx Inc.	0,10 %	9,8	13,7
Total SA	0,09 %	95,9	96,2	Clear Channel Communications Inc.	0,05 %	8,6	7,5
Vinci S.A.	0,06 %	4,2	4,9	First Data Corporation	0,06 %	15,8	15,6
Vivendi Universal SA	0,01 %	2,6	2,6	Genentech Inc.	0,02 %	9,2	10,0
Ruotsi				Goldman Sachs Group, Inc.	0,02 %	8,5	7,6
Atlas Copco AB A	0,08 %	3,2	3,5	Medtronic Inc.	0,03 %	14,8	13,7
Billerud AB	0,28 %	1,8	1,9	Microsoft Corporation	0,01 %	22,8	19,6
Boliden AB	0,30 %	2,1	2,4	Omnicision Technologies, Inc.(OVTI)	0,88 %	6,5	6,7
Capio AB	1,09 %	5,1	7,6	Pfizer Inc.	0,02 %	35,0	26,0
Clas Ohlson AB B	0,23 %	1,4	1,9	Photon Dynamics Inc.	2,53 %	8,6	7,6
Cloetta Fazer AB B	2,57 %	10,2	13,6	SBC Communications Inc.	0,02 %	10,3	9,5
D. Carnegie & Co AB	0,22 %	1,3	1,4	Schlumberger Ltd	0,02 %	4,9	4,9
Electrolux AB	0,33 %	15,0	16,6	Stryker Corporation	0,04 %	5,3	5,7
Getinge AB B	0,17 %	2,8	2,9	Symantec Corporation	0,08 %	9,6	9,6
Intrum Justitia AB	0,63 %	2,3	3,1	The Coca-Cola Company	0,01 %	9,4	8,6
Modern Times Group MTG AB B	0,49 %	3,5	5,0	Verizon Communications Inc	0,01 %	9,5	8,9
Munters AB	0,20 %	0,9	1,1	Muut		0,4	0,6
Nordea Bank AB (publ)	0,31 %	39,0	65,0			3 556,7	4 118,6
Observer AB B	1,09 %	2,6	3,0				Käypä arvo
Securitas AB B	0,34 %	11,6	14,8	NOTEERAAMATTOMAT OSAKKEET			
Svenska Cellulosa AB	0,25 %	15,0	15,2	Suomi			
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,01 %	3,5	3,6	Ahlstrom Oyj B	3,89 %	19,6	25,0
Saksa				Ahlström Capital Oy	6,51 %	8,4	10,9
Adidas-Salomon AG	0,04 %	1,9	2,0	A-Katsastus Oy B	9,99 %	0,8	4,7
Bayerische Motoren Werke AG	0,04 %	9,1	9,1	Arek Oy	18,00 %	1,3	1,3
Beiersdorf AG	0,09 %	6,5	6,5	Fingrid Oyj B	12,18 %	13,6	13,6
Deutsche Telekom AG	0,04 %	23,5	25,0	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	30,00 %	2,6	2,6
E.On AG	0,08 %	28,7	36,8	Metsä Tissue Oyj	9,86 %	15,5	15,5
Hochtief AG	1,63 %	22,9	27,3	Setec Oy	9,83 %	1,4	1,4
Hypo Real Estate Holding AG	0,12 %	4,2	4,6	Tornator Timberland Oy	13,13 %	10,5	10,5
ProSiebenSat1 Media AG	0,50 %	7,4	7,4	Vakuutusosakeyhtiö Garantia	17,13 %	7,1	7,1
RWE AG	0,04 %	7,3	8,1	Winwind Oy	9,92 %	0,9	0,9
Schering AG	0,08 %	7,6	8,4	Sato-Yhtymä Oyj	11,86 %	17,2	17,2
SGL Carbon AG	0,35 %	1,9	1,9	VVO-Yhtymä Oyj	9,91 %	12,1	12,1
Siemens AG	0,01 %	3,2	3,4	YH-Yhtymä Oyj	6,56 %	0,9	0,9
Volkswagen AG	0,16 %	16,7	16,7	Iso-Britannia			
Sveitsi				Nordben Life and Pension (Kanta-)	0,11 %	0,8	0,8
Adecco SA	0,28 %	19,2	19,3	Nordben Life and Pension (Etu-)	8,29 %	0,7	0,7
Ciba Specialty Chemicals AG	0,28 %	11,4	11,2	Muut		0,6	0,6
Geberit AG	0,58 %	13,1	13,0			114,0	125,8
Holcim Ltd.	0,05 %	4,7	4,7	KORKORAHASTOT			
Nestle SA	0,05 %	40,3	40,0	Sampo Yhteisökorko Tuotto		140,0	140,6
Novartis	0,04 %	37,3	37,4	OSAKERAHASTOT			
Roche Holding AG Genusscheine	0,07 %	37,2	41,3	ABN Amro Eastern Europe Equity		10,2	18,1
Swisscom AG	0,08 %	13,7	14,5	ABN Amro Global Emerging Markets Equity Fund		70,1	76,7
Syngenta AG	0,31 %	26,5	27,7				
UBS AG	0,04 %	25,9	30,2				
Tanska							
Danisco A/S	0,87 %	16,0	19,5				

31.12.2004	Kirjan- pito- arvo milj. €	Käypä arvo milj. €	31.12.2004	Kirjan- pito- arvo milj. €	Käypä arvo milj. €
ABN Amro Latin America Equity Fund	13,7	20,5	Permira Europe III LP2	8,8	8,8
APS China A Share Fund	20,3	18,8	Platinum Equity Capital Partners, L.P.	4,0	3,7
Blakeney Investors Fund	12,6	12,5	Power Fund I Ky	0,7	0,7
Blakeney Investors Fund 2	2,9	2,9	Promotion Capital I Ky	0,5	0,5
CAF Thailand Institutional Fund	14,6	13,2	Sponsor Fund I Ky	1,5	2,8
Carnegie Biotechnology	8,7	8,7	Sponsor Fund II Ky	4,6	4,6
Carnegie Global Healthcare	29,5	33,0	Telecomia Venture I Ky	0,1	0,1
CDC Hong Kong Renaissance class C	8,0	8,2	Vanguard Health Systems Inc (Blackstone		
East Capital Balkan Fund	5,0	5,7	Health Comm Partners A LP)	2,4	2,2
East Capital Bering Fund	4,1	5,2	Warburg Pincus Private Equity VIII, L.P.	39,9	33,4
East Capital Eastern European Fund	3,3	5,6	WD Power Investment	1,4	1,4
East Capital Russian Fund	13,7	16,4			
eQ Sirius A Erikoissijoitusrahasto	10,0	12,0		311,3	324,7
FIM Russia osakerahasto kasvu	15,4	21,8			
Hermes European Focus Fund I	20,0	30,4	HEDGE FUND -RAHASTOT		
HSBC GIF Indian Equity I Cap	10,8	17,2	AQR Absolute Return Offshore Fund Ltd	24,5	22,2
Mandatum Emerging Asia Kasvu	90,7	98,0	Blackstone Berkeley Square Fund Ltd	49,2	50,9
Mandatum US Small Cap Value Kasvu	40,7	50,1	Blackstone Distressed Opport. Offshore Fund Ltd B	12,8	13,0
Trigon Central and Eastern European Fund B	10,0	10,9	Blackstone Fifth Avenue Offshore Fund Ltd Class A	47,2	41,7
Trigon Second Wave Fund	10,0	11,2	Blackstone Global Park Avenue Fund Ltd	33,6	31,9
UBS Small Cap Growth (Lux)	44,5	49,2	DKR Quantitative Fund Ltd	9,1	8,6
	468,9	546,4	er Umbrella Fund Ltd Class 1 er Multi-Core	10,0	10,4
			Ferox Fund Ltd Class C EUR	8,1	8,1
			Fir Tree International Value Fund Ltd	14,3	14,6
PÄÄOMARAHASTOT			Glenview Capital Partners (Cayman) Ltd Class		
Abingworth Bioventures III B L.P.	7,5	5,4	A Series 12	8,2	8,5
Access Capital Fund LP II A	3,6	3,6	OZ Oveaseas Fund Ltd	12,1	11,9
Access Capital Fund LP II B	3,1	3,1	Pendragon (Excalibur) Fund Ltd	4,2	4,1
Access Capital Fund LP II C	9,9	9,9	Raphael II Ltd	11,7	10,8
Access Capital LP	3,1	3,1	Scout Capital Fund Ltd	8,3	8,5
Alpha Private Equity Fund 4 CI LP	15,0	15,0	UBS Global Equity Arbitrage Ltd		
Behrman Capital III L.P.	19,9	16,0	Class A Ser. 1	8,6	7,7
Bio Fund Ventures I Ky	1,0	1,0	Vega Global Fund Ltd (Instit. Euro Shares Class)	10,0	10,2
Bio Fund Ventures II Jatkoisijoitusrahasto Ky	1,0	1,9	York Investment Limited Class A/1	20,4	21,3
Bio Fund Ventures II Ky	2,4	2,4		292,3	284,5
Blackstone Capital Partners IV LP	18,5	21,5			
CapMan Equity VII B	2,3	2,3	KIINTEISTÖRAHASTOT		
Celanese AG (Blackstone Chemical Coinvest-			Blackacre Institutional Partners, L.P.	11,7	10,6
Pants Cayman LP)	1,6	1,4	Five Mile Capital Partners LLC	4,3	4,1
EQT Finland B.V.	2,4	2,4		16,0	14,7
EQT II B.V.	6,5	6,4	MUUT OSUUEDET		
EQT III UK No. 1	35,5	38,3	DB Asia Tech Basket 07.09.05	50,4	51,9
Eqvitec Technology Fund II Ky	3,9	3,9	Dow Jones STOXX 600 Healthcare ex Efts	9,5	9,5
Fenno Rahasto Ky	6,0	6,8		59,9	61,4
Finnmezzanine Rahasto I	0,8	0,8			
Finnventure rahasto III	0,8	0,8	Emoyhtiö yhteensä	4 959,1	5 616,6
Finnventure rahasto V Ky	4,5	6,5			
Forenvia Venture I Ky	0,5	0,5	Konsernin osakeomistus poikkeaa emoyhtiöstä seuraavasti:		
Garantia PK-lainarahasto II	0,1	0,1	Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan		
Gilde Buy-Out Fund II SV-capital	8,0	8,6	takuupääoma	3,3	3,3
Green Equity Investors IV LP	3,0	2,7	Ruohoparkki Oy	3,5	3,5
Helmet SME Ventures II G Ky	0,7	0,7	Martinparkki Oy	2,4	2,4
Industri Kapital 1994 LP I-IV	2,4	8,1	Poha-pysäköinti Oy	1,4	1,4
Industri Kapital 1997 LP I,IV	24,2	26,2	Vaasan Toripysäköinti Oy	3,2	3,2
Industri Kapital 2000 LP I-IV	24,1	25,8	Muut	2,6	2,6
Industri Kapital 2003 LP I	0,3	0,3			
Industrial Devel. & Inv. Equity KB	0,3	1,0	Konserni yhteensä	4 975,5	5 633,0
Kelso GB VII, L.P.	0,5	0,5			
MB Equity Fund II	5,6	10,3			
MB Equity Fund III	3,5	5,1			
MB Mezzanine Fund II	2,0	2,0			
Merlin Biosciences Fund LP	2,8	2,8			
Nokia Venture Partners II LP	9,2	7,3			
Nordic Mezzanine Fund II Limited Partners	1,1	1,5			
Nordic Mezzanine Limited	0,9	1,4			
Permira Europe II LP2 (Schroder Ventures)	9,1	9,1			

Taseen liitetiedot

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö

31.12.2004, milj. €	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3,0	10,6	0,5	14,1
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1,0	-1,3		-2,3
Lisäykset	0,4	1,1	0,0	1,5
Vähennykset		-0,3		-0,3
Hankintameno 31.12.	2,4	10,1	0,5	13,0
Kertyneet poistot 1.1.	2,3	5,5		7,8
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1,0	-1,3		-2,3
Tilikauden poistot	0,5	1,4		1,9
Kertyneet poistot 31.12.	1,8	5,6		7,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,6	4,5	0,5	5,7

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003
Lainasaamisten erittely vakuuden mukaan				
Pankkitakaus	369,3	464,3	369,3	464,3
Takausvakuutus	426,7	473,7	426,7	473,7
Muu vakuus	94,3	83,6	94,3	83,8
	890,3	1 021,7	890,3	1 021,8

Eläkesaamisten yhteismäärä

Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	0,7	0,8	0,7	0,8
Muut kiinnelainasaamiset	138,9	158,0	138,9	158,0
Muut lainasaamiset	674,7	880,4	674,7	880,4
	814,3	1 039,2	814,3	1 039,2

Kannansiirtosaaminen, Eläke-Kansa

Yhteisvastuusaaminen	4,6	3,1	4,6	3,1
Saaminen erityiseltä selvityspesäältä	13,7	35,0	13,7	35,0
Kannansiirtosaaminen yhteensä	18,4	38,1	18,4	38,1

Velat saman konsernin yrityksille

Muut velat	1,2	1,1	1,2	1,1
------------	------------	-----	------------	-----

31.12., milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2004	2003	2004	2003

Vakuutustekninen vastuuelka

Vakuutusmaksuvastuu				
Vastaiset eläkkeet	11 119,3	10 542,0	11 119,3	10 542,0
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 482,6	2 310,6	2 482,6	2 310,6
Ositettu lisävakuutusvastuu	51,0	35,6	51,0	35,6
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	13 652,8	12 888,2	13 652,8	12 888,2
Korvausvastuu				
Alkaneet eläkkeet	5 468,8	5 063,3	5 468,8	5 063,3
Tasoitusmäärä	906,9	860,3	906,9	860,3
Korvausvastuu yhteensä	6 375,7	5 923,6	6 375,7	5 923,6
Vakuutustekninen vastuuelka yhteensä	20 028,5	18 811,9	20 028,5	18 811,9

Lakisääteisen eläkevakuutuksen lisäedut

Ositettu lisävakuutusvastuu 1.1.	35,6	30,1		
Tilivuonna maksetut asiakashyvitykset	-35,7	-29,5		
Siirto ositettuun lisävakuutusvastuuseen	51,0	35,0		
Ositettu lisävakuutusvastuu 31.12.	51,0	35,6		

Toimintapääoma

Oma pääoma	59,3	52,9		
Jaettavaksi esitetty takuupääoman korko	-0,7	-0,6		
Tilinpäätössiirtojen kertymä	0,5	2,9		
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	1 462,5	858,6		
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 482,6	2 310,6		
Aineettomat hyödykkeet	-0,6	-0,7		
Muut erät	-17,3	-30,3		
	3 986,3	3 193,4		
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	1 112,3	1 008,4		

Taseen liitetiedot

Oma pääoma

31.12.2004, milj. €	EMOYHTIÖ		KONSERNI		
Takuupääoma			11,9		11,9
Muut rahastot 1.1.	35,5			35,5	
Siirto vuoden 2003 voitosta	4,8	40,3		4,8	40,3
Edellisten tilikausien voitto/tappio	5,5			-1,5	
Muu muutos				-22,9	
Siirto varmuusrahastoon	-4,8			-4,8	
Jaettu takuupääoman korkona	-0,6			-0,6	
Siirto hallituksen käyttövaroihin	0,0			0,0	
Tilikauden voitto/tappio	7,1	7,2	47,4	5,7	-24,1
			59,3		28,1

Takuupääoma

31.12.2004, milj. €	EMOYHTIÖ			KONSERNI		
	Luku- määrä	Nimellis- arvo	Kirjan- pitoarvo	Luku- määrä	Nimellis- arvo	Kirjan- pitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	14	2,4	2,4	14	2,4	2,4
Sampo Oyj	57	9,6	9,6	57	9,6	9,6

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Takuuosuuden omistajien osuus	
Takuupääoma	11,9
Ehdotettu voitonjako	
takuupääoman omistajille	0,7
Vakuutuksenottajien osuus	46,7
	59,3

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto/tappio		7,1		5,7
Muu oma pääoma				
Muut rahastot	40,3		40,3	
Edellisten tilikausien voitto	0,1	40,3	-29,9	10,4
Tilinpäätössiirtojen kertymä				-13,3
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		47,4		2,9

Muut liitetiedot

Emoyhtiön vastuut

31.12., milj. €		2004	2003
Johdannaiset			
Korkojohdannaiset			
Avoimet			
Termini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden nimellisarvo	1 587,3	4 000,0
	sopimusten käypä arvo	-11,8	-49,7
Optiosopimukset			
Ostetut	kohde-etuuden arvo	15,0	10 015,0
	sopimusten käypä arvo	0,0	-0,4

Muut liitetiedot

31.12., milj. €		2004	2003
Valuuttajohdannaiset			
Avoimet			
Termiinisopimukset	kohde-etuuden arvo	1 384,6	1 273,7
	sopimusten käypä arvo	31,6	37,2
Optiosopimukset			
Ostetut	kohde-etuuden arvo	988,9	49,7
	sopimusten käypä arvo	19,5	0,1
Asetetut	kohde-etuuden arvo	1 977,8	99,3
	sopimusten käypä arvo	-6,1	-0,1
Osakejohdannaiset			
Avoimet			
Termiini- ja futuurisopimukset	kohde-etuuden arvo	49,3	148,6
	sopimusten käypä arvo	-0,5	3,1
Optiosopimukset			
Ostetut	kohde-etuuden arvo	41,5	25,5
	sopimusten käypä arvo	0,2	-0,9
Asetetut	kohde-etuuden arvo	108,3	51,9
	sopimusten käypä arvo	-0,2	0,5
<p>Johdannaissopimukset on arvostettu käypään arvoon. Kaikki valuuttatermiinit ja noin kaksi kolmasosaa myydyistä korkofutuuereista on käsitelty suojaavina.</p>			
Sijoitussitoumukset			
Sitouduttu merkitsemään pääomarahastojen osuuksia		392,2	391,4
Omasta puolesta annetut vakuudet			
Pantatut tilivarat			0,2
Arvonlisäverovähennykset			
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusparannuksista vuosina 2000–2004/1999–2003 tehdyt vähennykset		7,5	9,4
Arvonlisäverotuksen ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteismäärä			
Konserniyritykset		4,6	4,6
Osakkuusyritykset			0,3
Muut yritykset		1,0	-0,8
		5,6	4,1
Lainaksi annetut arvopaperit			
Osakkeet			
Määrä		54 546 955	18 483 591
Jäljellä oleva hankintameno		416,3	188,8
Käypä arvo		463,0	193,8
Joukkovelkakirjalainat			
Nimellisarvo		1 291,9	1 428,3
Jäljellä oleva hankintameno		1 315,3	1 448,1
Käypä arvo		1 419,8	1 516,5

Lainaksi on annettu pääasiassa ulkomaisia arvopapereita. Kaikki lainat ovat milloin tahansa keskeytettävissä.

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

Muut liitetiedot

Riskienhallinta

Riskienhallinta osana sisäistä valvontaa

Hallitus päivitti sisäisen valvonnan organisoitumisen periaatteet. Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla pyritään osaltaan varmistamaan mm.

- 1) asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen
- 2) voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö
- 3) toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta
- 4) johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus
- 5) lakien ja määräysten noudattaminen sekä
- 6) hallintoelinten päätösten ja sisäisten sääntöjen noudattaminen. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan organisointi

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa muun muassa seuraamalla sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen työn etenemistä sekä käymällä läpi erilaisia valvontaraportteja.

Riskienhallintatoimikunta muuttui vuoden aikana riskienvalvontatoimikunnaksi. Toimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, taloudesta, hallinnosta, asiakasyhteyksistä, aktuaaritoiminnasta ja sijoitustoiminnasta vastaavat johtajat. Toimikunnan tehtäviin kuuluu koko riskienvalvonta (mm. riskienhallinnassa noudatettavat periaatteet, toimivaltuuksien asettaminen ja riskirajojen seuranta, vastuullisesta toiminnasta riippumaton tulos- ja riskilaskenta, riskienhallintaprosessien toimivuuden valvonta ml. operatiiviset riskit, sijoitus- ja vakuutusriskit, konserni/yhtiötason riskit, julkisuus- ja informaatoriskit, lakien, viranomaismääräysten ja hallintoelinten päätösten noudattaminen).

Asianmukaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä lakien ja määräysten noudattamisesta vastaa kukin esimies omalla vastuualueellaan. Jokainen osasto vastaa osaltaan siitä, että vahvistettuja strategioita, suunnitelmia, sisäisiä sääntöjä ja hallintoelinten päätöksiä noudatetaan. Riskinoton rajat ja käytettävät mittarit määritellään erikseen kussakin toiminnossa.

Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoiminto) on eriytetty toisistaan. Valvovassa toiminnossa sijoitusriskejä mitataan, niiden pohjalta laaditaan skenaario- ja herkkyysanalyyskejä tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyen, sekä seurataan hallituksen sijoitusallokatiolle sekä eri sijoitustyypeille määrittelemien riskirajojen ja valtuuksien käytön noudattamista. Yhtiön tulos ja vakavaraisuusarvio lasketaan viikoittain ja tarvittaessa useammin. Riskejä valvova toiminto seuraa mm. sijoitussalkun hajauttamista, markkinariskiä, luottoriskiä, likviditeettiriskiä ja riskimittauksiin liittyvää malliriskiä ottaen huomioon sekä rahoitus-

teoreettiset että työeläkejärjestelmän luonteeseen ja säännöstyön liittyvät kysymykset. Riskienhallinnassa kehitetään sovelluksia, jotka liittyvät mm. varojen ja vastuuden yhteensovittamiseen, stokastisiin malleihin ja solvenssisäännösten kehittämiseen.

Yhtiön sisäisen raportoinnin lisäksi hallitukselle raportoidaan kuukausittain mm. sijoitusriskeistä, päätöksentekovaltuuksien käytöstä ja vakavaraisuusskenaarioista. Riskienhallinnasta, -valvonnasta ja juridisesta compliance-toiminnasta esitetään laajempi katsaus hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Tavoitteet ja yleiset riskienhallintaperiaatteet

Riskien hallinnassa katetaan olennaiset alueet oikeassa suhteessa toimintojen sisältämiin riskeihin. Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisellä tavalla. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät sijoitus-, tieto-, keskeytys-, henkilö-, tai muut riskit toteutussaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaaranna toiminnan jatkuvuutta tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta. Yhtiössä sovelletaan tehokkaita ja toimintavarmoja toimintaprosesseja.

Hallitsemisesta aiheutuvat kustannukset ovat suhteessa asiaan liittyvään riskiin. Organisaatiossa, yhteistyötahojen kanssa ja asiakashankinnassa noudatetaan asianmukaisia menettelytapoja. Riskien hallitsemiseksi korostetaan päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajauttamista, fyysisiä kontroleja, tietoteknisiä suojauksia ja kontroleja, henkilökunnan kouluttamista, tehokasta suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa sekä luottamuksellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön.

Tehtävien, päätösvallan ja vastuun jaolla kukaan ei yksin saa hoitaa toimenpidettä läpi käsittelyketjun, jolloin vaaralliset työyhdistelmät on eriytetty. Tapahtumiin kohdistetaan riippumattomia valvonta- ja hyväksymismekanismeja. Henkilökunta ei saa osallistua itseään ja lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon. Liiketapahtumat käsitellään ajallaan, oikein ja asianmukaisesti hyväksytyinä.

Yhtiön toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen sekä yhtiön varojen ja hallinnoimien tietojen turvaamiseen liittyvien rutiinien laatimisesta, dokumentoinnista ja varasuunnitelmien mahdollisesta testaamisesta vastaa kukin osasto tarvittaessa yhteistyössä toisten osastojen kanssa. Yhtiö järjestää toimintansa siten, ettei avainhenkilöiden työpanoksen menettäminen lamaata yrityksen toimintaa.

Merkittävät riskit

Sijoitusriskien lisäksi yhtiön olennaiset riskit liittyvät pääasiallisesti:

- 1) toimintaympäristön nopeasta ja huomattavasta muuttumisesta johtuviin, vaikeasti toteutettaviin merkittäviin muutoksiin työeläkejärjestelmässä ja siten yhtiön toiminnassa
- 2) perustoimintaan kuten eläke- ja vakuutusasioiden hoitamiseen ajallaan ja oikein, jolloin kyseessä on suurelta osin tietojenkäsittelyyn liittyvä riski
- 3) asiakaskannan supistumiseen, jakelutieongelmiin tai asiakaspalvelun laatuun
- 4) muihin seikkoihin (esim. tietohallintoriskit, henkilöriskit, luottamuksellisten tietojen käsitteilyyn, toiminnan tehokkuuteen ja säännösten noudattamiseen liittyvät riskit, julkisuusriskit, toimitilojen vahingoittumiseen ja ulkoistuksiin liittyvät riskit).

Vakuustoitomintaan, vastuuelkaan ja sen kattamiseen liittyvät riskit

Työeläkejärjestelmä on TEL:n osalta osittain rahastoiva. Vuosittain maksettavista eläkkeistä on ennalta rahastoitua osaa keskimäärin noin neljännes ja loppuosa niin kutsuttua tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla (ns. maksun tasausosa). Eläkkeen rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla. YEL:n mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella. Työeläketurvan taso on etuusperusteinen eikä siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon ja työeläke-etuudet on turvattu vakuutetuille ja eläkkeensaajille kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisääteisellä konkurssiyhteisvastuulla. Eläketurvan kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhteisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain työeläkeyhtiöille yhteiset vakuutusmaksun ja vastuuelan laskentaa koskevat laskuperusteet näiden hakemuksesta. TEL:n mukaan laskuperusteet on mitoitettava turvaavasti ja vastuuelan perusteiden osoittautuessa kaikilla työeläkelaitoksilla riittämättömäksi voidaan vastuuelan täydentämiseen käyttää tasausjärjestelmää.

Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuelan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta. Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoituvastuulla, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja. Maksun tasausosan osalta eläkejärjestelmän puskurina on tasausvastuu.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuusteknisiä analyysejä. Vakuutusriskejä analysoidaan mm. riskiperusteanalyyseillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiteetti), liiketulosanalyyseillä (vakuustekniikka, vastuunjako) sekä mm. maksutappioita ja työkyvyttömyysmenoa tilastoitaessa. Tilinpäätöstä laadittaessa varsinkin vakuutettujen palkkasumma-arvio voi poiketa lopullisesta. Tämä heijastuu yhtiön maksutuloon ja vastuuelan suuruuteen, mutta ei olennaisesti vaikuta yhtiön tulokseen.

Yhteenveto omalla ja yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen arvioidusta määrästä tilinpäätöshetkellä on seuraava:

Luvut mrd €	Omalla vastuulla	Yhteinen vastuu	Yhteensä
Maksutulo	0,7	1,9	2,6
Maksetut korvaukset	0,5	1,8	2,3
Vastuuelka	19,0	1,0	20,0

Vastuuelan katteeseen sisältyviin riskeihin eli pääasiassa sijoitusriskeihin varaudutaan toimintapääomalla, jonka määrää seurataan suhteessa vastuuelkaan ja sijoitusjakauman perusteella laskettuihin rajoihin. Sijoitusriskin kehitystä seurataan mm. erilaisten laskentamallien, katelaskentajärjestelmän, maksimiriskitasomittauksen, vakavaraisuusskenaarioiden ja VaR-analyyseiden avulla. Toiminnassa huolehditaan varojen varmuudesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä hajauttamisesta. Vastuuelan kate 31.12.2004 oli 107 % vastuuelasta ja jakautunut erilaisiin eriin voimassa olevien säännösten mukaisesti.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan joko yhtiön sisäisten prosessien tai yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tapionvaaraa, toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Yhtiössä toimitaan siten, että valvontajärjestelmissä ei ole puutteita, jotka tekisivät mahdolliseksi tahattomat tai tahalliset virheet tai väärinkäytökset liittyen mm. vakuutus- tai korvauskäsittelyyn, raportointiin, maksutransaktioihin, rekisteritietoihin, tietojenkäsittelyyn, työnjakoihin, yhteistyöohjojen toimintaan tai dokumentaatioon.

Operatiiviset riskit kartoitettiin neljäntenä vuonna peräkkäin osastokohtaisesti yhteistyössä riskienvalvontayksikön kanssa. Riskikartoituksista esille nousseet suurimmat riskit ja niiden kehitys ryhmiteltiin yhtiön strategian linjausten pohjalta. Operatiivisille riskeille arvioitiin vuonna 2004 ensimmäisen kerran laskennallisia riskilukuja. Näin pyritään kvantifioimaan riski suorista tai epäsuorista tappioista, jotka aiheutuisivat riittämättömistä tai heikoista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä ja järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Laskenta on tarkoitettu sisäisen riskienhallinnan kehittämiseen eikä siihen

liity viranomaismääräyksiä tai yhteyttä vakavaraisuuslaskentaan.

Yhtiössä on julkaistu riskienhallintaan liittyvää sisäistä ohjeistusta kuten mm. tietosuojaja- ja tietoturvaohjeet, sisäpiiriohje, eettiset toimintaperiaatteet, kriisivalmiusohjeet, juridisen compliance-toiminnan ohjeistus, suojeluohjeet, sijoitustoiminnan eettiset periaatteet ja yhteiskuntavastuuraportointi. Yhtiöllä on velvollisuus varautua rahoitusmarkkinoiden ja vakuutusalan toimivuuden kannalta välttämättömpien toimintojen ylläpitämiseen myös poikkeusoloissa.

Sijoitusriskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Markkinariskeistä suurin on osakkeiden markkinariski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Korkoriski voi toteutua hintariskinä tai ennenaikainen pääoman takaisinmaksu uudelleensijoitusriskinä. Inflaatoriskillä tarkoitetaan omaisuuden reaaliarvon tai tuoton alenemista. Luottoriskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksestaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole joko lainkaan tai vain huomattavalla tappiolla rahaksi muutettavissa. Malliriskillä tarkoitetaan riskimittauksiin liittyviä riskejä. Mittauksessa joudutaan tekemään laskentamenetelmistä sekä laskenta-aineistosta oletuksia ja yksinkertaisuuksia, jotka voivat poiketa todellisuudesta.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään mm. sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likviditeettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi vähintään kerran vuodessa yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen, sekä yhtiön riskinkantokykyyn sijoitusten osalta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ml. arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason määrittely hallituksen vahvistamissa puitteissa sekä riskien jatkuva mittaaminen valituilla menetelmillä, hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitusportfolion jatkuva sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi. Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet sekä omistajaohjauksen periaatteet, joissa mm. koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat sijoituspäätöksissä tärkeitä valintaperusteita.

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR (Value-At-Risk) -luku oli vuoden 2004 lopussa 315 (426) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa yhtiön sijoituskannan suu-

rinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kuukauden aikana 97,5 %:n todennäköisyydellä.

Sijoitusten kokonaisriski sovitetaan yhtiön riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuusasema ei vaarannu. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että 30 %:n osakekurssilaskun jälkeen toimintapääoma on vähintään 1 kuukauden 97,5 %:n todennäköisyydellä lasketun CVaRin verran toimintapääoman vähimmäismäärää (= 2/3 vakavaraisuusrajasta) korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalla.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitus-salkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin. Sijoitusriskejä eliminoidaan mm. hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain, sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla, riskikeskittymiä välttämällä, turvaavalla vakuuspolitiikalla, varovaisella arvostuskäytännöllä, varoja ja vastuita yhteen sovittamalla, johdannaisten käytöllä, riittävällä ja oikea-aikaisella valvonta- ja seurantarjestelmällä sekä vastapuoliriskejä minimoimalla. Lisäksi seurataan mm. sijoitusten duraatiota, luokitusta ja likvidiyyttä. Kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota mm. tekniisiin ja sijainnillisiin riskeihin. Johdannaiset (esim. korko-, osake- ja valuuttajohdannaiset) rinnastetaan niiden alla oleviin instrumentteihin, joten johdannaisia seurataan aina yhdessä niiden perustana olevien sijoitusten kanssa.

Sijoitusten tuotto-odotus pyritään maksimoimaan valitulla kokonaisriskitasolla, jolloin sijoitukset ovat mahdollisimman tuottavia siinä määrin kuin yhtiön riskinkantokyky sallii. Vastuuvelan luonne otetaan huomioon sijoitusten aikajänteen ja rahaksi muutettavuuden suunnittelussa. Työeläkevakuutustoiminnassa varat rahastoituvat yhtiöön hyvin pitkäksi aikaa ja ne käytetään aikanaan eläkkeiden maksuun. Sijoitusten tavoiteallokaatio, allokaation vaihtelurajat ja tuotto-odotukset määritellään sijoitussuunnitelmassa, joka perustuu laatimishetken tietoihin. Markkinatilanteen muuttuessa tavoiteallokaatiota ja tuotto-odotuksia muutetaan uuden tilanteen mukaisiksi.

Oheinen taulukko kuvaa, miten tilinpäätöksen tuotto ja vakavaraisuusluvut muuttuisivat osakekurssien ja kiinteistöjen arvojen laskiessa ja korkotason noustessa.

Sijoitussalkun herkkyyshanalyysi

	Arvo 31.12.2004	Vaikutus		
		Osakekurssit -30 %	Korkotaso + 1%-yksikkö	Kiinteistöjen arvo -10 %
Toimintapääoma	3 986 milj. €	2 442 milj. €	3 606 milj. €	3 695 milj. €
% vastuuvälästä	22,8 %	14,0 %	20,6 %	21,1 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4-kert.	1,8-kert.	2,1-kert.	2,2-kert.
Sijoitusten tuotto, %	8,0 %	0,1 %	6,1 %	6,5 %

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toi-

mintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa. Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Tuloslaskelma ja tase käyvin arvoin

Työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätöstä sääntelevät laki työeläkevakuutusyhtiöistä, vakuutusyhtiölaki, kirjanpito- ja osakeyhtiölaki, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetus vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamat laskuperusteet ja vakuutusvalvontaviraston määräykset.

Työeläkejärjestelmä on osittain rahastoiva järjestelmä. Tämä tarkoittaa mm. että työeläkeyhtiön taseessa näkyvä vastuuelka on määrältään noin neljännes tilinpäätöshetken mennessä karttuneiden eläkkeiden pääoma-arvosta. Lisäksi lakisääteisessä eläkevakuutuksessa on yhteistakuujärjestelmä, jonka mukaan eläkelaitoksen joutuessa maksukyvyttömäksi työeläkejärjestelmä vastaa yhteisesti siitä, että vakuutettujen etuudet tulevat turvatuiksi.

Työeläkevakuutusyhtiön virallinen tuloslaskelma ja tase eivät kerro yhtiön taloudellista tulosta eivätkä taloudellista tilaa. Liitetiedot auttavat käsityksen muodostamisessa emoyhtiön taloudellisesta tilanteesta. Emoyhtiön tuloslaskelman nettotulos 7 (5) miljoonaa euroa määräytyy sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitettävät tunnusluvut lasketaan emoyhtiön eikä kuten kansainvälisessä laskentakäytännössä konsernitilinpäätöksen perusteella.

Vastuuelkaan sisältyvät myös vakavaraisuutta kasvattava tulospuskurina oleva merkittävän suuruinen osittamaton lisävakuutusvastuu, asiakasvakuutusvastuun varattu ositettu lisävakuutusvastuu sekä vakuutusyhtiölain mukainen tasoitusmäärä runsasvahinkoisten vuosien varalta. Vakavaraisuutta mittaavan toimintapääoman pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu, poistoero ja sijoitusten arvostuserot.

Yhtiön toiminnan liikekulut on jaettu virallisessa tuloslaskelmassa ja tunnusluvuissa useille riveille. Käypien arvojen vaikutus yhtiön sijoituksiin ja niiden tuloksiin esitetään liitetiedoissa. Työeläkeyhtiön ei tarvitse laskea piilevää verovelkaa ainakaan niin kauan kuin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön nettotuloksen vahvistava laskuperuste on voimassa. Laskuperusteesta johtuen työeläkeyhtiö ei ole päässyt hyödyntämään täysimääräisesti mm. osinkoihin liittyviä veronhyvityksiä. Varman osalta tämä summa on vuoden 2004 lopussa noin 171 miljoonaa euroa. Työeläkeyhtiössä konsernitilinpäätöksen merkitys on ollut lähinnä takuupääomalle maksettavan koron rajoittaminen.

Liitetiedoissa verrataan sijoitustuottoja käyvin arvoin vastuuelan tuottovaatimukseen, liikekuluja (ilman korvausmenoon ja sijoitustoiminnan kuluihin siirrettyjä kuluja) vakuutusmaksuihin sisältyvään hoitokustannusosaan ja omalla vastuulla olevaa korvausmenoa (Varmassa noin neljännes kokonaisuudesta) vastaavaan vakuutusmaksutuloon. Yhtiön kokonaistulokseksi kutsuttu edellä mainitulla tavalla laskettu sijoitus-, hoitokustannus- ja vakuutusliikkeen yhteenlaskettu tulos vastaa suunnitteen tuloslaskelman tulosta käyvin arvoin.

Tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyden parantamiseksi esitetään seuraavassa Varman emoyhtiön tuloslaskelma ja tase käyvin arvoin samalla olennaisia eriä selventävästi ryhmitellen. IFRS-standardit eivät koske työeläkevakuutusyhtiötä. Mikäli vastuuelka käsitellään nykysäännösten mukaisella tavalla (vakuutusstandardin vastuuelkaa käsittelevä osuus on työn alla) olisivat alla esitetyt tuloslaskelma ja tase pääpiirteittäin IFRS-standardien mukaisia kuitenkin siten että niitä ei ole laadittu konsernipohjaisesti.

Muutetun vakuutusyhtiölain kirjanpito- ja tilinpäätössäännökset mahdollistavat rahoitusvälineiden ja sijoituskiinteistöjen käypään arvoon arvostamisen 1.1.2005 alkaen, mikä vaihtoehto on lähes yhdenmukainen IFRS-standardien kanssa. Tämä asia ei ole kuitenkaan ajankohtainen ennen kuin asiaan liittyvät verolainsäädännön muutokset ovat täsmentyneet.

Varman tulos oli vuonna 2004 878 (910) miljoonaa euroa, taseen loppusumma 21 689 (19 855) miljoonaa euroa ja toimintapääoma 3 986 (3 226) miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma käyvin arvoin (emoyhtiö), milj. €

	2004	2003	2002
Vakuutusmaksutulo	2 615	2 455	2 406
Maksetut korvaukset ¹⁾	-2 277	-2 182	-2 092
Vastuuvelan muutos ²⁾	-946	-747	-933
Sijoitustoiminnan nettotulos ¹⁾	1 596	1 473	347
Kokonaisliikekulut	-78	-75	-71
Muut kulut	-11	-11	-17
Verot	-20	-3	-3
Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutus- vastuiden ja tasoitusmäärän muutosta	878	910	-363

1) pl. liikekulut

2) pl. lisävakuutusvastuut ja tasoitusmäärä

Tase käyvin arvoin (emoyhtiö), milj. €

	2004	2003	2002
Vastaavaa			
Sijoitukset	21 233	19 459	17 782
Saamiset	451	390	374
Kalusto	5	6	6
	21 689	19 855	18 162
Vastattavaa			
Oma pääoma	59	53	48
Poistoero	0	3	4
Arvostuserot	1 462	859	678
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 483	2 311	1 684
Toimintapääomaan sisältyvät erät	4 005	3 226	2 414
 Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	 51	 36	 30
 Tasoitusmäärä	 907	 860	 798
Vastuuvelka ¹⁾	16 588	15 605	14 828
Vastuuvelka ilman lisävakuutusvastuita	17 495	16 465	15 626
 Muut velat	 138	 128	 92
	21 689	19 855	18 162

1) pl. lisävakuutusvastuut ja tasoitusmäärä

Muut liitetiedot

Tunnusluvut ja analyysit

Tiivistelmä

	2004	2003	2002	2001	2000
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 614,8	2 454,7	2 406,0	2 404,2	2 206,9
Maksetut eläkkeet, milj. € ¹⁾	2 579,4	2 474,9	2 356,2	2 192,4	2 022,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in, milj. €	1 565,7	1 460,8	339,6	173,1	817,6
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	8,0	8,1	1,9	1,0	5,3
Liikevaihto, milj. €	4 447,5	4 218,7	3 796,5	3 741,2	3 890,4
Kokonaisliikekulut, milj. €	78,3	74,9	70,8	68,6	65,1
% liikevaihdosta	1,8	1,8	1,9	1,8	1,7
Kokonaisliikekulut ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja % TEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5
Kokonaistulos, milj. €	877,9	909,8	-363,4	-502,8	258,8
Vastuuvelka, milj.€	20 028,5	18 811,9	17 340,3	16 686,2	15 325,1
Toimintapääoma, milj. €	3 986,3	3 193,4	2 409,2	2 844,0	3 389,7
% vastuuvelasta ²⁾	22,8	19,4	15,5	19,5	25,9
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4	2,1	2,1	2,4	2,9
Tasoisvastuu, milj. €	906,9	860,3	797,6	760,9	719,8
Eläkevarat , milj. € ³⁾	21 491,0	19 670,6	18 014,7	17 445,4	16 548,3
Siirto asiakashyvityksiin % TEL-palkkasummasta	0,4	0,3	0,2	0,4	0,7
TEL-palkkasumma, milj. €	11 784,2	11 045,7	10 852,3	10 695,9	9 933,9
YEL-työtulosumma, milj. €	597,7	579,0	566,5	546,9	514,0
TEL-vakuutuksia	25 600	25 300	25 900	26 000	26 000
TEL-vakuutettuja	406 400	393 000	398 500	401 500	394 000
YEL-vakuutuksia	36 300	36 000	36 300	36 300	36 300
Eläkkeensaajia	285 600	284 000	279 000	272 000	263 000

1) Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet

2) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta

3) Vastuuvelka + arvostuserot

Tulosanalyysi

31.12., milj. €	2004	2003	2002	2001	2000
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	52,7	70,2	38,2	47,4	70,0
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	802,6	820,4	-418,0	-566,2	179,1
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin ¹⁾	1 575,9	1 460,0	337,5	188,0	831,0
- Vastuovelan tuottovaatimus	-773,3	-639,6	-755,6	-754,2	-651,9
Hoitokustannustulos	22,5	19,1	16,4	16,0	9,8
Kokonaistulos	877,9	909,8	-363,4	-502,8	258,8
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	826,8	874,8	-398,3	-544,9	189,9
Tasotusvastuun muutokseen	46,5	62,7	36,7	41,0	70,0
Toimintapääoman muutokseen	780,3	812,1	-435,0	-585,9	119,9
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	171,9	626,8	-355,1	-115,1	347,3
Arvostuserojen muutokseen	603,9	180,4	-84,8	-464,0	-235,1
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	-2,6	-0,5	-0,5	-12,2	-14,0
Tilikauden voittoon	7,1	5,4	5,5	5,4	21,7
Siirtoon asiakashyvityksiin	51,0	35,0	26,0	42,0	69,0
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen ²⁾	0,0	0,0	8,9	0,0	0,0
Yhteensä	877,9	909,8	-363,4	-502,8	258,8

1) sisältäen muut korkoerät

2) 31.12.2004 ositetun lisävakuutusvastuun täydennyssiirto oli kuoletettu kokonaisuudessaan

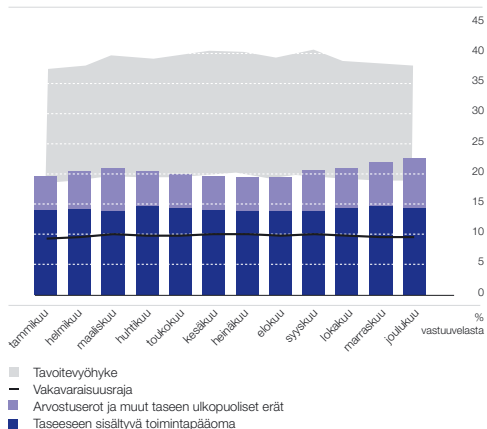
Vakavaraisuus

Toimintapääoma ja sen rajat

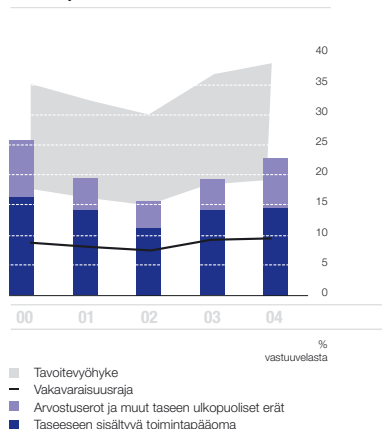
(%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvälästä)

	2004	2003	2002	2001	2000
Vakavaraisuusraja	9,5	9,2	7,5	8,0	8,8
Tavoitevyöhykkeen alaraja	19,1	18,4	14,9	16,1	17,6
Tavoitevyöhykkeen yläraja	38,1	36,8	29,8	32,1	35,2
Toimintapääoma	22,8	19,4	15,5	19,5	25,9
- taseeseen sisältyvä toimintapääoma	14,5	14,4	11,1	14,3	16,6
- arvostuserot ja muut taseen ulkopuoliset erät	8,3	5,0	4,4	5,2	9,4

Toimintapääoma 2004

Toimintapääoma 2000-2004

Muut liitetiedot

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	2004		2003		2002		2001		2000	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset ¹⁾	1 089,5	5,1	1 222,1	6,3	1 266,3	7,1	1 417,6	8,3	1 468,8	9,0
Joukkovelkakirjalainat ²⁾	11 240,9	52,9	10 891,0	56,0	10 826,4	60,8	9 888,4	57,7	8 947,8	55,0
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	838,3	3,9	142,5	0,7	178,9	1,0	255,9	1,5	216,1	1,3
Osakkeet ja osuudet	5 476,5	25,8	4 683,2	24,1	3 028,5	17,0	3 283,8	19,1	3 482,1	21,4
Kiinteistösijoitukset ³⁾	2 587,2	12,2	2 520,1	13,0	2 519,9	14,1	2 305,1	13,4	2 152,7	13,2
Sijoitukset yhteensä	21 232,6	100,0	19 459,0	100,0	17 820,1	100,0	17 150,8	100,0	16 267,5	100,0

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää sijoituksia korkorahastoihin 141 milj. €

3) Sisältää sijoituksia kiinteistöpääomarahastoihin 15 milj. €

Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos

milj. €	2004	2003	2002	2001	2000
Suorat nettotuotot	948,0	795,0	795,3	805,1	723,8
Lainasaamiset	55,6	56,0	63,1	65,2	70,7
Joukkovelkakirjalainat	476,7	505,3	514,6	488,8	428,3
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	10,3	6,0	15,2	13,8	18,8
Osakkeet ja osuudet	294,3	119,9	93,7	115,3	99,0
Kiinteistösijoitukset	132,0	123,1	116,2	112,8	102,3
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-20,8	-15,2	-7,4	9,1	4,7
Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾	13,7	485,4	-373,0	-153,1	342,4
Osakkeet ja osuudet	254,2	252,3	-467,1	-180,1	348,7
Joukkovelkakirjalainat	-203,4	253,8	109,2	30,2	1,8
Kiinteistösijoitukset	-37,1	-20,7	-15,0	-3,2	-8,2
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	961,8	1 280,4	422,3	652,0	1 066,2
Arvostuserojen muutos	603,9	180,4	-84,8	-464,0	-235,1
Osakkeet ja osuudet	306,9	255,1	-346,9	-444,2	-372,9
Joukkovelkakirjalainat	263,9	-103,5	216,6	-48,8	101,6
Kiinteistösijoitukset	33,5	29,6	47,6	29,1	35,8
Muut sijoitukset	-0,3	-0,8	-2,1	0,0	0,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	1 565,7	1 460,8	337,5	188,0	831,1
Muut korkoerät ¹⁾	10,2	-0,8			
Vastuuvelan tuottovaatimus	773,3	639,6	755,6	754,2	651,9
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	198,7	640,0	-333,2	-102,2	414,3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	802,6	820,4	-418,0	-566,2	179,2

1) Sisältää mm. sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

2) Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvomuutokset.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin ¹⁾	Sitoutunut pääoma ²⁾	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle	Tuotto sitoutuneelle pääomalle
	milj. € 2004	milj. € 2004	% 2004	% 2003	% 2002	% 2001	% 2000
Lainasaamiset	55,6	1 153,5	4,8	4,4	4,7	4,8	4,8
Joukkovelkakirjalainat	535,0	10 644,6	5,0	6,1	8,7	5,0	6,5
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	12,2	473,9	2,6	3,4	3,4	3,9	3,8
Osakkeet ja osuudet	855,4	4 772,7	17,9	19,3	-19,7	-14,0	2,4
Kiinteistösijoitukset	128,4	2 505,5	5,1 ³⁾	5,4	6,5	6,4	6,4
Sijoitukset yhteensä	1 586,5	19 550,2	8,1	8,2	2,0	1,0	5,4
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-20,8						
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	1 565,7	19 550,2	8,0	8,1	1,9	1,0	5,3

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos – kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) KTI-indeksin mukainen kokonaistuotto koko kiinteistökannalle 5,3 %

KTI-Indeksin mukainen kokonaistuotto sijoituskiinteistöille (pois lukien omassa käytössä olevat) 5,5 %

Hoitokustannustulos

milj. €	2004	2003	2002	2001	2000
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	88,2	82,4	74,6	73,9	65,3
Toimintokohtaiset liikekulut ¹⁾	-66,4	-64,2	-59,0	-58,6	-56,2
Muut tuotot ja kulut	0,7	0,9	0,8	0,7	0,7
Hoitokustannustulos	22,5	19,1	16,4	16,0	9,8
Liikekulut vakuutusmaksun hoitokustannusosista, %	75	77	78	79	85

1) Ei sisällä sijoitustoiminnan eikä työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja

Tuloksen käsittely

Hallitus esittää, että tilikauden voitosta	7 058 995,23 euroa
varmuusrahastoon (vapaa rahasto) siirretään	6 300 000,00 euroa
takuupääomalle maksetaan korkoa	686 872,58 euroa
hallituksen käyttövaroihin siirretään	40 000,00 euroa
voitto- ja tappioutilille jätetään	32 122,65 euroa

Helsingissä 18. helmikuuta 2005

	Jyrki Juusela	
Ole Johansson	Mikko Mäenpää	Jouko Ahonen
Markku Jokinen	Erkki Kangasniemi	Birgitta Kantola
Lasse Laatunen	Arto Ojala	Markku Pohjola
Kari O. Sohlberg	Björn Wahlroos	Matti Vuoria toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

*Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön
Varman omistajille*

Olemme tarkastaneet Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2004. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja eläkevakuutusyhtiön hallinnosta.

Allekirjoittaneen Mauri Palvin, KHT, johdolla suoritusta valvontatilintarkastuksesta on annettu 15.2.2005 päivätty valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, että tilinpäätös ei sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallin-

toneuvoston ja hallituksen sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta vakuutusyhtiölain ja työeläkeyhtiöistä annetun lain säännösten perusteella.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää eläkevakuutusyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 28. helmikuuta 2005

Mauri Palvi
KHT

Jaakko Nyman
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman hallintoneuvostolle on tänään pidetyssä kokouksessa esitelty yhtiön vuoden 2004 tilinpäätös, konsernitilinpäätös ja tilintarkastuskertomus.

Hallintoneuvosto ilmoittaa lausuntonaan varsinaiselle yhtiökokoukselle, että sillä ei ole huomauttamista tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Hallintoneuvosto ilmoittaa samalla yhtyvän hallituksen esitykseen tilikauden voiton käsittelemisestä.

Helsingissä 8. maaliskuuta 2005

Hallintoneuvoston puolesta

Matti Honkala
hallintoneuvoston puheenjohtaja

Sanasto

Arvostusero

Omaisuuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero, joka sisältyy työeläkeyhtiön toimintapääomaan. Arvostuserojen muutos on osa yhtiön sijoitustoiminnan tulosta.

Asiakashyvyitys

TEL-vakuutuksenottajille annettava vakuutusmaksunalennus, joka jaetaan ositetusta lisävakuutusvastuusta.

Hoitokustannusosa

Vakuutusmaksuun sisältyvä osa, jolla katetaan työeläkeyhtiön kokonaisliikekulut lukuun ottamatta sijoitustoiminnan hoitokuluja sekä työkyvyn ylläpito-toiminnan hoitokuluja.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos kertoo, kuinka paljon vakuutusmaksun hoitokustannusosasta jäi käyttämättä yhtiön liikekuluihin. Liikekulujen suhde vakuutusmaksun hoitokustannusosaan kertoo yhtiön tehokkuudesta eli mitä pienempi suhde, sitä tehokkaampaa toiminta on.

Kannansiirtosaaminen

Eläke-Kansan konkurssista aiheutunut, jäljellä oleva katevajaus, joka koostuu yhteisvastuusaamisesta sekä saamisesta Eläke-Kansan erityiseltä selvityspesältä.

Katettava vastuuvetka

Vakuutustekninen vastuuvetka, johon on lisätty velat vastuunjakoon ja vakuutuksenottajille ja josta on vähennetty yrittäjien eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuu.

Laskuperustekorko

Vastuuvetkan katteena olevien sijoitusten tuottovaahtimus, jonka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työeläkeyhtiöiden hakemuksesta. Tämä niin sanottu laskuperustekorko oli alkuvuonna 4,5 % ja loppuvuonna 5,0 %. Vuoden 2005 alusta laskuperustekorko on 4,75 %.

Liikevaihto

Vakuutusmaksutulo ennen luottotappioiden ja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä lisättyä sijoitustoiminnan tuotoilla, muilla tuotoilla ja myynnin yhteydessä realisoituneilla tuloutetuilla arvonnkoruiksi.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun vakuutuskohtaisesti ositetu osa, johon on työeläkeyhtiön vakavaraisuusase-man perusteella siirretty osa sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta käytettäväksi asiakashyvytyksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Vakuutusmaksuvastuun osa, joka luetaan osaksi työeläkeyhtiön toimintapääomaa eli vakavaraisuutta. Osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirretään

lopun (ks. ositettu lisävakuutusvastuu) sijoitustoiminnan ja hoitokustannusliikkeen tuloksista, ja sen avulla varaudutaan sijoitusten arvojen heilahteluihin.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin saadaan, kun sijoitustoiminnan nettotuotoista ja arvostuserojen muutoksesta vähennetään vastuuvetkan tuottovaahtimus.

Tasoitusvastuu

Korvausvastuuseen sisältyvä, vakuutusliikkeen tuloksista kertynyt yhtiökohtainen puskuri, jolla varaudutaan vakuutusliikkeen tappioihin eli mm. niihin vuosiin, jolloin myönnetään keskimääräistä enemmän uusia eläkkeitä.

Tavoitevyöhyke

ks. vakavaraisuusvaatimukset

Toimintapääoma

Työeläkeyhtiön nettovarallisuus, jolla varaudutaan sijoitusten arvojen heilahteluihin. Toimintapääoma saadaan, kun yhtiön käyvin arvoin arvostetuista varoista vähennetään velat. Se koostuu omasta pääomasta, varauksista, arvostuseroista ja osittamattomasta lisävakuutusvastuusta.

Vakavaraisuusvaatimukset

Vakavaraisuus- eli toimintapääomavaatimukset perustuvat vastuuvetkan katteena olevien sijoitusten riskipitoisuuteen, ja ne suhteutetaan yleensä vastuuvetkan määrään.

Vakavaraisuusraja lasketaan yhtiön sijoituskan- nan rakenteen ja vastuuvetkan määrän perusteella siten, että se riittävällä todennäköisyydellä kattaa sijoitusten arvojen heilahtelut vuoden aikajänteellä. Toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä ja yläraja sen nelinkertainen määrä.

Vakuutusliikkeen tulos

Vakuutusmaksujen ja maksettujen korvausten erotus. Vakuutusliikkeen positiivinen tulos kasvattaa tasoitusvastuuta ja negatiivinen tulos vähentää sitä.

Vakuutustekninen vastuuvetka

Tilinpäätökseen kirjattu arvio yhtiölle tulevaisuudessa aiheutuvista eläkemennoista siltä osin kuin ne on rahastoitu. Vakuutustekninen vastuuvetka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vakuutusmaksuvastuu koskee tulevista eläketapah- tumista yhtiölle aiheutuvaan vastuuta siltä osin kuin eläkettä on karttunut tilikauden loppuun mennessä. Korvausvastuulla tarkoitetaan jo sattuneista eläke- tapauksista tulevaisuudessa maksettavien eläkkeiden rahastoituneiden osien pääoma-arvoa.

Vastuuvetkan tuottovaahtimus

ks. laskuperustekorko

VARMA

*Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Puhelin 010 515 13
Postiosoite PL 1, 00098 VARMA
Käyntiosoite Annankatu 18, Helsinki
Kotipaikka Helsinki
Y-tunnus 0533297-9*